د تعليم الاسلام ويب پاڼې له خوا:
www.taleemulislam-radio.com

د ښځو
د لباس او ځان جوړوني
شرعي حدود

مؤلف

حافظ مولوي محمد مجاهد

مدرس ورکن دار الافتاء جامعه اشرفيه

Ketabton.com

ناشر

جامعه اسلاميه اشرفيه

کندهار ـ افغانستان

ketabton.com - The Digital Library

د کتاب ټول چاپي حقوق په خپرونکي اړه لري!

د کتاب پېژندنه

❀ د کتاب نوم : د ښځو د لباس او سینګار شرعي حدود

❀ مؤلف : مولوي محمد مجاهد

❀ خپرونکی : جامعه اسلامیه اشرفیه/ کندهار

❀ کمپوز او ډیزاین : علامه رشاد خپرندویه ټولنه

❀ کمپوزر : م. روهیال

❀ چاپ کال : ۱۳۸۹ش – ۲۰۱۰ع

❀ چاپ شمېر : ۱۰۰۰ ټوکه

❀ کچه : ۱۳/۵۰×۲۱ سانتي متره

❀ د مخونو شمېر : ۱۲۹ مخه

❀ اړیکي : ۰۷۰۰۳۰۲۵٦۵، ۰۷۰۰۳۲۸۵۰۴

د تعلیم الاسلام ویب پاڼې له خوا پر لیکه کیږي:
www.taleemulislam-radio.com

ketabton.com - The Digital Library

فهرست

شمیره	مضامین	صفحه
۱	دمؤلف عرض	۱
۲	**لومړی فصل** په دنیا کي دجنتي ښځو صفات	۵
۳	دښو ښځو علامې	۵
۴	دښځو دځلورو کارو کولو انعام	۵
۵	دیوې ښځي دوجي ټوله دنیا روښانه او خوشبویه کېدل	۵
۶	دجنتي ښځي تاج	۶
۷	دښځو لپاره کوم شی بهتر دئ ؟	۶
۸	دحورو یو اځي دلاس دښائست والي اندازه	۶
۹	ددنیا ښځي دحورو څخه افضل دي ؟	۷
۱۰	ددنیا ښځه ترحوري (۷۰۰۰۰) اویا زرگونه افضلي دي	۷
۱۱	دنیکي ښځي عمل داویاو صدیقینو برابردئ	۷
۱۲	ددوزخ دتکلیفو بیان	۸
۱۳	ددوزخ غټ والی	۸
۱۴	ددوزخ ژوروالی	۸
۱۵	ترټولو دکم عذاب اندازه	۸
۱۶	ددوزخ دمارانو دغټ والي اندازه	۹
۱۷	دجنت ښه والی او ددوزخ بد والی	۹
۱۸	په دنیا کي ددوزخي ښځو صفات او نښاني	۹
۱۹	دعطر (خوشبوي) وهونکو ښځو مثال	۹

ketabton.com - The Digital Library

فهرست

شمیره	مضامین	صفحه
۲۰	درې کسان جنت ته نه سي داخلېدای	۱۰
۲۱	ملعوني(لعنت پر سوي) ښځي څوک دي ؟	۱۱
۲۲	ددنیا دښځو په جنت کي دکم والي وجه	۱۱
۲۳	دښځو څخه دقیامت په ورځ لومړی څه سوال کیږي؟	۱۲
۲۴	دجهالت په زمانه کي دښځي اهمیت او مقام	۱۲
۲۵	دیهودو په دین کي دښځي مقام او مرتبه	۱۷
۲۶	په مسیحي دین کي دښځي مقام او مرتبه	۱۸
۲۷	په اسلام کي دښځو صحیح مقام او مرتبه	۱۹
۲۸	تمهید	۱۹
۲۹	په اسلام کي دښځي حیثیت	۲۰
۳۰	داسلام دښمنان دښځو دعزت او دهغوی دحقوقو پای مال کېده غواړي	۲۹
۳۱	**دوهم فصل**	۳۱
۳۲	د شرعي احکامو څو اصطلاحات	۳۱
۳۳	فرض	۳۲
۳۴	واجب	۳۲
۳۵	سنت	۳۲
۳۶	سنت مؤکده	۳۳
۳۷	سنت غیر مؤکده	۳۳

ketabton.com - The Digital Library

فهرست

شمیره	مضامین	صفحه
۳۸	مستحب	۳۳
۳۹	حرام	۳۳
۴۰	مکروه تحریمي	۳۴
۴۱	مکروه تنزیهي	۳۴
۴۲	مباح	۳۴
۴۳	د ښځي اصلي حسن	۳۵
۴۴	د لباس مقصد	۳۶
۴۵	د لباس قسمونه	۳۷
۴۶	فرض لباس	۳۷
۴۷	د ښځي او نارینه د ستر حدود	۳۸
۴۸	مستحب لباس	۳۸
۴۹	مباح لباس	۳۹
۵۰	مکروه لباس	۳۹
۵۱	حرام لباس	۴۰
۵۲	د تشبیه یا مشابهت څخه څه مراد دئ؟	۴۰
۵۳	تشبه یعني د نورو قومو د طریقو د اختیارولو شرعي احکام او درجي	۴۵
۵۴	د تشبه د ختمېدو نښاني	۴۶
۵۵	د لباس شرطونه	۴۶

ketabton.com - The Digital Library

فهرست

شمیره	مضامین	صفحه
۵۶	د ستر پټول	۴۹
۵۷	د ښځو لپاره ځنګه لباس اغوستل په کار دي؟	۵۱
۵۸	د مروجه فېشن د لباس حکم	۵۱
۵۹	د ښځو فېشن پرستي	۵۲
۶۰	د هري ښادۍ لپاره جلا جلا لباس اغوستل یا جوړول	۵۳
۶۱	د ښځو لپاره کوم رنګ لباس مناسب دي	۵۳
۶۲	د ښځو لپاره د باریک (نازک) لباس د اغوستلو حکم	۵۳
۶۳	د باریک (نازک) پوړني د پر سرولو حکم	۵۴
۶۴	ایا د ښځو لپاره لڅ سر ګرځېدل جائز دي؟	۵۵
۶۵	د ښځو لپاره د کوټ پتلون (پینټ شرټ) اغوستلو حکم	۵۵
۶۶	د ساړۍ اغوستلو حکم	۵۶
۶۷	د فراکي لباس اغوستلو حکم	۵۶
۶۸	د بې لستونو یا نیم لستوني لباس د اغوستلو حکم	۵۷
۶۹	د خلاص ګرېوان د قمیص اغوستلو حکم	۵۷
۷۰	د ښځو لپاره د برچاکي قمیص اغوستلو حکم	۵۸
۷۱	د چسپ لباس د اغوستلو حکم	۵۹
۷۲	د چوړي پایجامې د اغوستلو حکم	۵۹
۷۳	د بارچاکي پایجامې د اغوستلو حکم	۶۰
۷۴	د پرتوګ د اغوستلو حکم	۶۰

ketabton.com - The Digital Library

فهرست

شمېره	مضامين	صفحه
۷۵	د مکسي قميص د اغوستلو حکم	۶۱
۷۶	د عام مکسي قميص د اغوستلو حکم	۶۲
۷۷	د پنجابي لباس حکم	۶۲
۷۸	د انارکلي لباس حکم	۶۳
۷۹	د چوري پنجابي لباس د اغوستلو حکم	۶۳
۸۰	د ساوريا لباس د اغوستلو حکم	۶۳
۸۱	د بنګله (جانکټ او لمن) لباس د اغوستلو حکم	۶۴
۸۲	د شاراره لباس د اغوستلو حکم	۶۴
۸۳	د ګير پرتوګ د لباس د اغوستلو حکم	۶۵
۸۴	د افغاني لباس حکم	۶۵
۸۵	د شېرواني (چپنه والا) لباس حکم	۶۶
۸۶	د زنانه جانکټ (انګيا) د اغوستلو حکم	۶۷
۸۷	د سينه بند د استعمالولو حکم	۶۷
۸۸	د ښځو لپاره د رخچيني د استعمال حکم	۶۸
۸۹	پر لباس باندي د تصوير (عکس) حکم	۶۸
۹۰	پر لباس باندي د ذي روح (ساه اخيستونکو) شيانو د عکسونو حکم	۶۸
۹۱	که پر لباس باندي د ذي روح (ساه اخيستونکي) د پر کوچني عکسونه وي؟	۷۰
۹۲	پر لباس باندي د سر پرې سوي ذي روح شيانو عکسونه	۷۱

ketabton.com - The Digital Library

فهرست

شمیره	مضامین	صفحه
۹۳	پر لباس باندي د غیر ذي روح شي د تصویر حکم	۷۱
۹۴	پر لباسو باندي د کفارو د شعائرو او تصویرونو حکم	۷۱
۹۵	د کفارو د بیرغونو د لباس د اغوستلو حکم	۷۳
۹۶	که پر لباس باندي تصویر (عکس) وي نو څه به کوي؟	۷۴
۹۷	د نوروز د ورځي په نیت د نوي لباس د اغوستلو حکم	۷۵
۹۸	د نقش او کشیده کاري لرونکي لباس حکم	۷۶
۹۹	د دستکلو او جرابو د استعمال حکم	۷۶
۱۰۰	په عده کي د ښایسته لباس اغوستل جائز دي؟	۷۷
۱۰۱	د ښځو لپاره د وریښمو لباس اغوستل جائز دي؟	۷۷
۱۰۲	د لویو او کوچنیو نجونو په لباس کي فرق سته؟	۷۷
۱۰۳	د لباس آداب	۷۸
۱۰۴	د لباس په اغوستلو کي ښه نیت	۷۸
۱۰۵	د لباس د اغوستلو دعا	۷۹
۱۰۶	لباس اغوستل د راسته طرفه څخه شروع کول	۷۹
۱۰۷	د لباس کښل د چپه طرفه شروع کول	۸۰
۱۰۸	د لباس د کښلو دعا	۸۰
۱۰۹	د لباس د اغوستلو دمخه په لباس کي کتل	۸۰
۱۱۰	د لباس اوږدوالی	۸۱
۱۱۱	په لباس کي د لویي (تکبر) څخه ځان ساتل	۸۱

ketabton.com - The Digital Library

فهرست

شمیره	مضامین	صفحه
۱۱۲	په لباس کي تواضع کول	۸۲
۱۱۳	پاک لباس اغوستل	۸۲
۱۱۴	د ښځو لپاره مخصوص آداب	۸۲
۱۱۵	د نارینه وو د مجلس اجازه	۸۲
۱۱۶	په کښته اواز خبري کول	۸۳
۱۱۷	د لاري پر کناره تلل	۸۳
۱۱۸	په لوړ آواز خندل	۸۳
۱۱۹	په لاره کي په زوره خبري نه کول	۸۳
۱۲۰	د لباس او د ناستي په کیفیت کي احتیاط کول	۸۳
۱۲۱	په یوازي ځای کي لباس بدلول	۸۳
۱۲۲	د حمام دروازه ښه بندول	۸۴
۱۲۳	**دریم فصل**	۸۴
۱۲۴	د ښځو د سینگار په اړه د زینت، جمال او تجمل معنی	۸۴
۱۲۵	زینت	۸۴
۱۲۶	جمال	۸۴
۱۲۷	تجمل	۸۵
۱۲۸	د زینت او جمال فرق	۸۵
۱۲۹	د تجمل او تزین فرق	۸۶
۱۳۰	زینت او سینگار د شریعت له نظره	۸۶

ketabton.com - The Digital Library

فهرست

صفحه	مضامین	شمېره
۸۸	د سینګار کولو شرطونه	۱۳۱
۹۷	**څلورم فصل**	۱۳۲
۹۷	د ښځو د ورېښتانو په اړه	۱۳۳
۹۷	د ښځو لپاره د سر د وېښتانو پرې کول (لنډول) جائز دي؟	۱۳۴
۹۹	د ښځي لپاره د سر د مخ (پېکي) وېښتان پرېکول یا لنډول جائز دي؟	۱۳۵
۹۹	د ښځي لپاره.د سر د وېښتانو پرېکول جائز دي؟	۱۳۶
۱۰۰	د ښځي لپاره د ناجوړې یا بل عذر د وجي د سر وېښتان خریل یا ډېر کوچني کول جائز دي؟	۱۳۷
۱۰۰	د فېشن او زینت لپاره ښځي کولای سي چي د سر په وېښتانو کي مختلف ډیزاینونه جوړ کي؟	۱۳۸
۱۰۱	د ښځي لپاره د سر وېښتان د بوک په ډول پر سر باندي یو ځای کول جائز دي؟	۱۳۹
۱۰۲	تر څه وخت پوري د وېښتانو پرې کول یا کوچني کول جائز دي؟	۱۴۰
۱۰۲	پیدائشي وېښتان خریل یا پرې کول ضروري دي؟	۱۴۱
۱۰۳	د مصنوعي (جوړ سوو) وېښتانو د اېښودلو حکم	۱۴۲
۱۰۵	یادونه	۱۴۳
۱۰۵	د ښځو لپاره د سر د وېښتانو رنګول جائز دي؟	۱۴۴
۱۰۶	د ښځي لپاره وروځي کښل (کول یا نري کول) جائز دي؟	۱۴۵
۱۰۶	پاملرنه	۱۴۶

ketabton.com - The Digital Library

فهرست

شمېره	مضامين	صفحه
۱۴۷	د ښځي لپاره پر مخ باندي راغلي (شنه سوي) وېښتان کښل جائز دي؟	۱۰۷
۱۴۸	د ښځي لپاره د لاسو (بازوګانو) پښو (پنډيو او ورنو) وېښتان خريل جائز دي؟	۱۰۷
۱۴۹	د ښځي لپاره د زيرناف او بغلو د وېښتانو د خريلو حکم	۱۰۸
۱۵۰	د ښځي هغه وېښتان چي پخپله يې پرې کړي وي يا خودبخوده ختلي وي نو څه به په کوي؟	۱۰۸
۱۵۱	**پنځم فصل** د سينګار او زينت د شيانو په اړه دئ	۱۱۰
۱۵۲	د خاوند لپاره د زينت او سينګار کولو حکم	۱۱۰
۱۵۳	د ميک اپ (د سرخي او سفېدې کولو) حکم	۱۱۱
۱۵۴	د مېلمنو او کوربه ښځو لپاره د زينت او سينګار کولو حکم	۱۱۲
۱۵۵	د خاوند څخه ماسوا د نورو محارمو په مخکي د سينګار کولو حکم	۱۱۲
۱۵۶	د ښځي لپاره د لب شيرين کولو حکم	۱۱۳
۱۵۷	د ښځي لپاره د باڼوګانو د رنګولو حکم	۱۱۴
۱۵۸	د ښځو لپاره د سترګو مصنوعي (نقلي) باڼوګانو اېښودل يا پر اصلي باندي نور منښلول جائز دي؟	۱۱۴
۱۵۹	د ښځي لپاره پر تندي، شونډانو يا نور بدن باندي خالونه وهل جائز دي؟	۱۱۵

ketabton.com - The Digital Library

فهرست

شمېره	مضامين	صفحه
۱۶۰	د غاښو باریک (نري) کول جائز دي؟	۱۱۶
۱۶۱	د ښځي لپاره د سرو زرو یا سپینو زرو غاښونه ایښوول یا د هغو پوښونه ورکول جائز دي؟	۱۱۷
۱۶۲	د ښځو لپاره د سرو او سپینو زرو د استعمال حکم	۱۱۸
۱۶۳	یوازي د اظهار او نمایش لپاره د سپینو زرو استعمال جایز دئ؟	۱۱۸
۱۶۴	د ښځو لپاره داسي زېور استعمالول چي اواز لرونکي وي جائز دي؟	۱۱۸
۱۶۵	د ښځو لپاره د سرو او سپینو زرو ماسوا اوسپنه، پیتل او داسي نور استعمال جائز دئ؟	۱۲۰
۱۶۶	د پلاستیک او ښیښه یي بنګړو په لاسول جائز دي؟	۱۲۰
۱۶۷	د ښځو لپاره د پایزېبونو په پښو کول جائز دي؟	۱۲۱
۱۶۸	په داسي حال کي چي د ښځي اسم الله په غاړه وي پای خانې یا غسل خانې ته تګ جائز دئ؟	۱۲۱
۱۶۹	د ښځو لپاره داسي ساعت په لاسول چي سره یا سپین زر پکښې استعمال سوی جائز دي؟	۱۲۲
۱۷۰	د ښځو لپاره داسي ساعت په لاسول چي لاسبند یې د اوسپنې یا پیتل وي جائز دئ؟	۱۲۲
۱۷۱	د ښځي لپاره داسي انګشترۍ په ګوته کول چي غمي یې د ډبري یا بل شي وي جائز دي؟	۱۲۳
۱۷۲	د ښځو لپاره د پزي او غوږو سوري کول جائز دي؟	۱۲۳

ketabton.com - The Digital Library

فهرست

شمیره	مضامین	صفحه
۱۷۳	د ښځو لپاره د لاسو او پښو د سره کېدو حکم	۱۲۴
۱۷۴	د ښځو لپاره د لويو نوکانو د پرېښوولو حکم	۱۲۵
۱۷۵	د ښځو لپاره د نوکانو رنګول جائز دي؟	۱۲۶
۱۷۶	د ښځو لپاره نقلي (مصنوعي) لوی نوکان اېښودل جائز دي؟	۱۲۷
۱۷۷	د ښځو لپاره د جګي کوړی، لرونکي بوټ يا چمپل په پښو کول جائز دي؟	۱۲۷
۱۷۸	د ښځو لپاره خوشبو (عطر) وهل جائز دي؟	۱۲۸
۱۷۹	د عدت په وخت کي د ښځي لپاره زينت او سينګار کول جائز دي؟	۱۲۸

د تعليم الاسلام ويب پاڼي له خوا:
www.taleemulislam-radio.com

ketabton.com - The Digital Library

تقريظ

نحمده ونصلي ونسلم علي رسوله الكريم.

امابعد!

درنو لوستونکو! ښکاره خبره ده چي الله جل جلاله دبشریت دټل ښېرازۍ او سوکالۍ لپاره داسلام سپېڅلی دین هغه وخت وځلاوه چي دانسانانو زیاته برخه بدبختۍ ، هلاکت او بربادۍ په ظالمو موټو وهلې وه ، الله جل جلاله داسلام په پستو او مینه لرونکو وړانګو بشریت ددې ناورین څخه وژغورئ او دیوې سیده لاري په ښودولو سره یې ددنیا او اخرت نیکمرغۍ وربه برخه کړې، پاته دي نه وي چي ددنیا مدنیت او پرمختیا که هرڅومره دلوړوالي پر لوري ولاړ ،سي خو بیا هم ښېرازي ، نیمکرغي او خلاصون هم په همدې دین کي نغښتی دئ ، هغه وخت دتاسف او بدبختۍ دئ چي ددین څخه فاصله پیدا کیږي او یا یې په پوهاوي کي ستونزي پیدا کیږي ، بیا هم دسترسبحان لورونه اوپېرزوینه ده چي تل یې دا مبارک دین په مبارکو انسانانو ساتلی او خلګ یې ترې ګټمن کړی دئ چي یوه لاره یې په معاصر وخت کي په هر ټبر کي دهغه ټبر په مورنۍ ژبه باندي دعلماؤ شتون او ددوی لیکني دي چي زیاتي ګټي یې په لاس راوړی دي ، دا کار څکه ګټمن دئ چي الله جل جلاله په تېره زمانه کي هم انبیاء علیهم السلام دهغو قومونو په ژبو لېږل څکه الله جل جلاله فرمایي:

وَمَآ أَرۡسَلۡنَا مِن رَّسُولٍ إِلَّا بِلِسَانِ قَوۡمِهِۦ (۱)

ژباړه : موږ هیڅ رسول نه دئ لېږلی مګر دخپل قوم په ژبه مو لېږلی دئ.

حاصل داچي دا دالله جل جلاله لوی فضل دئ چي په هر ټبر کي دهغه ټبر په ژبه

۱: سورة ابراهیم الایة ۴

ketabton.com - The Digital Library

علماؤ کرامو دوی ته دعوت پیل کړی او په تالیف او ترجمه یې ددوی مذهبي تندي ورماتي کړي په همدې لړ کي داشرفیې مدرسې یو تن جید عالم مولوي محمد مجاهد صاحب توانېدلی چي په معاصر وخت کي پر یوه ډېره اړینه موضوع باندي چي دښځو دلباس او ځان جوړوني موضوع ده ـ رساله ولیکي دنوموړې رسالې مطالعه په اوس وخت کي عامو او خاصو خلګو ته ډېره اړینه ده ځکه فتنې شیبه په شیبه زیاتیږي او زیات ناوړه او ناروا دودونه منځته راغلي دي هر مسلمان ورور کولای سي چي ددغه رسالې دمطالعې په مټ یو شمېر لباسي ناروا دودونه دکور څخه وباسي نوموړې رساله داشرفیې مدرسې دتالیف او ترجمې دڅانګې غړو وکتل په کتلو یې پرېکړه وکړه چي دشوق له اړخه پیاوړی ده آخره داچي اشرفیه مدرسه نوموړې رساله تائیدوي او دټولني داستفادې لپاره یې وړاندي کوي.

په درنښت

دجامعې اسلامیې اشرفیې دتالیف او ترجمې څانګه

دتالیف او ترجمې دڅانګې اراکین	
نوم	دنده
مولوي محمدرسول صاحب	عمومي رئیس
مولوي عبدالهادي حماد	دمدرسې ، تالیف او ترجمې مدیر
شیخ الحدیث مولوي عبدالرحیم صاحب	رئیس دارالافتاء
مولوي سید احمد غفوري	نائب دارالافتاء
مفتي احمد ګل صاحب	عضو دارالافتاء

ketabton.com - The Digital Library

دمؤلف عرض

تر خوراک او څښاک وروسته دوهم هغه شی چي انسان ډېر ورته محتاج دئ هغه لباس دئ، چي په هغه باندي خپل عورت پټوي او د ګرمۍ او يخ څخه ځان په ساتي او دا ډول په معاشره او ماحول کي ځان په ښايسته کوي، ځکه اسلام داسي يو کامل دين دئ، چي د ژوند په ټولو شعبو (څانګو) کي پر احکامو باندي مشتمل دئ، آن تر دې چي د لباس او زينت لپاره يې داسي اصول وضع کړي دي، چي د هغه څخه د مسلمان لپاره سرغړونه جائز نه ده.

که څه هم بعضي نوي فکر لرونکي انسانان دا ګومان کوي چي لباس او زينت د عادي کارو څخه يو کار بلل کېږي، چي په هر عصر او زمان کي څرنګه چي وغواړي هغسي لباس او زينت کولای سي، د حلال او حرام سره څه اړه نه لري، ليکن د دا ډول ګومان کوونکي که څه فکر او تدبر وکړي نو وروسته به ورته معلومه سي چي لباس د انسان په ژوند کي ډېر مؤثر شی دئ او په واقع کي که څه هم داسي معلومېږي، چي د ظاهري امورو سره تعلق لري ليکن په حقيقت کي پر سيرت، اخلاقو او نفسي احوالو باندي ډېر ژور اثر لرونکی دئ.

او د لباس او زينت اثرات مختلف وي، بعضي اوقات بخل، کبر (لويي)، او د اسراف عادي جوړول. د خلکو حقوق پا يمالول په چا کي پيدا کوي او بعض اوقات په لباس کي بيا د تواضع (عاجزۍ) تربيه هم اخيستلای سي، او اخلاق حسنه هم پکښي پيدا کېدای سي. که څوک پر لباس او زينت باندي خالص د ظاهري شي ګومان کوي نو هغه د انسان د طبيعت څخه ناخبره دئ.

بل دا چي اسلام د لباس په اړه کوم حکم کوي هغه به د طبيعت غوښتنه او د سالم فطرت سره به موافق وي او اسلام د انسان لپاره د يو خاص ډول د لباس يا زينت يا يو خاص هيئت يا د يو خاص ماحول او معاشرې د لباس امر نه دئ

ketabton.com - The Digital Library

کړی، بلکي د لباس او زینت لپاره یې مضبوط اصول او اساسي قواعد ایښي دي، چي پر هغه اصولو باندي عمل کول پر مسلمان باندي واجب دي، چي د کتاب په اوږدو کي به مخته راسي.

په هر صورت د هر انسان لپاره که نارینه وي یا ښځینه وي چي پر خپل سالم فطرت باندي پاته وي د لباس او بدن د پاکوالي مراعت کوي، هغه لباس هم داسي چي د هغه بدن له بل چا څخه پټ وي او دا د انسان فطري غوښتنه هم ده، ځکه کله چي الله تعالی حضرت آدم علیه السلام او حوا رضي الله عنها پیدا کړه نو دواړو ته یې د جنت لباس ورکړ. بیا چي کله شیطان دوی سهوه کړه، نو د الله پاک د حکم خلاف ورزي رامنځته سوه، الله پاک د دوی څخه د جنت لباس واخیستی، نو دوی سمدستي د درختو په بلګونو باندي د خپل بدن پټول شروع کړه، ځکه الله تعالی فرمایي:

وَطَفِقَا يَخۡصِفَانِ عَلَيۡهِمَا مِن وَرَقِ ٱلۡجَنَّةِۖ (الاعراف: ۲۱)

ترجمه: دوی دواړو د جنت په بلګو باندي خپل ستر پټ کړی.

که څه هم د خاوند او مېرمني پرته بل دریم څوک نه وو، لیکن بیا هم د فطري شرم او حیاء په غوښتنه باندي دوی خپل ستر پټوی.

لهذا معلومه سوه چي شریعت مطهره د خپلو اصولو او قوانینو مطابق نارینه او ښځینه ته د ښه ښایسته لباس د اغوستلو او د ښه زینت او سینګار کولو اجازه ورکړې ده، د هغه څخه یې منع کړي نه دي.

نو هغه مسلماني خوندي چي په داسي لباس اغوستلو یا زینت کولو باندي اخته وي چي شریعت مقدسه د هغه د اغوستلو اجازه نه ورکوي پخپله ځان ورڅخه وساتي.

دوهم هغه کسان چي د کورو سرپرستان وي هغه که نارینه وي او که ښځینه پر دوی لازمه ده چي دوی به خپل اولادونه او خپل ماتحت (چي د دوی تر سرپرستۍ لاندي وي) صحیح تربیه کوي، او په هغه لباس اغوستلو او په زینت او سینګار کولو یې امر کړي چي شریعت مطهره اجازه ورکړې وي، ځکه

ketabton.com - The Digital Library

په حديث شريف کي نبي کريم ﷺ فرمايي، چي: د قيامت په ورځ د هر سرپرست څخه د خپل ماتحت کسانو پوښتنه کېږي[۱].

او الله تعالی فرمايي:

يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ قُوٓا۟ أَنفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا (التحريم: ٦)

ترجمه: اي مؤمنانو! تاسي خپل ځانونه او خپل اولادونه د اور څخه وساتئ.

له دې آيت څخه دا معلومه سوه، چي خالص ځوک يوازي د ځان په اصلاح باندي نجات او جنت نه سي پيدا کولای، ترڅو چي د خپل ماتحت کسانو د اصلاح فکر يې کړی نه وي.[1]

ليکن د اوسني وخت بعضي سرپرستانو خو خپل ځان د ده په فکر پخپل فرضي، واجب او نور نفلي عبادتو باندي خلاص بللی دئ، په کور يا کورنۍ کي چي کوم لباسونه نارينه يا ښځينه اغوندي يا ښځينه کوم زينت او سينګار اختياروي دی بې فکره او بې پروا وي، بلکي د ده په پيسو باندي هغه لباسونه او د زينت او سينګار هغه اسباب چي په شريعت مقدسه کي جائز نه وي رانيسي دی د هغه په ګناه کي ورسره شريک دئ، ځکه ده يو ډول کومک او مرسته په ګناه کي ورسره کړې ده او بيا په هغه کورنۍ کي چي هلته ښځه د اکا د زوی، د خاله د زوی، د ماما د زوی، د عمه د زوی، اخښي او لېور څخه مخ نه پټوي دا ډول لباسونه اغوستل يا سينګار کول که څه هم په شريعت مقدسه کي جائز وي خو په فتنه کي د واقع کېدو د احتمال له ويري جائز نه دي.

او دا ډول زينت او سينګار کول، د بدن صفايي کول په سالم فطرت کي داخل دي او شريعت مطهره د کولو اجازه په څو شرطو باندي ورکړې ده، چي د

---

(۱) قال رسول الله ﷺ:...... أَلَا فَكُلُّكُمْ رَاعٍ وَكُلُّكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ. مسند امام احمد ورقمه ۴۹۲۰ ، ج ۹ ص : ۴۵٦ ، ط : المكتبة الشاملة

[1]: ذاتی عمل نجات کی لئی کافی نهين اصلاحی خطبات ج : ۴ ص : ٢٦

ketabton.com - The Digital Library

هغو شرطو مراعتول ضروري دي، ځکه په حدیث شریف کي نبي کریم ﷺ فرمايي:

لا یدخل الجنة من کان فی قلبه مثقال ذرة من کبر، قالوا یا رسول الله ﷺ! ان احدنا یحب ان یکون ثوبه حسناً، و نعله حسنة، قال ان الله جمیل یحب الجمال، الکبر بطر الحق، و غمط الناس (۱)

ترجمه: نبي کریم ﷺ وفرمایل: چي د چا په زړه کي که د اوړدن د دانې په اندازه کبر (لويي) وي هغه جنت ته نه سي داخلېدلای، صحابه وو ﷺ عرض وکړ: یا رسول الله که زموږ څخه یو څوک دا خبره خوښه کړي چي د هغه لباس ښه وي، چوټه (یا چمپل) يې ښه (اعلی درجه) وي (نو آیا دغه هم په کبر [لويي] کي داخل دئ؟)

نبي کریم ﷺ ورته وفرمایل، چي: الله جمیل دئ، حسن او جمال خوښوي. کبر دا دئ چي حقه خبره نه قبلوي او خلک تحقیروي یعني د خلکو توهین او سپکاوی کوي.

پر سرپرست باندي لازمه ده چي اول خو هغه لباسونه اغوستل یا هغه زینت کول چي په شریعت کي جواز نه لري یا جواز لري خو د فتنې د واقع کېدو له وجي خپل ځانونه او خپل اولادونه او ماتحت کسان د هغه څخه منع کړي.

۱: (بخاري، کتاب الایمان).

ketabton.com - The Digital Library

په دنیا کي دجنتي ښځو صفات

دښو ښځو علامې :

دحضرت ابن عباس رضي الله عنه څخه روایت دئ چي نبي کریم ﷺ وفرمایل : ایا تاسو ته دیو شي خبر نه کم در دجنتي نارینه وو په باره کي نو هغه بیان یې وفرمایه .... او تاسو ته دجنتي ښځو په باره کي خبر نه درکړم ، جنت ته تلونکي ښځې دادي :

۱ : چي دخاوند سره ښه محبت کونکي وي .

۲ : او ډیر اولادونه زېږوونکي وي او ښه تربیت کونکي وي .

۳ : کله چي خاوند دهغې څخه ناراضه وي یا په خپله دا ناراضه وي نو دا خپل (خاوند ته) ورسي خپل لاس دخاوند په لاس کي ورکړي او دا به ورته وایي چي زه تر هغه وخت ته پوري ارام نه سم کولای تر څو چي ته زما څخه راضي نه سي .[1]

دښځو دڅلورو کارو کولو انعام

نبي کریم ﷺ فرمایي :

کومه ښځه چي پنځه وخته لمونځ کوي ، دروژې دمیاشتي روژه نیسي او دخپلي پاک دامنۍ حفاظت کوي او دخپل خاوند فرمانبرداري کوي، هغه ته به (دقیامت په ورځ) وویل سي چي دجنت په کومه دروازه چي غواړي داخله سه.(۲)

دیوې ښځې دوجي
ټوله دنیا روښانه او خوشبویه کېدل

دحضرت سعید بن عامر رضي الله عنه فرمان دئ چي ما دنبي کریم ﷺ څخه اورېدلي دي

---

[1] : الاخبركم برجالكم من اهل الجنة .... ونساؤكم من اهل الجنة .... حتي ترضي . كنزالعمال

[2] : اذا صلت المراة خمسها وصامت شهرها وحفظت فرجها واطاعت زجها قيل لها ادخلي اي ابواب الجنة شئت . الترغيب والترهيب .

ketabton.com - The Digital Library

چي هغه وفرمايل :
که چيري د جنت د ښځو څخه يوه ښځه (دنياته) راسي نو د ټولي دنيا مځکه به د مشکو په بوی معطره سي او د لمر روښنايي به ولاړه سي.(١)

دجنتي ښځي تاج

حضرت انس رضي الله عنه فرمايي چي نبي کريم ﷺ وفرمايل :
که چيري د جنت د ښځو څخه يوه ښځه د دنيا طرفته راسي نو د اسمان او مځکي په مابين کي چي کوم مسافه ده ټوله به په خوشبويي سره معطره سي او د دوئ په مابين کي چي کومه حصه ده هغه به روښانه سي او د دې تاج به تر دنيا او په دنيا کي چي کوم شيان دي تر هغه قيمتي وي .(٢)

دښځو لپاره کوم شی بهتر دئ ؟

دنبي کريم ﷺ څخه سوال وسو چي د ښځو لپاره بهتره او ښه د کولو شی څه شی دئ ؟نبي کريم ﷺ په جواب کي وفرمايل : چي د ښځو بهتره او ښه کار دادئ چي نه (نامحرم) نارينه دوئ ووينی او نه دوئ (نامحرم) نارينه ووينی .
او حضرت فاطمة ((رضي الله عنها)) فرمايي : چي د غه کار هغه وخت مکمل کېدای سي چي ښځي په کور کي اوسي (او د کور څخه بې ضرورته نه وزي) .(٣)

دحورو يواځي دلاس دښائست والي اندازه

حضرت کعب بن احبار (رحمة الله عليه) فرمايي :
که چيري يوه حوره خپل لاس د ګوتو سره د آسمان څخه ښکاره کړي نو د هغه د وجي به ټوله مځکه روښانه سي لکه څرنګه چي لمر دنيا والاوو ته روښنايي

---

[1] : لو ان امراة من نساء اهل الجنة اشرفت .... ولاذهب ضوء الشمس .الترغيب والترهيب ج : ٤ ص : ٢٢

[2] : لو اطلع امراة من نساء اهل الجنة .... خير من الدنيا وما فيها . مسند احمد .

٣ : في جواب سوال النبي ﷺ اى شئ خير للنساء .... لايرين الرجال ولايرونهن ...... لايمكن الابالاحتجاب بالبيوت . احكام القرآن للتهانوي ج : ٣ ص : ٤٥٦ .

ketabton.com - The Digital Library

رسوي . بیا یې دا وفرمایل چې دا یې دلاس ښائست دئ نو دهغې دمخ ښائست به په کوم اندازه وي ، او دهغې تاج به دیاقوت ، ملغرو او زبرجدو وي .(۱)

ددنیا ښځې دحورو څخه افضل دي ؟

حضرت حبان بن ابي جبله (رحمة الله علیه) فرمایي :

چې ددنیا ښځې کله جنت ته داخلیږي نو دوئ ته په دنیا کې دنیک عملونو په وجې پر حورو باندې فضیلت ورکول کیږي (یعني څومره ډیر نیک اعمال چې یې کړي وي په هغه اندازه به یې حسن او درجې زیاتې وي)(۲)

ددنیا ښځه تر حورې (۷۰۰۰۰) اویازرګونه افضلې دي

فائده : علامه قرطبي (رحمة الله علیه) فرمایي :چې داخبره دجناب نبي کریمﷺ څخه مرفوعا روایت سوي ده چې ده مبارک ارشاد فرمایه :

دنیاوي ښځې دحور عین څخه ۷۰۰۰۰ زرګونه افضلې دي (یعني څومره ښائست چې دحورو دئ دجنتي ښځو ښائست به ددوي دښائست څخه ۷۰۰۰۰اویا زره چنده زیات وي)(۳)

دنیکې ښځې عمل داویاو صدیقینو برابر دئ

دحضرت ابن عمرؓ څخه روایت دئ چې نبي کریمﷺ وفرمایل : چې دمؤمنې (صالحې) ښځې عمل داویاو صدیقینو دعمل سره برابر دئ او دګناهکارانو دبدعملۍ په شان دئ (که موږ وګورو په حدیث شریف کې دنیکې ښځې څومره لویه درجه او مرتبه بیان سوې ده دبدې ښځې ګناه څومره ډېرې ګناوې بلل

---

۱ : وعن ابن عباسؓ قال ... لوان یدا من الحور من السماء بیاضها ولؤلؤ وزبرجده الترغیب والترهیب ج : ٤ ص : ٥٣٥

۲ : تذکرة قرطبي ج : ۲ ص : ٤۷۷ .

۳ : ان الادمیات افضل من الحور بسبعین الف ضعف تذکرة قرطبي ج : ۲ ص : ٤۷۷ .

ketabton.com - The Digital Library

سوي دي)(۱)

د دوزخ د تکليفو بيان

نبي کريم ﷺ فرمايلي دي :
چي دوزخ تر زرو کلونو پوري بل کړل سو ترداسي حده چي دده رنګ سور سو او بيا زر کاله نور بل کړل سو ترداسي حده چي سپين سو بيا تر زرو کلونو پوري نور بل کړل سو ترداسي حده چي تور سو.(۲)
او س ستاسو دغه اور چي تاسو يې بلوئ د دوزخ تر اور په ګرمی او حرارت کي اويا (۷۰) درجې کم دئ او هغه اويا (۷۰) درجې تر دغه زيات ګرم دئ.(۳)

د دوزخ غټوالی

نبي کريم ﷺ فرمايي :چي دوزخ راوړل کيږي په داسي حال کي چي دده به اويازره قيضې وي او هره قيضه به اويا زره ملائکو نيولې وي او تر دغو قيضو به يې راکشوي .(۴)

د دوزخ ژوروالی

رسول الله ﷺ فرمايي : که ډېره درنه ډبره د دوزخ دغاړي ودوزخ ته وغورځول سي او تر اويا کلونو پوري مسلسله ولاړسي نو پس داويا(۷۰) کلونو څخه به دوزخ وبيخ ته ورسيږي.

تر ټولو د کم عذاب اندازه

نبي کريم ﷺ فرمايي : چي په ټولو کي سپک عذاب په دوزخ کي به دهغه چاوي چي دهغه په پښو کي به فقط داور دوي څپلی وي ليکن ددغه څخه به دده

---

[1] : عن ابن عمرؓ عن النبيﷺ قال وان مثل عمل المراة المؤمنة كمثل عمل سبعين صديقا وان عمل المراة الفاجرة لفجور الف فاجر . كشف الاستار ج : ۲ ص : ۱۵۷.

[2] :عن ابي هريرةؓ عن النبيﷺ قال اوقدعلي النار الف سنة حتى احمرت ... فهي سوداء مظلمة،مشكوة ج : ۲ ص : ۵۰۳ .

[3] : عن ابي هريرة ؓ ان رسول اللهﷺ قال ناركم جزء من سبعين ...مشكوة ج : ۲ ص : ۵۰۳ .

[4] :وعن ابن مسعودؓ قال رسول اللهﷺ يوتى جهنم يومئذ لها... الف ... يجرونها... مشكوة ج : ۲ ص : ۵۰۲

ketabton.com - The Digital Library

ماغذه دګډوې په ډول ايشيږي ، اودده به داخيال وي چې په ټولو کې زما عذاب ډېر زيات دئ .(۱)

ددوزخ دمارانو دغټوالي اندازه

نبي کريم ﷺ فرمايي : چې په دوزخ کې داسې غټ غټ ماران دي لکه اوښان که يو وار سړی وخوري نو تر څلويښتو کلونو پورې به يې زهر په بدن کې څپې وهي او لړمان يې داسې لوی دي لکه پالل سوي او کتل سوي غاتري که دوی سړی وخوري نو تر څلويښتو کلونو به زهر دده په بدن کې څپې وهي.(۲)

دجنت ښه والی او ددوزخ بدوالی

يو واري نبي کريم ﷺ لمونځ وکړئ ومنبرته يې تشريف راوړئ او وې فرمايل : چې ما نن دجنت او دوزخ نقشه هو بهو اوبعينه وليدله نه تر ننه پورې ما تر جنت زيات يو ښه شی ليدلي دئ او نه مې تر دوزخ زيات يو شی دتکليف ليدلي دئ.(۳)

په دنيا کې
ددوزخي ښځو صفات او نښانې

دعطر (خوشبوي) وهونکو ښځو مثال :

رسول اکرم ﷺ فرمايي :

هره سترګه زنا کونکې ده ، ښځه چې کله عطر (خوشبويي) ووهي نو پس (دباندې ووځي) د (نارينوو) دمجلس سره تېره سي ، هغه داسې يعني

---

[1] :عن النعمان بن بشير قال قال رسول الله ﷺ ان اهون اهل النار عذابا ... لاهوهم عذابا.مشکوة ج:۲ص: ۵۰۲ .

[2] : عن عبدالله بن حارث بن خير قال قال رسول الله ﷺ ان في النار حيات کامثال البخت تلسع ... اربعين فريقا . مشکوة ج : ۲ ص : ۵۰٤ .

[3] : عن انس ان رسول الله ﷺ لنا يوما الصلوة.... في الخيروالشر مشکوة ج : ۲ ص : ۵۰۵ .

ketabton.com - The Digital Library

زانية ده. (۱)

تشريح : نبي كريمﷺ دهغه ښځي چي عطر په ځان باندي ووهي دباندي دنارينوو دمجلس يا دنارينوو سره تيريږي نو ددغي ښځي مشابهت نبي كريمﷺ دزانيې او فاسقي ښځي سره وكړئ .

درې كسان جنت ته نه سي داخلېداى

حضرت عمارﷺ روايت كوي چي نبي كريمﷺ وفرمايل :

درې كسان دهميشه لپاره جنت ته نسي داخلېداى :

اول : ديوث (دوس) دوهم : والرجلة من النسآء (هغه ښځه چي دنارينوو سره مشابهت كوي) دريم مدمن الخمر (شراب چيښونكى) اصحابانو مباركو ورته وفرمايل : يارسول الله ! مدمن الخمر خو پېژنو ديوث څه شى دئ ؟ نبي كريمﷺ وفرمايل : ديوث هغه څوك دئ چي پردئ دده كورته داخل سي دى يې پروا نه كوي . صحابي مبارك، فرمايي : موږ ورته وويل چي الرجلة من النساء څه شى دئ؟ رسول اللهﷺ وفرمايل : دا هغه ښځه ده چي دنارينوو سره مشابهت كوي (۲)

تشريح : دنارينوو لپاره دښځو سره په لباس حركات او په بعضو صفاتو كي مشابهت كول نه دي جائز او دغه ډول دښځو لپاره دنارينوو سره په لباس حركات او په بعضو صفاتو كي مشابهت كول جائز نه دي .

او دا ډول په يو بل حديث شريف كي نبي كريمﷺ فرمايلي دي چي دا اللهﷻ لعنت دي پر هغه ښځه باندي وي چي هغه دنارينو سره مشابهت كوي . (۳)

---

[1] :عن ابي موسىﷺ عن النبيﷺ قال كل عين زانية ، والمراة اذا استعطرت .... يعني زانية . الترغيب والترهيب ج : ۳ص : ۸٤

[2] : عن عمار بن ياسر عن رسول اللهﷺ قال ثلاثة لايدخلون الجنة ابدا : الديوث.... قلنا فما الرجلة من النساء قال التي تشبهه بالرجال . الترغيب والترهيب ج : ۳ ص : ۱۰۷

[3] : عن ابن عباسﷺ قال لعن رسو ل اللهﷺ المتشبهين من الرجال.... من النساء بالرجال . ترغيب والترهيب ج : ۳ ص : ۱۰۳

ketabton.com - The Digital Library

ملعوني (لعنت پر سوي) ښځي څوک دي ؟

دعبدالله بن عمر (رضي الله عنهما) څخه روايت دئ ، دی مبارک فرمايي چي ما دنبي کريم ﷺ څخه واورېدل ده مبارک وويل چي زما د امت په اخرکي به نارينه وي چي دوي به (دعزت) پر ځينانو باندي سپرېږي (دومره به په عزت وي) لکه هغه خلک چي مسجدو ته (ځي) او په دروازو کي (ددوئ عزت لپاره نور خلک انتظار کوي) ددوئ ښځو به لباس اغوستی وي مګر لڅي به وي (يعني داسي باريک يا لنډ يا تنګ لباس به يې اغوستی وي چي دلباس مقصد فوت سوي وي) ددې ښځو سرونه به دبختي اوښ دبوک په ډول وي (يعني دغو ښځو به خپل وېښتيان دخپل سره پر يوه حصه باندي يو ځای راټول کړي وي داسي به معلوميږي لکه داوښ بوک) نو دغه ښځي ملعوني دي (يعني لعنت پرې سوی دئ)(۱)

د دنيا د ښځو
په جنت کي دکموالي وجه

دحضرت ابن عمر ﷺ څخه روايت دئ چي نبي کريم ﷺ وفرمايل :

اې دښځو جنس ! تاسو صدقه کوئ او ډېر استغفار (واياست) ځکه ما تاسو (يعني ستاسو جنس) په دوزخ کي ډېر وليدئ ، يوي ښځي چي په ډېره ښه لهجه باندي خبري کولې عرض يې وکړئ چي يا رسول الله ! زموږ څه نقصان دئ ؟ چي موږ (ښځي) په دوزخ کي ډيري يو ؟ نبي کريم ﷺ وفرمايل : تاسو لعنت (ښراوي ډيري کوئ که خپلو اولادو ته وي او که نورو ته) او دخاوند ناشکري او نافرماني کوئ (يعني چي خاوند هر څومره نعمتونه دوئ ته راوړي بيا هم چي يوه ورځ څه شی کم وي نو دوئ وايي چي ستا کورته زه

---

۱ : عن عبدالله بن عمررضي الله عنهما قال سمعت رسول اللهﷺ يقول : يكون في آخر امتي رجال .... فانهن ملعونات ... نساء الامم قبلكم . الترغيب والترهيب ج : ۳ ص : ۹٤ .

ketabton.com - The Digital Library

راغلې يم ما شي نه دئ ليدلي)(۱)

د ښځو څخه د قيامت په ورځ لومړی څه سوال کيږي؟

حضرت انس ﷺ د نبي کريم ﷺ فرمان نقل کوي چي د قيامت په ورځ به د ښځو څخه تر ټولو مخکي د لمانځه پوښتنه کيږي (چي ايا لمونځ يې په پابندۍ سره په خپل وخت کي کاوه او که يې نه کاوه) بيا به د خپل خاوند په اړه پوښتنه ځني وسي چي د هغه سره يې څنګه سلوک کاوه(۲)

د جهالت په زمانه کي د ښځي اهميت او مقام:

د قرآن کريم د آياتو څخه دا معلوميږي چي د اسلام د راتګ تر مخه ښځي ډيري مظلومي او په تکليفو کي وي او قرآن کريم په دې صراحت کړي دئ چي دوي د ښځو څخه نفرت کوئ:

وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ مَا يَكْرَهُونَ (۳)

ژباړه :ثابتوي دا (کفار) الله تعالی ته هغه چي بد ګڼي(دوی د خپلو ځانو لپاره) يعني دوي الله تعالی ته دلونو عقيده لري . په بل آيت کي فرمايي :

وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ الْبَنَاتِ سُبْحَانَهُ وَلَهُم مَّا يَشْتَهُونَ ﴿٥٧﴾ (۴)

ژباړه : ثابتوي (کفار) الله تعالی ته لوڼي الله تعالی پاک دئ (د ولده او د شريک څخه) او دوي (کفار) ثابتوي د ځانو لپاره هغه چي دوي (کفار) خوښ وي .

يعني د غه خلګ ملائکي د الله تعالي لوڼي بولي او دوي خپله لوڼي نه خوښوي

[1] : يا معشر النسآء تصدقن واكثرن الاستغفار .... وتكفرن العشير . ابن ماجة ج : ص : ۴۰۳ في الفتن .

[2] : عن انس ﷺ اول ماسئل المراة يوم القيامة عن صلاتها ثم عن بعلها كيف عملت اليه . كنز العمال ج : ۴ ص : ٦٦

[3] : سورة النحل الاية ٦٢

[4] : سورة النحل الاية ۵۷ .

ketabton.com - The Digital Library

بلکي زامن خوښوي . (۱)
تفسير قرطبي ليکلي دي چي دا آيات د بنو خزاعه او بنو کنانة قبيلو په باره کي نازل سوي دي دهغو عقيده داده چي ملائکي دالله تعالی لوڼي دي او هغو به ويل چي لوڼي دالله ﷻ سره يوځای کړي (العياذ بالله)
په بل ځای کي الله ﷻ فرمايي :

وَجَعَلُوا۟ ٱلْمَلَـٰٓئِكَةَ ٱلَّذِينَ هُمْ عِبَـٰدُ ٱلرَّحْمَـٰنِ إِنَـٰثًا ۚ (۲)

ژباړه : دوی (کفار) ملائکي چي د رحمن بندګاني دي ښځي بللي .
نو الله تعالی ددوي پر دغه خبره باندي انکار وفرمايه چي پر دغه خبره باندي دليل دي چي دجهالت په زمانه کي دښځو مرتبه ډيره کمه وه او په مظلوميت او تکاليفو به يې ژوند تېروئ او هرډول لوی والی او فضيلت دنارينوو لپاره وو ، دښځو لپاره هيڅ حصه نه وه حتی تردې پوري چي ښه شيان نارينوو په خپله اخيستل او بې کاره شيان يې ښځو ته ورکول ځکه الله تعالی په دغه باره کي فرمايي :

وَقَالُوا۟ مَا فِى بُطُونِ هَـٰذِهِ ٱلْأَنْعَـٰمِ خَالِصَةٌ لِّذُكُورِنَا وَمُحَرَّمٌ عَلَىٰٓ أَزْوَٰجِنَا ۖ وَإِن يَكُن مَّيْتَةً فَهُمْ فِيهِ شُرَكَآءُ ۚ سَيَجْزِيهِمْ وَصْفَهُمْ ۚ إِنَّهُۥ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿١٣٩﴾ (۳)

ترجمه : او دوي وايي چي دهغو (چارپايانو) په نس کي چي څه دي هغه خالص زموږ دنارينوو لپاره دي ، او ښځيري (پيدا کيدونکي حيوانان . چارپايان) مړه وي نو په هغو کي شريک يو ، ژر به سزا ورکړي (الله ﷻ) دوي ته ددي تقرير بيشکه دغه (الله ﷻ) ښه حکمت والا دي ښه علم والا دئ .
د حضرت ابن عباس رضي الله عنه څخه روايت دئ چي دنارينوو لپاره خالص شيدې وي چي هغه دوي دخپلو ښځو لپاره يې حرام بللي وي ، او ددوي نارينوو څيښلي

---

۱ : تفسير ابن کثير ج : ۲ ص : ۵۹٤ .
۲ : سورة الزخرف الاية ۱۹
۳ : الانعام الاية ۱۳۹ .

ketabton.com - The Digital Library

داغه ډول چې کله به يوې بوزې نر سېرلى زېږولى وو نو هغه به يې د نارينوو لپاره وو ، او کچيرې ښځه سيرلى زيږولې واى نو نه يې ذبحه کول او نه يې دا غسې پرېښودل ، بيا الله تعالى مسلمانان د دغسې کولو څخه منع کړل . (۱)

ذکر سوى آيات پر دغه خبره باندې دلالت کوي چې هغه خلک چې د خپل جهالت او ګمراهى د وجې د چارپايانو څخه پيدا سوي نر بچيان د نارينوو لپاره بلل او د ښځو لپاره يې حرام بلل او د چارپايانو څخه مردار (مړه) پيدا سوي بچيان د نارينه او د ښځو مشترک بللي .

ابو جعفر طبري د دغه آيات په تفسير کي واضح نقل کړي دي چې د دغه چارپايانو ژوندي پيدا سوي کيدونکي بچيان خالص د دوي د نارينو د خوړلو لپاره وه او د ښځو لپاره حرام وه او مړه پيدا کيدونکي بچيان نارينوو او ښځو تولو خوړل په دغه باندې به دوي نارينوو ته ترجيح ور کول . (۲)

دغه خلګو د ښځو رتبه او مقام ډېر کم بلى ځکه دوي هغه ښځو ته چې انجلى به يې پيدا سول خوشکه به يې ورته کول يعني بد به يې بلل . که څه هم دوي ته دا معلومه وه چې دغه د تقدير تکويني نظام لاندې دواده په ذريعه پيداکيږي د هغه سره سره بيا هم دوي چې کله به د چا انجلۍ پيدا سوى واى نو هغه يې ژوندي دفن (په خاوره کي پټول) کول .

الله تعالى د قرآن آياتونه د دوئ د دې ناوړه عمل په باره کي نازل کړل لکه څرنګه چې مو مخته ذکر کړل چې الله تعالى د دوي دغه عادت په قرآن کريم داسي تصويروي :

وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ ٱلْبَنَـٰتِ سُبْحَـٰنَهُۥ ۙ وَلَهُم مَّا يَشْتَهُونَ ﴿٥٧﴾ وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُم بِٱلْأُنثَىٰ ظَلَّ وَجْهُهُۥ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ ﴿٥٨﴾ يَتَوَٰرَىٰ مِنَ ٱلْقَوْمِ مِن سُوٓءِ مَا بُشِّرَ بِهِۦٓ ۚ أَيُمْسِكُهُۥ

---

[1] عن ابن عباس رضي الله عنه فهو اللبن كانوا يحرمون ... فهم فيه شركآء فنهي الله تعالى عن ذالک. تفسير ابن کثير ج : ۳ ص: ۳۱۱

[2] تفسير طبري ج : ۱۲ ص : ۱۵۳ .

ketabton.com - The Digital Library

عَلَىٰ هُونٍ أَمْ يَدُسُّهُۥ فِي ٱلتُّرَابِ ۗ أَلَا سَآءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿٥٩﴾ (١)

ترجمه : ثابتوي (كفار) الله تعالى ته لوڼي الله تعالى پاک دئ (دولده او دشريک څخه) او دوي (كفار) ثابتوي دځانو لپاره هغه چي دوي (كفار) خوښوي او كله چي به دوئ (كفارو) څخه يوه تن ته دلور (دپيدا کېدو خبر) ورکړل سو نو دغم څخه به يې مخ تک تور سواو په داسي حال كي چي په قهر كي به وو (چي زما ښځي ولي لور پيدا كړه) دوي (كفار) به دخپل قوم څخه پټ ګرځېدل ترڅو چي هغه دناخوښي خبر ليري كړي ، ايادوی (چي اوس يې لور پيدا سوي ده) په هغه څه (ځان) وساتي دسپكوالي او كه يې دی په خاوره چخ كړي ، واورئ خبردار سئ بد دئ دغه چي حكم يې كوي .

علامه ابن كثير ددغه آيات په تفسير كي فرمايي : چي الله ﷻ دمشركانو بدوالی بيانوي چي هغوی الله تعالى ته لوڼي ثابتولي كه څه هم الله تعالى ددوئ ددغي غلطي عقيدې څخه پاک دئ اودوئ دخپلو ځانولپاره نارينه اولاد خوښوي او دلوڼو څخه يې ځان ليري كوي او هغه يې الله تعالى ته ثابتوئ ، الله تعالى ددوئ ددغه غلطي عقيدې څخه لوړ دئ يعني پاک دئ . نو ځكه چي كله به ددوئ لور پيدا سوه نو دډېره غمه څخه به پټه خوله وه دليري څخه به چا محسوسوله چي لور يې پيدا سوې ده .او عقيده يې دا وه چي كه لور ژوندی پرېږدي خو توهين اوذلت دئ دده لپاره او دده سره څوک ښه راشه درشه نه كوي .

نو خپلو نارينوو اولادو ته به يې پر انجونو باندي فضيلت او فوقيت وركوئ بالاخره به يې انجوني په مځكه كي ژوندۍ ښخولې . ځكه قرآن ددغه انجونو دقاتلانو په باره كي فرمايي :

وَإِذَا ٱلْمَوْءُۥدَةُ سُئِلَتْ ﴿٨﴾ بِأَىِّ ذَنۢبٍ قُتِلَتْ ﴿٩﴾

ترجمه : او كله چي دښځو سوو انجونو څخه سوال وسي چي په كوم جرم باندي

---

١ : سورة النحل الايات ٥٧ ، ٥٨ ، ٥٩ .

ketabton.com - The Digital Library

قتل سوي ياست .
علامه ابن کثير د دغه ايت په تفسير کي فرمايي : چي د قيامت په ورځ د دغه کوچنۍ انجلۍ څخه دا سوال کيږي د دې د قاتل د تهديد لپاره کيږي ځکه کله چي مظلوم څخه سوال کيږي نو د قاتل څخه به څرنګه سخت سوال نه کيږي .
دا (کفارو) انجوني د دوو شيانو څخه ښخولې لومړۍ دا چي د دوئ دا عقيده وه چي ملائکي دالله تعالی (نعوذ بالله) لوڼي دي ځکه دغه انجوني هغو (ملائکو) ته واستوي .
دوهمه دا چي دفقر او افاقې او محتاجۍ دبيري څخه يا دقيد والي دوجي څخه چي هغه به منځي سي د دې وجي څخه يې ښخولې . (۱)

ديهودو په دين کي دښځي مقام او مرتبه

مونږ ته دقرآنکريم په ذريعه دا معلومه سوه چي يهودو په خپل کتاب کي تحريف (لاس وهنه) کړې وه ځکه الله تعالي فرمايي :

يُحَرِّفُونَ ٱلْكَلِمَ عَن مَّوَاضِعِهِۦ (۲)

ژباړه : دوئ (يهوديانو) به کلمې دخپل ځای څخه تغيرولی .
دښځو په باره کي ديهودو دا موقف او عقيده وه چي په دنيا کي اوله غلطي دښځي څخه وسوه چي دا هغه غلطي ده چي په جنت کي پيښه سوه چي حضرت آدم عليه السلام او حضرت حوا رضي الله عنها ته حکم ورکول سوی وو چي دغنم دانه به نه خوري مګر شيطان دمار په شکل کي ورته راغلئ په حضرت حوا رضي الله عنها باندي يې دغنم دانه وخوړل او حضرت حوا رضي الله عنها بيا په حضرت آدم عليه السلام باندي دغنم دانه وخوړل . نو دوئ به ويل چي دهغه په نتيجه کي يې مونږ مځکي ته راکښته کړو او په مځکه کي نافرمانياني شروع سوې ، بهر حال

---

[1] : القرطبي ج : ۱۹ ص : ۲۳۲ .
[2] : سورة مائدة الاية ۱۳

ketabton.com - The Digital Library

ديهودو د ښځو په وړاندي دا موقف او عقيده چي لومړۍ غلطي حوا رضي الله عنها وکړه آدم ﷺ نه ده کړې نو له همدې کبله ښځه د نارينه څخه په ډيرو کارو کي کمه او کښته ده ځکه يهودو ښځه په کار کي ګناه ګاره او منحرفه بلله او دا به يې ويل چي په تورات کي دا ذکر سوي دي چي الله تعالي دآدم ﷺ څخه سوال وکړئ چي تاته ما دا نصيحت کړی وو چي دغه دغنمو دانه به نه خوري مګر تا وخوړل ؟ حضرت آدم ﷺ عرض ورته وکړئ چي تا زما سره کومه ښځه راسره کړې وه هغه ماته دغه دانه راکړه نو الله تعالي ښځي ته دا وفرمايل چي ته به په حمل کي ډېره په مشقت او په ولادت کي به ډېره په تکليف يې .(۱)

دغه سزا حضرت آدم ﷺ ته ددغه غلطۍ په وجه ورکول کېده او ښځو ته تر اوسه پوري د حمل او ولادت په وخت کي ورکول کيږي .

ديهودو په اند ښځي دغام مال او سامان او حيواناتو په ډول رانيول کېدې او خرڅېدې .

او په ميراث کي چي به يې ورور هم دپلار څخه پاته سوی وو نو خور ته دپلار دمال څخه خصه نه ورسېدل يعني دپلار دميراث څخه محرومه کېدل .

او دغه ډول په دوئ کي دا قانون وو چي ښځه به بې اولاده وه او کونډه به سول نو دمړه خاوند دورور سره به وه دبل چاسره دنکاح کولو حق نه ورکول کېدئ او ددې سره سره به نور هم حقيره او خواره ه ددې ماسوا چي کله به ښځي ته مياشتنۍ مريضي ورغله په دغه ورځو کي به ښځه نجسه بلل کېده او په دغه ورځو کي به يې دښځو دلاس څخه نه يو شی اخيستی او نه به يې خوړي او نه يې ښځه په يوه بستره کي دځان سره پرېښول .

ديهودو يوه عقيده دا هم وه چي ښځه فطرتا ناپاکه ده او کمي ښځي چي نارينه اولاد وزېږوي اوه ورځي ناپاکه بلل کېده او نوري ورځي به يعني درودېرش (۳۳) به پاکه بلل کېده او کمي ښځي چي به ښځينه اولاد وزېږوئ نو هغه به دوه چنده ناپاکه بلل کېده او داهم نارينو پر ښځو باندي دفضيلت يوه عقيده

---

۱ : حقوق وقضايا المراة في عالمنا المعاصر . ص : ٤٥

ketabton.com - The Digital Library

وه .(۱)

د ښځي په مياشتني ناروغي کي به چي څوک پر هغه ځای کښېنستلی وای کوم چي حائضه ښځه پر کښېنستله او يا به يې د حائضې ښځي سره لاس يا بل شی موښتی وای نو هغه هم ديوې ورځي لپاره ناپاکه بلل کېدئ او په يخو اوبو غسل کولو ماسوا په تودو اوبو يې غسل نه صحيح کېدئ او نه پاکېدل .

داغه ډول حائضه ښځي ته خاوند کتل هم نه ترڅو چي چا شاهدي نه وای ورکړې چي هغه ما وليدل چي غسل يې وکړئ .(۲)

يعني يهودي ښځي به په خپل ژوند کي د مستقل شخصيت او ارادې هيڅ کار نسو کولای بلکي هغه بهٔ د نارينه تابع وه او ديوې خادمي حيثيت به يې وو او د ښځي پلار چي به کله وغوښتله چي ښځه خرڅه کړي خرڅولای يې سوای او د چا سره به يې چي زړه وغوښتی هغه ته يې په نکاح ورکول او هغه به مکمله د خاوند تابع داره او محتاجه وه .

او يهودي ښځي تر نن پوري ديهوديت (د ځان څخه په جوړ سوي) دين کي د دغه ذکر سوي مشکلاتو او تکاليفو سره مخامخ دي .(۳)

په مسيحي دين کي د ښځي مقام او مرتبه

په مسيحي دين کي د ښځي په باره کي هغه عقېدي سته کوم چي په يهودي دين کي وي ځکه ديهودو عامي عقيدې مسلسل تر مسيحي دين پوري راروانی وي چي هغه عقيدي په مسيحي دين کي هم پاته سوې .

په تحريف سوی مسيحيت دين کي ښځي ته هيڅ اهميت او حق نه دئ ورکړل سوي ځکه په دغه د ځانه جوړ سوي دين کي مکمل اختيار ونارينه ته ورکړی دئ .

او نوري هغه عقيدې چي په يهودي دين کي وي هغه عقيدې په مسيحي دين

---

۱ : مجموعة من القوانين اليهودية والحادات ص : ۲۲

۲ : المراة في القديم والحديث ص : ۱۸۸ .

۳ : حقوق وقضايا المراة في عالمنا المعاصر . ص ۴۷ .

ketabton.com - The Digital Library

کي هم تسلسل درلودئ .

په اسلام کي د ښځو صحيح مقام او مرتبه

تمهيد :

اسلام دعربو دژوند لپاره خصوصا او دعامو مسلمانانو لپاره عموما يو نوى اصل او بنسټ کښېښودلى ځکه په عربو کي يو شريعت يا قانون په ليکل سوى شکل کي نه درلودئ چي دوئ په هغه باندي فيصله وکړي بس يو څو عادتونه او رواجونه وه چي دکلونو ، کلونو څخه را روان وه او هغو دعقائدو شکل اختيار کړى وو چي په هغه کي دوئ ته هيڅ شک نه وو او دهغه مطابق دقبيلو سردارانو حکم ورکوئ او بيا هغه حکم عملي کېدئ .

اسلام دنبي آخر زمان سيد الخلائق محمد مصطفیﷺ په لاس راغلئ او هغه اخلاقي احکام يې مقرره کړه چي ددوئ معاشرې ، عادات او طريقې چپه وي چي ددوئ دپلرونو او نيکونو دوخت څخه را روان وه .

اسلام يوازي دخلکو دلمونځ او دنورو فرائضو دادا کولو لپاره نه دئ راغلئ بلکي دانساني ژوند او دهغه په احوالو کي دمنظم کولو لپاره راغلي دئ چي پر هغه باندي ټول مسلمانان دژوند پر لاره برابر ولاړ سي .

نبي کريمﷺ موږ ته دشريعت اصل او حقيقي معنى او مطلب واضح کړى دئ که چيري دخلکو معاشره پر شريعت برابره روانه سي نو دسنت نبويﷺ داتباع او دترقۍ سبب به وګرځي .

ټول شرعي قوانين دخپل حقيقت او هدف په اعتبار سره دوو خبرو ته رسيږي يو اخلاق دوهم دانساني ژوند ضرورت اسلام خپل حکمت په کرار کرار رسول غواړي او ددغه حکمت لاندي شرعي احکامات جاري کوي ځکه چي اسلام کرار کرار ښځه دجاهليت درسم او رواج څخه يې ليري کړه او اسلامي آزاد حق يې ورکړئ .

ketabton.com - The Digital Library

په اسلام کي د ښځي حيثيت

په قرآنکريم کي الله تعالی ځای پر ځای مسلمانان د ښځي او نارينه په مابين کي ديو والي طرف ته متوجه کړي دي ځکه يوه معاشره هم د ښځي او نارينه څخه نسي خالي کېدای ، بلکي د نسل د ډېربنت او انساني ژوند بيله ښځي او نارينه څخه نسي چلېدلای .

ځکه الله تعالی موږ ته فرمايي :

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَٰكُم مِّن ذَكَرٍ وَأُنثَىٰ (۱)

ترجمه : اې خلګو ! موږ تاسي ديوه نارينه او يوې ښځي څخه پيدا کړي ياست . د انساني تخليق په اعتبار سره ښځه هم د نارينه په ډول پوره جوړه سوې ده په دوئ دوو کي ظاهراً هيڅ فرق نسته او د دوئ څخه يو پر بل فضيلت نه دئ ورکول سوی مګر د فضيلت معيار يې پر تقوی باندي دئ چي کوم يو تقوا دار وي هغه افضل دئ تر هغه غير متقي ځکه اول وار قرآني فيصله د ښځو د حقوقو په باره کي دا اعلان سوه:

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ٱتَّقُواْ رَبَّكُمُ ٱلَّذِى خَلَقَكُم مِّن نَّفْسٍ وَٰحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا

وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَآءً (۲)

ترجمه : اې خلګو ! د خپل رب څخه وبيرېږئ چي تاسو ټول ديو نفس (آدم ع)څخه پيدا کړي ياست او د هغه نفس يې جوړه پيدا کړي ياست او خپاره (خواره) يې کړل د دوئ د دواړو څخه ډېر سړی او ډېري ښځي .

تشريح : حاصل يې دا سو چي د نارينه او ښځي ديوې سرچينې څخه دوه وجوده دي د انسانيت تر حدودو پوري په دواړو کي هيڅ کمی او بيشی نسته د آيت څخه هم واضح سول چي نارينه د ښځي د انسانيت څخه د ايستلو کوشش کوي

---

۱ : سورة حجرات الاية ۱۳

۲ : سورة النسآء الاية ۱

ketabton.com - The Digital Library

دا ټول غلط دي ځکه د دوئ دواړو پیدائش دیوه نفس څخه سوی دئ او بیا داچي ښځه جلا مخلوق نه ده هغه هم انسان دئ لکه څرنګه چي نارینه انسان دئ او بل داچي دښځي او نارینه منبع او مخزن یو دئ . بیا په دوئ دوو کي تفاوت کېدلای سي پر ځای د دې چي دانسانیت څخه وایستل سي باید یو دبل په اهمیت باندي فخر وسي او دخپل ځان لپاره یې باید باعث فخر او عزت وبلل سي ځکه دقرآنکریم مشهور آیت دئ چي وړاندي هم ذکر سو :

يَـٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَـٰكُم مِّن ذَكَرٍ وَأُنثَىٰ وَجَعَلْنَـٰكُمْ شُعُوبًا وَقَبَآئِلَ لِتَعَارَفُوٓا۟ ۚ إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِندَ ٱللَّهِ أَتْقَىٰكُمْ ۚ (۱)

ترجمه : اې خلګو ! موږ تاسي دیوه نارینه اویوې ښځي څخه پیدا کړي یاست او ستاسو څخه مو مختلف خاندانونه او قبیلي جوړي کړي دي ځکه چي تاسو یو تر بله سره وپېژنئ او دالله تعالی په نزد ستاسو څخه ښه او بهتر هغه څوک دئ چي په تاسو کي ډېر پرهیز ګار وي .

نوري نتیجي هم پیدا کېږي او هغه دي طرفته اشاره کړي ده چي یو نارینه داسي نسي کېدای چي دهغه په پیدائش کي دښځي شراکت نه وي داسي نارینه څوک سته چي یواځي دنارینه څخه دپیدا کیدو دعوا وکړي نو بیا نارینه ته څه حق دئ چي نارینه عزتمند بولي او ښځي حقیري او ذلیلي بولي چي دانسان دجسم په جوړښت کي ترنارینه دښځي دحصې شراکت ډېر طبیبانو ثابت کړی دئ.

الله تعالی چي کله ښځه مور جوړه کړي نو دا خپل اولاد په وجود کي کښېږدي او بیا یې پیدا کړي او هغه ته پرورش او شیدې ورکوي .

لږ فکر هم باید وسي چي نارینه د دغه په مقابله کي د اولاد لپاره څه کولای شي ؟ دښځي په نس کي اولاد شکل او صورت پیدا کوي ، او په هغه کي زموږ دروح تعلق زموږ دبدن سره قائم وي، بالاخرة دهغه ښځي وجود دعار او پیغور سبب

---

۱ : سورة الحجرات الآية ۱۳ .

ketabton.com - The Digital Library

وګرځي.

هيڅ خبره دا هغه وخت نه وه چي دا غه ښځي زموږ تربيت کوي کله چي موږ کي دتګ دوينا او دخپل تکليف او ضرورت دويلو طاقت نه وو ددي په واسطه موږ ته دتګ قوت راکول سو دويلو صلاحيت را وبخښل سو او داغه جنس په ژوندي شعور باندي زموږ خدمت وکړي ايا په دغه ټولو خدماتو باندي ښځه ذليله او حقيره سول.

افسوس دي پر هغه عقل باندي چي دا فکر ورګرځي او پر هغه ژبه باندي چي دا خيال ښکاره کوي چي ښځه ذليل ده او هغه دي ملعون وي چي په زړه کي دا رکم وسوسي راګرځوي.

خير خو په قرآني نورور آياتو کي هم الله تعالی انسان ته داغه فرمايلي دي چي ښځه دذلالت نه ده په ذاتي شرف او کرامت کي تر نارينه کمه نه ده لهذا دښځي سره بايد دحيوانانو په ډول ناجائزه او غير انساني چلن ونسي چي دانسانيت توهين او دآدميت دحقارت هغه بد صورت دئ.

په انسانيت کي دپوره اشتراک سره، سره دوو صنفو په جنسو کي په بعضي عضوي اختلافاتو کي دحکيم چي کوم حکمتونه دي ممکن دهغه څخه ثوک ناخبره نه وي ځکه الله تعالی فرمايي:

لِّلَّهِ مُلْكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۚ يَخْلُقُ مَا يَشَآءُ ۚ يَهَبُ لِمَن يَشَآءُ إِنَٰثًا وَيَهَبُ لِمَن يَشَآءُ ٱلذُّكُورَ ﴿٤٩﴾ أَوْ يُزَوِّجُهُمْ ذُكْرَانًا وَإِنَٰثًا ۖ وَيَجْعَلُ مَن يَشَآءُ عَقِيمًا ۚ إِنَّهُۥ عَلِيمٌ قَدِيرٌ ﴿٥٠﴾ (۱)

ترجمه: داسمانو او مځکو سلطنت (پاشاهي) خالص دالله تعالی ده څه چي وغواړي هغه پيدا کوي، دچا لپاره چي وغواړي لونړي ورکوي او چاته چي وغواړي زامن ورکوي، اويا زامن او لونړي دواړه ډوله اولادونه ورکوي، او ثوک چي وغواړي بېله اولاد يې (وچ) کړئ، بېشکه هغه علم والا او قدرت والا دئ.

---

(۱) سورة شورى الايتان ٤٩، ٥٠.

ketabton.com - The Digital Library

بیا دلور په پیدا ېښت پزه تروه نیول او یا هغه بد محسوسول دانسان کم عقلي ده . چي رحمت یې دځان لپاره تکلیف او بد وبلئ که چیري دغه لوښي غټې ښځي نسي او ستا واده ورسره ونسي نو دغه ځوانان او ځواناني ښځي چي تاسو فخر په کوئ او په ملاقات سره یې خوشحاله کیږي نو دکوم ځای څخه کېدای سي .

دحضرت مریم رضي الله عنها مور چي کله نذر ومنئ دزوی دامید پر ځای یې لور پیدا سوه نو په حسرت سره یې وویل :

قَالَتْ اِنِّی وَضَعْتُهَا اُنْثٰی . (آل عمران)

ترجمه : اې ربه ! ما خو هغه حمل لور وزیږول .

پروردګار ! دا خو زما لور سول زما مراد نه رالئ چي هغه ما دمقدس کار لپاره نذر بللی وو چي په هغه کي دنارینه کار دي انجلی نه پکښي قبلیږي رب العالمین دحضرت مریم رضي الله عنها دمور دغه دحسرت ډک اواز واورېدئ او وي فرمایل :

وَاللهُ اَعْلَمُ بِمَا وَضَعَتْ وَلَیْسَ الذَّکَرُ کَالْاُنْثٰی .

ترجمه : په هغه (اولاد) الله تعالی ډېر ښه خبر دئ چي هغي (مور) زیږولې دئ ، او نارینه دښځي برابر نسي کېدای.

الله تعالی تر تاسو ډېر علم درلودنکی دئ او دخپل علم مطابق هغه پوهیږي چي ددغه انجلۍ سره هلک نسي برابر کېدلای کوم خیر اوبرکت او خانداني اعزاز چي ددغه انجلۍ دوجي حاصلیږي دنارینه څخه نسي حاصلېدلای .

تاسو چي انساني فکر څومره کوئ الله تعالی چي څومره کار ددغي انجلۍ په ذریعه اخستونکي دئ تر هغه ځای پوري ستاسو دفکر او عقل رسیدګي نسي کېدای .

دهغې راتلونکي وښودل چي حضرت مریم رضي الله عنها خپل وجود داعزاز لپاره او ددنیا دکامیابی او نجات لپاره څومره مبارک وجود ثابت سو ، دهغې مریم رضي الله عنها څخه الله تعالی حضرت عیسي علیه السلام وزیږوئ بالاخره یې

ketabton.com - The Digital Library

دنيا ته د حق پيغام واوروي او د ټولو خلکو د نجات باعث سو .
تر هغه چې خلکو خپلي لوڼي قتل کولي کله چې اسلام راغلئ خلک يې دلوڼو دقتل کولو څخه را وګرځول او دفقر بيره يې ددوي د زړو څخه وايستل او په هغو کي يې د (الرزاق) قوت متين جذبه پيدا کړه او اعلان يې وکړئ :

وَلَا تَقْتُلُوٓاْ أَوْلَـٰدَكُم مِّنْ إِمْلَـٰقٍ ۖ نَّحْنُ نَرْزُقُكُمْ وَإِيَّاهُمْ ....(۱)

ترجمه : تاسو خپل اولاد د مفلسي په سبب مه قتل کوئ ، موږ تاسو ته او هغو ته رزق ورکوو .
دا ډول الله تعالی بل ځای هم فرمايي :

وَلَا تَقْتُلُوٓاْ أَوْلَـٰدَكُمْ خَشْيَةَ إِمْلَـٰقٍ ۖ نَّحْنُ نَرْزُقُهُمْ وَإِيَّاكُمْ ۚ إِنَّ قَتْلَهُمْ كَانَ خِطْـًٔا كَبِيرًا ﴿٣١﴾ (۲)

ترجمه : تاسو خپل اولادونه د مفلسئ د بيري مه قتلوئ ، موږ هغو ته رزق ورکوو ، او تاسو ته ، بېشکه د هغو قتل کول غټه ګناه ده .
په دغه آياتو کي الله تعالی د اولاد د قتل څخه بالکل منع فرمايلي ده که هغه نارينه اولاد وي که ښځينه شريعت ديو چا قتل نه دئ جائز کړی او دفقر او افاقي او د هغه مبهم خيالات يې ددوئ د زړو څخه وايستل او قناعت يې ورکړئ چي رزق او روزي ورکونکی الله تعالی دئ څکه الله تعالی فرمايي :

۞ وَمَا مِن دَآبَّةٍ فِى ٱلْأَرْضِ إِلَّا عَلَى ٱللَّهِ رِزْقُهَا (۳)

ترجمه : ټول مره تلونکي (ذي روح) چي پر ځمکه ګرځي د ټولو رزق د الله تعالی پر ذمه دئ .
نو اوس د دي آيت وروسته د رزق فکر کونکي چي څه فکر کوي ګويا د خدای ﷻ

---

[1] : سورة الانعام الاية ۱۵۱ .
[2] : سورة اسرآء الاية ۳۱ .
[3] : سورة هود الاية ٦

ketabton.com - The Digital Library

دانکار فکر کوي ، اسلام داسي نه دي کړي چي يو څه يې ويلي دي بيا يې پرېښي وي .

ښځي ته يې صحيح مقام ورکړي دئ ، دانجونو قتل يې حرام کړی دئ ، او درزق دنه درلودلو بيره او انديښنه يې ليري کړي ده ، پر الله تعالی يې داعتماد سبق ورکړی دئ بلکه چيري چي موقع مساعده سوي ده هلته نبي کريمﷺ دانجونو سره دښه سلوک ترغيب يې ورکړی دئ .

څکه نبيﷺ فرمايي : څوک چي ددوو انجونو تربيت وکړي تر هغه وخت پوري چي هغه بلوغ ته ورسيږي نو په قيامت کي به زما سره وي او دومره رانژدې به وي څومره چي دا دوې ګوتي سره نژدې دي ،نبيﷺ خپلي دوې ګوتي سره يو ځای کړې بيا يې اشاره په وکړه .(۱)

حضرت عائشة رضي الله عنها فرمايي چي يوه ښځه ماته راغله دوي لوڼي هم ورسره وي ډيره غريبه او بې وسه وه حضرت عائشة رضي الله فرمايي چي هغې زما څخه سوال ياغوښتنه وکړه زما سره خالي يوه خرما وه هغه خرما ماودې غريبي ښځي ته ورکړه او هغې خرما دوې حصې کړه يوه حصه يې يوې لورته ورکړه يوه حصه يې بلي لورته ورکړه په خپله يې هيڅ ونه خوړل بيا هغه ولاړه سول ولاړه ، نبي کريمﷺ چي کله کورته تشريف راوړئ نو ما دا واقعه نبي کريمﷺ ته بيان کړه ، نبي کريمﷺ چي واقعه واورېدل وې فرمايل څوک چي دانجونو لپاره تکليف پر ځان تيروي او دهغه سره ښه سلوک او ژوند کوي ، دهغه لپاره دقيامت په ورځ دغه انجوني سپر وي يعني ددوزخ اور به دانجونو روزنکی نه سوځي .(۲)

په لوړ ذکر سوو حديثونو کي که موږ لږ فکر وکړو چي اسلام دانجونو وتربيت ورکونکي ته په څرنګه اندازباندي ترغيب ورکړی دئ او دښه پوهاوي کوشش

---

۱ : عن انس ﷺ عن النبي ﷺ قال من عال جارتين .... وضم اصابعه رياض الصالحين عن مسلم . ص : ۱٤٦

۲ :عن عائشة رضي الله عنها قالت دخلت على امراة ومعها انسان لها.. كن له سترا من النار رياض الصالحين عن البخاري ومسلم ص : ۱۳٦.

ketabton.com - The Digital Library

يې کړې دئ.

حضرت عائشة رضي الله عنها ديوې بلې غريبې واقعه بيان کړې ده : وايي چي يوه غريبه ښځه چي دوې لوڼي ورسره وي ماته راغله ديو څه شي غوښتنه يې وکړه ، دا مبارکه فرمايي چي دا وار ما دغي ښځي ته درې خرماوي ورکړې غريبي ښځي يوه خرما يوې لور ته ورکړه بله خرما يې بلي لور ته ورکړه دريمه خرما يې خپله دخوړلو لپاره خولې ته نه وه رسولې چي دواړو لوڼو يې غوښتنه څني وکړه دغه ښځي هغه خرما نه خوړل چي بايد خپله يې خوړلې واى نيمى ، نيمى يې کړه دواړو لوڼو ته يې ورکړه حضرت عائشة رضي الله عنها فرمايي چي ددې دغه عمل ماته ډېر ښه معلوم سو کله چي نبي کريمﷺ کورته تشريف راوړئ ما ددغه مهرباني مور واقعه ورته بيان کړه نبي کريمﷺ وفرمايل :

ان الله قد اوجب لها بها الجنة واعتقها بها من النار.

ترجمه : بېشکه الله تعالى ددوئ دوجي دې ته جنت واجب کړئ اوددغه لوڼو دوجي يې هغه ددوزخ داور څخه ازاده کړه .(۱)

داسلام په نظر کي دښځي لپاره داسي عزت ورکول سوى دئ چي مخکي ذکر سوه او نبي کريمﷺ تر اخير پوري دا فرمايل چي خلګو خبردار اوسئ ! چي تاسو ته ددوو کمزورو پر حقوق باندي تاکيد کوم او په هغه کي دکوتاهى څخه مو بېروم يو يتيم دئ او بله ښځه ده .(۲)

داټوله ددې لپاره کول کېدل چي ښځه ناموس ده دښځي په احترام کي ددوى عزت او عفت محفوظ کيږي ، او دغه هغه شواهد دي چي نبي کريمﷺ يواځي دنارينوو لپاره پيغمبر نه دئ بلکي دښځو لپاره هم پيغمبر او رسول دئ.

او دهغو شواهدو څخه خصوصا يو دميراث ورکړه ده چي دقرآن کريم په ذريعه الله پاک اعلان کړه ځکه الله تعالى فرمايي :

---

[1] :وعن عائشة رضي الله عنها قالت جاءتني مسكينة تحمل ابنتين لها... واعتقها بها من النار رواه مسلم ، رياض الصالحين ص : ۱۳۷

[2] : عن ابي هريرةؓ قال قال رسول اللهﷺ اللهم اني احرج .... اليتيم والمراة سنن ابن ماجة ص : ۲٦۱ ج : ۲

ketabton.com - The Digital Library

يُوصِيكُمُ ٱللَّهُ فِىٓ أَوْلَـٰدِكُمْ ۖ لِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ ٱلْأُنثَيَيْنِ ۚ فَإِن كُنَّ نِسَآءً فَوْقَ ٱثْنَتَيْنِ فَلَهُنَّ ثُلُثَا مَا تَرَكَ ۖ وَإِن كَانَتْ وَٰحِدَةً فَلَهَا ٱلنِّصْفُ ۚ (۱)

ترجمه : الله تعالی تاسو ته داولاد دمیراث په باره کي حکم کوي چي دنارینه حصه ددوو ښځو دحصې سره برابره ده ، که چیري یواځي ښځه وي تر دوو زیاتي وي نو بیا دوی ته دوې حصې رسیږي دغه مال چي مورث پري ایښی دئ او که چیري یوه (ښځه) وه نو هغې ته نیمه حصه ورکول کیږي .

نوی عصر دنر او ښځي دمساوات غوښتونکي داسلام تقسیم ښه نه بولي په حقیقت کي دا نیمه دنر تر حصې زیاته ده هغه دا چي دښځي نفقه پر خاوند واجب ده ښځه دمصرف څخه خلاصه ده ټولي پیسې پچت ورته پاتیږي او چي يې خاوند وفات سي دده په مال کي بیا اتمه یا څلورمه حصه مال وړي ، وګوره اسلام څومره دښځي مراعات ساتلی دئ او څومره امتیاز يې ورکړی دئ.

ښځي چي تر اوسه دمیراث څخه محرومه وې اسلام هغوی ته میراث ورکړئ ، فکر که وکړو په (للذکر مثل حظ الانثیین) کي چي دنارینه حصه ددو ښځو برابر حصه ورکول کیږي او کله چي اسلام ښځو ته دغه حق ورکړئ نو ډیرو خلګو تعجب وکړئ چي هغه انجونو ته هم حصه رسیږي چي جنګ نسي کولای او حصه هم دومره زیاته ورکول کیږي .

مګر کله چي اسلام راغلئ په دنیا کي يې حقدارانو ته خپل حق ور و رسوي او ظلم او جبر يې دمظلومانو څخه لیري کړئ ځکه دا داسلام دراتګ منشاء او مقصد دئ او ملکیت اقتدار یواځي دنارینو لپاره مخصوص نه دئ بلکه په دغه اقتدار کي ښځه هم دنارینه سره شریکه ده ددغه حقیقت اظهار په قرآنکریم کي داسي بیان سوي دي :

للرجال نصیب مما ترک الوالدان والاقربون وللنساء نصیب مماترک الوالدان

---

[1] : سورة النساء الاية ۱۱

ketabton.com - The Digital Library

والاقربون مما قل منه او كثر نصيبا مفروضا .(۱)

ترجمه :په هغه شيانو كي چي مور او پلار او ډيرو نژدې قريبانو پرايښي وي دنارينوو لپاره هم حصه سته او دښځو لپاره هم حصه سته چي قطعي ثابتي سوي دي هغه حصې كه لږ وي او كه ډيري وي .

اسلام هغه جاهلانه او عيسوي او يهودي دين په نامه چي عيسايانو او يهوديانو كار ورځخه اخستی دهغوئ دځان ځخه جوړ سوی رواجونه او ددين په نامه جوړ تړول كړی عادتونه چي دښځو په باره كي يې دين بللی وو ليری او ختم يې كړه اسلام يو داسي نظام خصوصا دښځو لپاره دنيا ته راوړئ چي دعدل او انصاف ځخه ډک دئ نو دغه اسلامي نظام كه څوک عملي كړي نو دښځو دحقوقو په باره كي به دښځو ځخه هيڅ شكايت وانه وريدل سي ځونكه خلګو اوس دځان ځخه دښځو لپاره ناقص قانون جوړ كړی دئ نو ولي به دښځو حقوق تر پښو نه لاندي كيږي ځكه مخلوق چي دمخلوق لپاره قانون جوړ كړی وی نو په هغه كي به نقصان او زياتوب ولي نه وي لهذا كه چيري په دنيا كي دغه داسلام له طرفه دښځو لپاره ښودل سوی قانون ته عملي بڼه وركړل سي نو لكه مخكي چي وويل‌سوه نو هيڅ حق به يې تر پښو نسي لاندي دښځي حق دا نه دئ چي غربي نړۍ يې نارې وهي ځكه نن سبا په هغه قانون كي چي غربي نړۍ او چي ناقص العقله مسلمانان يې ورتائيدوي دښځو لپاره ايښي دي چي په نتيجه كي يې ښځي دجنسي اړيكو ښكار ګرځيدلي دي او دشهوت دپرځای كېدوالي ګرځېدلي دي او دتجارت دګرمېدو ذريعه ګرځېدلي دي او ددنيا يوه ورځ داسي نه ده تېره سوې چي ددغه ډول دحقوقو له وجي چي غربي نړۍ كوشش ورته كوي چي ښځي دخپل ژوند دتنګېدو له امله خود كشی ته اماده سوي نه وي يا يې خپل ژوند دلاسه وركړی نه وي ايا دغه حقوق دښځو لپاره صحيح دي ؟ ستاسو په اند ايا په دغه قانون كي دښځو عفت او عصمت ساتل كيږي ؟ ايا په دغه قانون كي دښځو دژوند لپاره نجات سته ؟ تاسو فيصله

---

۱ : سورة النساء الاية ۷ .

ketabton.com - The Digital Library

وکړئ .

داسلام دښمنان د ښځو د عزت او دهغوی دحقوقو پای ماله کېده غواړي

په نن زمانه کي داسلام دښمنان بلکي دانسانیت دښمنان کفار منافقین او داسلام څخه مخ اړونکي په اسلام کي ښځو ته ورکول سوی عزت او شرافت او حفاظت ډېر بد ورته معلومېږي ځکه دغه خلګ ښځي په داسي تباهۍ، بربادۍ او هلاکت کي اچول غواړي چي دهغه په ذریعه دوی ښځو ته خپل ځان دشهوت تسکین یعني پوره کېدو ته ورسوي او بیا ددې وروسته کمزوري ایمان والا چي نه قابو کوونکي خواهشاتو مغلوب کړی خلګ په خپله پنجه کي ګرفتار کړي الله رب العزت دداسي خلګو په باره کي ارشاد فرمایي :

وَيُرِيدُ ٱلَّذِينَ يَتَّبِعُونَ ٱلشَّهَوَٰتِ أَن تَمِيلُواْ مَيۡلًا عَظِيمٗا ﴿٢٧﴾ (۱)

ترجمه : او اراده لري هغه کسان چي متابعت کوي دشهواتو (دنفس دارزوګانو) ددې کار چي کاږه سئ تاسي (دحق دلاري څخه) په کږېدلو ډېرو لویو اولیرو سره .

تشریح : هغه کسان چي په خپلو شهواتو کښې اخته دي دا غواړي چي تاسو له سمي لاري لیري کړي یعني دهغوی په شان تاسو هم دخپلو شهواتو اتباع وکړئ او ګمراهان سئ نو اوس هر څه چي کوئ ښایي چي پوره عقل او فکر او پوهي سره یې وکړئ .

کفار او منافقین خو څه بلکي کمزوري مسلمانان هم دښځو دتعلق او رایستلو څخه دا غواړي چي شیطاني خواهشات او شهواني میلان کونکي دتاجرانو دشورم او ددکان دارزانه سامان په ډول کښېږدي چي دخریدارانو په مخ کي ښه معلوم سي ځکه چي لیدونکي دهغوئ دښائست څخه دخوند تسکین وکړي یا

(۱) : سورة النساء الآية ۲۷

ketabton.com - The Digital Library

په دغه واسطه سره دوی هغه بدعمل ته ځان ورسوي او د دوئ د دې خبرې زیات ترغیب چلوي چې ښځې باید په خپلو کورو کې د چاردیوالیو څخه را ووزي د نارینوو د لاس آلې جوړې سي او د خادمې او د مینځې کار ور څخه واخلي.

که موږ تاسي وګورو ښځه چې باید عزت ورکړل سي لکه اسلام چې عزت ورکړی دئ لیکن دوئ د مینځې کار ځني اخلي د مثال په توګه په طیارو کې په حیثیت د دائر هوستس د مزدور کار ځني اخلي خصوصا په هغو ځایو کې د ښځو څخه کار اخلي چې د دوی شکل او صورت او د دوی اوازونه خلګ په فتنو کې مبتلا کړي په لوی شرکتو کې د شرکت د کامیابی لپاره یې ښځه ذریعه ګرځولې وي دغه ډول فحش رسالو او اخباراتو په لوځ عکسونو او تصویرو باندي خپل مارکیټنګ او په بازارو کې د خپل ځان د کامیابی د حاصلولو ذریعه او وسیله جوړه کړې ده.

دغه ډول بعض تاجرانو او صنعتي کارخانو پر دغه نوعیت او ډول د ښځو فحش تصویرونه او عکسونه د خپل تجارت پر سامان باندي او پر خپل جوړ سوو مصنوعاتو باندي د هغه ښه خرڅولو لپاره وسیله او ذریعه جوړه کړې ده حتی چې د ښځې څخه یې یو داسي عام شی جوړ کړی دئ که غواړي څوک پوه کړې نو د تلیفون او موبائیل په ذریعه د ښځې په اواز کې پوه کوي.

او هم هر ځای چې د خادمې ښځو ضرورت وي یو ازاده ښځه د خادمې او مینځې پر ځای راولي، خصوصا زموږ په وطن کې پر هغو مسلمانانو خلګو افسوس او ارمان دئ چې ځان خو د ښه دین داره کورنۍ بولي خو لور، خور، مور، خانمه یې په مؤسسو کې کار کوي دیو کافر یهودي، نصراني د څه پیسو په تمه د کافر خادمه او مینځه ګرځولې ده چې د هغه لباس بستره او نور د ځای پاکي د دې په ذریعه حاصله کړي، او یا خو د هغه مسلمانانو په ټولنه کې یې خور، مور، لور، خانمه ناسته ولاړه کوي چې په کمزوري مسلمان باندي د ده خپله هم هیڅ باور نه وي ایا دغه پر دغه کسانو باندي افسوس کول نه دي په کار؟ چې د خور، لور، مور او خانمي په عزت باندي ځان ساتي.

ketabton.com - The Digital Library

ددغه ټولو حرکتو او عملو نتیجه دا سول چي ښځو په خپلو کورونو کي خپلي حقیقي او اصلي ذمه داري ځنحه لاس پر سر سولي ، ددې وجي ددغو ښځو خاوندان دخپلو اولادو دتربیت او دکور دنورو ذمه داریو دپوره کولو لپاره بل چاته اړه سوي دي حتي دبهرنیو هیوادو ځنحه تربیت ورکونکو ته مجبور سوي دي چي دهغه نتیجه دا راوتلي ده چي او لاد یې بې عقیده سوی او بې تربیې سوی دئ پر ځای ددې چي تربیه سوی وای دښنو اخلاقو دزده کولو پرځای بداخلاقه سوی دي حتي چي په نورو بې حساب فتنو کي ولیدلي دي ځکه لکه څرنګه چي مو مخکي وویل دا کارونه داسلام دښمنان کوي یا هغه ناپوه او دکمزورو ایمان خاوندان یې کوي . اې مسلمانه پوه سه دخپل دین ددښمنانو په فریبو او چلو باندي تر څو به غافله یې .
مسلمانه وروره دغه چي ذکر سول دا دښځو عزت دئ ؟ دا دښځو حفاظت دئ ؟ دادښځو حقوق دي ؟ که داسلام ددښمنانو دښځو دعزت سلب (اخستل) دي ؟

د شرعي احکامو څو اصطلاحات

باید انسان ځان په دې پوه کړي، چي کوم الهي احکام چي د بندګانو تر فعلونو او عملونو پوري تعلق لري هغه پر اته ډوله دي:

۱. فرض
۲. واجب
۳. سنت
۴. مستحب
۵. حرام
۶. مکروه تحریمي
۷. مکروه تنزیهي

ketabton.com - The Digital Library

۸. مباح

(۱) فرض:

هغه دي چي په قطعي دليل سره ثابت وي او بېله عذره يې پرېښوونکی فاسق او د عذاب لايق ګرځي او منکر يې کافر دئ(۱)

فرض پر دوه قسمه دي:

۱. فرض عين

۲. فرض کفايي

فرض عين هغه دي چي کول يې د هر يوه لپاره ضروري او لازمي دي او بېله عذره يې پرېښوونکی د عذاب مستحق او فاسق دئ، لکه پنځه وخته لمونځ، د جمعې لمونځ او داسي نور.

او فرض کفايي هغه دي چي کول يې پر هر يوه ضروري نه وي، بلکي د بعضو خلکو په ادا کولو سره د نورو خلکو د ذمې څخه ساقطېږي، او که يې هيڅوک ادا نه کړي نو ټول ګنهکاره کېږي، لکه: د جنازې لمونځ او داسي نور.(۲)

(۲) واجب:

واجب هغه دي چي په دليل ظني سره ثابت وي (دليل ظني هغه دئ، چي په ده کي بل ضعيف احتمال هم وي او تر دليل قطعي په درجه کي وروسته وي) او بېله عذره يې پرېښوونکی فاسق او د عذاب مستحق دئ، په شرط د دې چي بېله کوم تأويل او شبهې يې پرېږدي او منکر يې فاسق دئ خو کافر نه دئ(۳)

(۳) سنت:

هغه فعل دئ، چي نبي کريم ﷺ يا اصحابو رضي الله عنهم کړی وي. سنت پر دوه قسمه دي:

---

[1]: ردالمختار: ج ۱، ص ۹۷.

[2]: ردالمختار: ج ۱، ص ۹۰۶ – ۹۰۷.

[3]: ردالمختار: ج ۱، ص ۹۸.

ketabton.com - The Digital Library

۱. سنت مؤکد
۲. سنت غير مؤکد

سنت مؤکده: هغه فعل دئ، چي نبي کريم ﷺ يا اصحابو رضي الله عنهم همېشه کړي وي او بېله عذره يې هيڅکله نه وي پرې ايښي، ليکن د تارک يعني پرېښوونکي لپاره يې هيڅ قسم ترټنه او تنبيه نه وي کړې، د دغه سنت مؤکده حکم هم د عمل په اعتبار سره د واجب دئ. يعني بېله عذره دواجب پرېښوونکی او عادت کوونکی فاسق او ګنهکاره دئ اودسنت مؤکد پرېښوونکی د نبي کريم ﷺ له شفاعت څخه بې برخي پاته کېږي، ليکن که يو وخت پاته سي پروا نه لري، مګر د واجب په پرېښولو کي نسبت د دوی پرېښولو ته ډېره ګناه ده.

سنت غير مؤکده: هغه فعل دئ، چي نبي کريم ﷺ يا اصحابو رضي الله عنهم کړی وي او بېله عذره يې يو وخت هم پرې ايښی وي، کوونکی يې د ثواب مستحق دئ او پرېښوونکی يې د عذاب مستحق نه دئ او دغه ته سنت زائده او سنت عاديه هم وايي.(۱)

(۴) مستحب:

هغه فعل دئ، چي نبي کريم ﷺ يا اصحابو رضي الله عنهم کړي وي، ليکن همېشه او اکثره يې نه وي کړي، بلکي يو وخت وخت يې کړي وي. کوونکی يې د ثواب حقداره دئ او پر نه کوونکي يې هيڅ ګناه نسته او و دغه ته د فقهاوو يعني د فقهي د علماوو په نزد او اصطلاح کي نفل مندوب او تطوع هم وايي. (۲)

(۵) حرام:

هغه دي چي په دليل قطعي او يقيني سره ثابت وي او منکر يې کافر دئ

۱: ردالمختار: ج ۱، ص ۱۰٦ – ج ۵، ص ۳۳۰.
۲: (ردالمختار: ج ۱، ص ۱۰٦ – ج ۵، ص ۳۳۰).

ketabton.com - The Digital Library

او بې عذره کوونکی يې فاسق او د عذاب مستحق دئ.(۱)

(٦) مکروه تحريمي:

هغه دي چې په دليل ظني سره ثابت وي او منکر يې فاسق دئ، لکه د واجبو منکر چې فاسق دئ او بې عذره کوونکی يې ګنهکاره او د عذاب حقداره دئ.(۲)

(۷) مکروه تنزيهي:

هغه فعل دئ، چې په نه کولو کې يې ثواب دئ او په کولو کې يې عذاب نسته.(۳)

(۸) مباح:

هغه فعل دئ، چې په کولو کې يې ثواب نه وي او په نه کولو کې يې عذاب نه وي. (۴)

---

[۱]: ردالمختار: ج ۱، ص ۹۷.

[۲]: شرح التنوير او ردالمختار: ج ۵، ص ۳۳۰.

[۳]: ردالمختار: ج ۵، ص ۳۲۹.

[۴]: ردالمختار: ج ۵، ص ۳۲۹.

ketabton.com - The Digital Library

لومړی فصل

د ښځي اصلي حسن

الله تعالى ښځه په حيث د انسان په (احسن تقويم) ښه او بهترين شکل او صورت کي جوړه کړې ده او بيا يې په ټولو انسانانو کي د انساني فطرت او طبيعت فطري تقاضا د ښځي طرفته کړې او ښځه يې د کايناتو داهم ترينو رکنو څخه ده او د ښځي په طبيعت کي يې نرمي او ضعف او داسي نور نرم احکام ايښي دي.

د انسان د رحم د جذبې رخ يې د دې طرف ته اړولی دئ او دې ته يې کشش، حيا او حسن ورکړی دئ. دا نو د الله تعالى و ښځي ته د حسن د څو تحفو څخه په يوه تحفه باندي نازول دي، مګر تر ټولو اهمه تحفه د دې طبيعي حياء ده، چي د ښځي اصلي حسن دئ او دا طبيعي حيا د ښځي فطرت دئ، چي د ترتيب اصلي د نه ورکولو په صورت کي هم څه نه څه پاته وي، مګر په حقيقت کي د غه حيا چي کوم بنيادي شی په ښځه کي ايښی دئ، هغه اسلامي تربيت او شريعت مطهره دئ، په کومه ښځه کي چي حياء او شرم نه وي هغه ښځه د طبيعت سليمه په نزد په اصل کي حسينه نه ده. د حياء صفت ښځه پخپل ځان کي مقبوله او ممتازه کوي او د نارينه وو لپاره د انتخاب تر ټولو مهمه وجه ده، چي د غه حياء په اسلامي تربيت سره وي.

په اسلام کي د انتخاب مرکزي او اوله نقطه حياء وي. حياء د ښځي خزانه او زينت دئ، حياء د ښځي زېور دئ، حياء د ښځي اصلي حسن دئ، حياء د ښځي معراج دئ، حياء د ښځي ما فى الضمير دئ، حياء د ښځي د طرفه څخه و

ketabton.com - The Digital Library

معاشرې ته د سیده والي پیغام دئ، حیاء د ښځي د طرفه څخه بهترین او د ښه نسل ورکولو اعلان دئ، حیاء د ښځي د جنتي کېدو ضمانت دئ، حیاء د ښځي د پاکوالي علامت دئ، ښځه خپله حیاء ده، ښځه پرده ده، حیاء د ښځي هر څه دي، حیاء د ښځي اصلي سرمایه ده.

د لباس مقصد:

په اسلام کي لباس دوه مقصدونه لري:

اول دا دئ، چي د ستر د پټولو کار به کوي او دوهم دا دئ، چي لباس به د ښه معلومېدو لپاره هم استعمالوي، ځکه چي په قرآن شریف کي یو ځای د زینت د لفظ څخه ښه لباس هم مراد اخیستل سوی دي. الله تعالی فرمایي:

قُلْ مَنْ حَرَّمَ زِينَةَ ٱللَّهِ ٱلَّتِىٓ أَخْرَجَ لِعِبَادِهِۦ (۱)

ترجمه: ورته ووایه (اې پیغمبره) چي د الله هغه ښایست (جامه) چا حرام کړی ده چي د خپلو بندګانو لپاره یې راویستلې (پیدا کړی) دئ.

دلته د زینت له لفظ څخه مفسرینو ښه لباس مراد اخیستی دئ.

دا دو الله پاک بل ځای په قرآنکریم کي فرمایي:

يَٰبَنِىٓ ءَادَمَ خُذُوا۟ زِينَتَكُمْ عِندَ كُلِّ مَسْجِدٍ (۲)

ترجمه: اې د آدم علیه السلام اولادې! د هر لمانځه پر وخت خپل ښایسته (جامې) واخلئ (واغوندئ).

او دا معلومه خبره ده چي اسلام د یوه داسي لباس تعین نه دئ کړی چي خاص هغه لباس اغوستل لازمي وي، بل یو لباس اغوستل حرام وي. البته د لباس لپاره یې څه شرطونه او حدود معلوم کړي دي، چي د هغو شرطو او حدودو موافق لباس اغوستل لازمي او ضروري دي. که څه هم د لباس احکام مختلف دي، چي مختلف والی یې د احوالو او ځایو په اعتبار مختلف کېږي.

۱: (سورة الاعراف: ۳۲ آیت)

۲: سورة الاعراف: ۳۱ آیت

ketabton.com - The Digital Library

او علامه ابن تیمیه رحمه الله فرمایلي دي، چي په حقیقت کي د لباس مقاصد د ځایو د مقاصدو په ډول دئ، چي د ښځو لپاره داسي لباس اغوستل ضروري دي، چي په هغه کي د ښځي مکمله پرده وي، لهذا د ښځو او نارینه وو لباس جدا جدا دئ، ښه مستور او پرده کوونکی لباس د ښځو لپاره دئ او د وهمه درجه لباس د نارینه وو لپاره دئ.

لکه څرنګه چي مخکي اشاره ورته وسوه، چي د نبي کریم صلی الله علیه وسلم یا یوه صحابي یا صحابیاتو څخه د یو داسي لباس تعین نه دئ سوی چي د هغه اغوستل لازمي وي او بل ډول لباس اغوستل ګویا حرام دي، البته شرطونه او حدود لري.(۱)

د لباس قسمونه

(۱) فرض لباس:

داسي لباس اغوستل د نارینه او ښځي لپاره چي ستر يې مکمل پکښي پټ سي فرض دي، څکه الله تعالی فرمایي:

يَـٰبَنِيٓ ءَادَمَ قَدۡ أَنزَلۡنَا عَلَيۡكُمۡ لِبَاسٗا يُوَٰرِي سَوۡءَٰتِكُمۡ وَرِيشٗاۖ وَلِبَاسُ ٱلتَّقۡوَىٰ ذَٰلِكَ خَيۡرٞۚ ذَٰلِكَ مِنۡ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ لَعَلَّهُمۡ يَذَّكَّرُونَ ﴿٢٦﴾ (سورة الاعراف: ۲۶آیت)

ترجمه: اې د آدم علیه السلام اولادې! بې شکه موږ پر تاسي باندي جامې نازلې کړي دي (تاسي ته مو داسي جامې پیدا کړي دي) چي ستاسي عورتونه پټوي او (هم مو درته په جامو سره) ښایست (پیدا کړی دئ) او دغه (د تقوی لباس) ډېر ښه دئ (تر مادي لباس څخه) دغه (ذکر سوی مضمون) د الله جل جلاله د قدرتي

۱: مجموعة الفتاوی: ۲۲ – ۲۳ مخونه.

ketabton.com - The Digital Library

دلايلو څخه دئ، شايد چي دوی به پند واخلي.

علامه قرطبي رحمه الله فرمايي، چي: دا آيت د ستر د پټولو پر وجوب باندي دلالت کوي، ګويا د لباس اولين مقصد ستر پټول دي.(۱)

علامه شامي رحمه الله فرمايي، چي دومره لباس اغوستل چي ستر پټ کړي فرض دي.(۲)

د ښځي او نارينه د ستر حدود:

د نارينه ستر (عورت) د نامه څخه لاندي تر زنګنو پوري دئ او په هر حال کي يې پټول ضروري دي او د ښځي د عورت حدود د سر څخه بيا تر پښو پوري ټوله بدن د وربښتانو په شمول عورت دئ، البته مخ، لاسونه او پښې د ضرورت په وخت کي ښکاره کولای سي يا د خپل محارم په مخ کي د ښکاره کېدو اجازه سته.(۳)

(۲) مستحب لباس:

د لباس دوهم قسم دا دئ، چي لباس به داسي وي چي په هغه کي د زينت او نعمت اظهار سوی وي، لکه څرنګه چي الله تعالی فرمايي:

وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ ﴿۱۱﴾ (سورة الضحی: ۱۱ آيت)

ترجمه: د خپل رب جل جلاله د نعمت بيان وکړه.

او په حديث شريف کي نبي کريم صلی الله عليه وسلم فرمايي، چي: الله تعالی دا خوښوي چي پر خپلو بندګانو باندي د خپل نعمت اثر ظاهر او ښکاره کوي.(۴)

څکه دا هغه لباس دئ، چي د خپل طاقت مطابق ښه لباس پاک لباس

۱: قال كثير من العلماء هذه الآية دليل على وجوب ستر العورة.

۲: اعلم أن الكسوة منها فرض و هو ما يستر العورة ... الخ. (ردالمختار: ج ۹، ص ۵۷۹).

۳: ستر عورة و هی للرجال ما تحت سرته الی ما تحت ركبته ... وللمرأة ... جميع بدنها حتی شعرها النازل و الاصح الوجه و الكفين ... و القدمين (فتاوی شامي: ج ۲، ص ۹۳).

۴: ان الله يحب ان يری اثر نعمته علی عبده (ترمذي: ج ۲، ص ۱۰۹، باب الادب). و مستحب و هو زائد لأخذ الزينة و اظهار نعمت الله تعالی (رد المختار: ص ۵۷۹، ج ۹).

ketabton.com - The Digital Library

واغوندي او په هغه کي د شرعي حدودو هيڅ تجاوز نه وي سوی.

(۳) مباح لباس:

مباح لباس هغه لباس دئ، چي د زينت لپاره اغوستل کېږي، لکه په اخترو کي چي نوي او ښه لباسونه اغوستل کېږي، دغه ډول د جمعې په ورځ يا نورو ښاديو کي اغوستل کېږي.

نبي کريم ﷺ فرمايي: که څوک دوې جوړې کالي د جمعې د ورځي د اغوستلو لپاره رانيسي او دا د دغه چا د عامو لباسو څخه ماسوا وي نو پر هغه باندې هيڅ ګناه نسته.(۱)

د لباس په ذريعه په عباداتو کي تزئين او ښايستوالی خپلول د بعضو صالحينو څخه ثابت دي، ځکه حضرت تميم داري رضي الله عنه په زر درهمه د لمانځه لپاره چادر (پټو) رانيولی وو.(۲)

(۴) مکروه لباس:

د مکروه لباس څخه مراد د شهرت لباس دئ، مطلب يې دا دئ، چي لباس يا دومره ګران وي چي هر څوک يې يادوي چي په دومره يې رانيولی دئ او داسي داسي، يا داسي لباس وي چي ډېر ارزانه وي چي هر څوک په عيب ورته ګوري يا بد يې بولي.

د حضرت ابن عمر رضي الله عنه څخه چا پوښتنه وکړه، چي: زه څه ډول (لباس) واغوندم؟ نو ده مبارک ورته وفرمايل، چي: داسي لباس واغونده، چي په کتلو سره څوک عيب پر ونه وايي.

هغه شخص پوښتنه ورڅخه وکړه، چي دا څرنګه لباس دي؟

ده ورته وفرمايل، چي: د پنځو درهمو څخه بيا تر شلو درهمو پوري وي.

۱: عن عبد الله سلام انه سمع رسول الله ﷺ يقول: لو اشترى ثوبين ليوم الجمعة سوى ثوبى مهنته (ابن ماجه: ج ۱، باب: ماجاء فى الزينة يوم الجمعة، ص ۷۷).

۲: (مجمع الزوائد: ج ۵، ص ۱۳۵). و مباح: و هو الثوب الجميل للترين فى الأعياد ... الخ (ردالمختار: ص ۵۷۹، ج ۹).

ketabton.com - The Digital Library

دا معلومه سوه، چي بايد داسي لباس استعمال سي چي اوسط قيمت ولري او اوسط لباس وي، نه ډېر ګران وي او نه ډېر ارزانه وي (۱)

(۵) حرام لباس:

د حرام لباس څخه مراد داسي لباس دئ، چي يا سترمند نه وي يعني د ستر ضروريات يې پوره کړي نه وي يا د کفارو د لباس سره مشابه وي، يا د يو خاص صنف لپاره حرام سوی وي، لکه د نارينه لپاره د ښځي لباس اغوستل يا د ښځي لپاره د نارينه لباس اغوستل يا د نارينه وو لپاره د ورېښمو لباس اغوستل چي شريعت مقدسه حرام کړی دئ.(۲)

د تشبيه يا مشابهت څخه څه مراد دئ؟

مشابهت يا تشبيه په اصل کي د شبه څخه اخيستل سوی دئ، معنی يې هم شکل کېدل. د مشابهت لفظي معنی ده دوه شيان يا دوه عملونه صورتاً يو کېدل يا يو شکل کېدل او د تشبه معنی ده د بل په ډول شکل جوړول يا اختيارول او په شرعي اصطلاح کي د مشابهت معنی دا ده، چي د کافرانو سره د دوی په عقايدو، عباداتو، عاداتو او معاشرتي او محلي طريقو او رواجو کي هم مثل کېدل.

دغه ډول د بې دينو خلکو سره لکه فاسق، جاهل او نورو بدو خلکو سره هم شکل کېدلو ته مشابهت ويل کېږي.

د مشابهت يا د تشبه د مطلب د واضح کېدو څخه معلومه سوه، چي ډېر کارونه يو ډول او يو شکل کېدای سي، مګر په کوم مشابهت کي چي موږ خبره کوو د هغه څخه مراد دا دئ، چي د کفارو او فساقو د يو عمل يا د دوی د شکل او صورت سره يوشان سي دې ته مشابهت ويل کيږي.

دوهمه اهمه خبره دا ده، چي د کفارو او فاسقانو سره په کومي حليې او

---

[1]: (مجمع الزوائد: باب اللباس الشهورة، ج ۵ –ص ۱۳۵).

[2]: يکره للرجال لبس المعصفر والمزعفر والمورس والمحمر ای الأحمر قال الشامی رحمه الله و وجدنا النهی عن لبسه... من تشبه بالنار او بالاعاجم والتکبر... الخ (رد المختار: ص ۵۹۲، ج ۹).

ketabton.com - The Digital Library

شکل کي مشابهت راغلی وي هغه مشابهت یې قصداً کړی وي او یا بېله قصد او ارادې څخه مشابهت راغلی وي او بیا په کوم عمل کي چي مشابهت وي هغه به جائز وي یا حرام:

د شرعي حکم په اعتبار سره هغه مشابهت چي قصداً یې د خلکو د لیدلو لپاره کړی وي حرام دئ، البته که په یو شکل و صورت کي پخپله مشابهت راغلی وي په قصد او په نیت سره نه وي نو هغه صورت په تشبه کي نه دئ داخل ځکه داسي کارونه سته، چي ضرورتاً یا د عامو خلکو معمول وي.

لهذا د کافرانو او فاسقانو په ډول عمل یا شکل جوړول که څه هم ظاهراً حرام نه وي خو کول یې بیا هم جائز نه دي. د مثال په توګه د دوی په ډول یا د دوی د لباس سره مشابهه لباس اغوستل جائز نه دي، ځکه چي دا د دوی فېشن خپلول دي او کله چي خلک ورته ګوري نو د کافر خیال پر کوي، ځکه د کافر یا فاسق حلیه یا شکل و صورت یې جوړ کړی وي او په بحرالرائق کي لیکلي دي، چي حرام مشابهت هغه ته ویل کېږي، چي د هغه شیانو په شریعت مقدسه کي بد او مزموم بیان سوی وي، لکه په اوسنۍ زمانه کي ښځي او انجوني ډېر چسپ پرتوګان او کمیسان چي ځیګر او اوږې یې راوتلي وي اغوندي یا یې اغوستل رواج دي، دا زموږ د ثقافت او دین سره هیڅ تعلق نه لري او نه یې د اغوستلو ضرورت سته، مګر بیا هم د مغربي انجونو سره د مشابهت لپاره په بعضو کورنیو کي ښځي یا انجوني یې اغوندي، او دا د ستر د پټولو صریح خلاف ورزي ده او پخپله بعضي ښځي یې په اغوستلو شرمېږي یا حیاء ورته درېږي.

نبي کریم ﷺ فرمایي:

من تشبه بقوم فهو منهم.(١)

ترجمه: چا چي د یو قوم سره مشابهت اختیار کړي نو هغه د هغه (قوم) څخه دئ.

١: (ابوداود: ب الباس الشهرة، ص ٣١۴).

ketabton.com - The Digital Library

علامه ابن تيميه رحمه الله فرمايي، چي: په دغه حديث کي وجه د ممانعت دا ده چي دا د يهودو زينت او شکل دئ او دکوم شي چي علت بيان سي او منع سوی وي نو هغه شی بالکل پرېښوول ضروري دي او په کومو شيانو کي چي د يهودو او نصاراوو حليه او شکل معلوم سي نو هغه په هر صورت پرېښوول ضروري دي که د مشابهت نيت يې وي که نه وي او د بد او مذموم او مکروه لپاره اراده او نيت ضروري نه دي.

که چري يو خاص شکل يا حليه د کفارو يا فاسقانو خوښه وي نو هغه اختيارول هم جائز نه دي، ځکه بعضي وخت د يو جائز کار بندول عادت دفاسقانو ګرځېدلی وي جائز دي.

نبي کريم ﷺ فرمايي، چي: تاسي به ضرور د مخکنيو امتو پيرو (تابع) کېږی، لوېشت په لوېشت او ګز په ګز حتی تر دې اندازې پوري که هغوی د سمسارې غار ته داخل سي نو تاسي به هم پسي ور داخل سی.

(صحابه وو رضي الله عنهم عرض ورته وکړ): اې د الله تعالی رسول! د يهودو او نصاراوو هم؟

نبي کريم ﷺ ورته وفرمايل: نو د چا؟ او بيا نبي کريم ﷺ وفرمايل: چي د قيامت ورځ تر هغه وخته پوري نه قائمېږي تر څو چي زما امت د مخکني امت (يهودو او نصاراوو) لوېشت په لوېشت او ګز په ګز (هره کوچنۍ او لويه خبره) يې خپله نه کړي.(۱)

نو يو چا ورته وويل: يا رسول الله ﷺ! د فارس او روم په ډول؟

نبي کريم ﷺ وفرمايل: د دوی ماسوا نور څوک دي؟(۲)

په دې حديث شريف کي مونږ ته د هغو خلکو ډولونه او اقسام معلوم سول، چي د هغو سره مشابهت کول منع سوی دئ او هغه خلک عام کفار،

۱: (عن ابی سعيد الخدری رضي الله عنه عن النبی ﷺ قال: لتتبعن سنن من قبلکم ... قال فمن).

۲: (بخاري: کتاب الاعتصام بالکتاب والسنه، ص ۱۰۸۸، ج ۲).

ketabton.com - The Digital Library

مشرکین، اهل کتاب، مجوسیان او بدعت کوونکي دي.(۱)

دې آیاتونه په قرآن شریف کي د یهودو، نصاراوو او مشرکینو سره د مشابهت او د دوی په ډول او رنګ کېدلو څخه منع راغلې ده، د الله تعالی ارشاد مبارک دئ:

وَلَا تَكُونُوا۟ كَٱلَّذِينَ تَفَرَّقُوا۟ وَٱخْتَلَفُوا۟ مِنۢ بَعْدِ مَا جَآءَهُمُ ٱلْبَيِّنَٰتُ ۚ وَأُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٠٥﴾ (سورة آل عمران: ۱۰۵ آیت)

ترجمه: (اې مؤمنانو) تاسي د هغو خلکو په شان مه جوړېږئ چي دوی د هغه څخه وروسته چي واضح دلایل ورته راغلل ډلي – ډلي سوه او په جګړو سوه او د دغو خلکو لپاره لوی عذاب دئ.

د الله پاک جل جلاله بل ارشاد مبارک دا دئ:

وَلَا يَكُونُوا۟ كَٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَٰبَ مِن قَبْلُ فَطَالَ عَلَيْهِمُ ٱلْأَمَدُ فَقَسَتْ قُلُوبُهُمْ ۖ وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ فَٰسِقُونَ ﴿١٦﴾ (سورة الحدید: ۱۶ آیت)

ترجمه: او چي دوی د هغو کسانو غوندي ونه ګرځي کوموته چي مخکي (تورات او انجیل) ورکړه سوي وه، نو پر دوی باندي (په غفلت کي) زمانه اوږده سوه نو زړونه یې کلک سول (خشوع یې د لاسه ورکړه) حال دا چي د دوی څخه ډېر کسان فاسقان (د شرعي چوکاټ څخه وتونکي) وه.

إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِى بَيْنَهُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ فِيمَا كَانُوا۟ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١٧﴾ ثُمَّ جَعَلْنَٰكَ عَلَىٰ شَرِيعَةٍ مِّنَ ٱلْأَمْرِ فَٱتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَآءَ ٱلَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨﴾

(سورة الجاثیه: ۱۷ – ۱۸ آیتونه)

ترجمه: (اې پیغمبره!) یقیناً ستا رب جل جلاله به د دوی تر منځ د قیامت په

۱: (اقتضاء الصراط المستقیم: ۱۳۶ مخ).

ketabton.com - The Digital Library

ورځ په هغو قضایاوو کي (حقه) فیصله وکړي په کومو کي چي دوی اختلاف کوي.

بیا موږ ته په (مستقل) شریعت باندي وګرځولې چي د دیني کار څخه عبارت دئ، نو ته د همدغه شریعت پیروي کوه او د هغو کسانو د خواهشاتو پیروي مه کوه هغه چي نه پوهېږي.

له دې ماسوا چیري چي د اهل کتابو او مشرکینو بدوالی او ذم راغلی وي هغه هم د مشابهت د نه کولو دلیل دئ.

نبي کرم ﷺ فرمایي، چي:

وَ اِیَّاکُمْ وَالتَّنَعُّمْ وزی اَهْلَ الشِّرکِ.

ترجمه: د تنعم (عیش پرستی) او د مشرکانو دلباس او عاداتو څخه پرهېز وکړئ (۱)

په هر صورت د دغه ارشاداتو څخه نو د تشبه مطلق ممانعت ثابتېږي، یعني که چیري یو څوک د دوی د شعائرو په ډول او رنګ او شکل خپل کړي نو که کفر نه وي نو په اسلام کي خو هم دا د دوی عادات او لباس او داسي نور نسته، بلکي دا څرنګه یو مسلمان نارینه یا مسلمانه ښځه کېدای سي، چي د کفارو او فاسقانو شعار او عادات او لباس یې خپل کړی وي او د خپل پاک دین شعائر او عادات یې پرې ایښي وي. نو د دغه چا حشر به هم د ذکر سوي حدیث مطابق د هغه کافرانو سره وي چي ده یې شکل او صورت د دوی په شان جوړ کړی وي او په حساب و کتاب کي به د دوی سره راپورته کېږي د مسلمانانو په صفو کي به نه وي.

علامه ابن تیمیه رحمة الله علیه فرمایي: که چیري فاسقان په یو خاص قسم او ډول لباس سره معروف او مشهور وي نو د بل چا لپاره هغه لباس اغوستل منع دئ، ځکه چي د ده په باره کي دا ګومان ونه سي چي دی هم د فاسقانو څخه دي او د کفارو او فاسقانو د لباس اغوستونکي د دوی معاونت کوونکي دي، او

۱: (صحیح مسلم: کتاب اللباس والزینة، ص ۱۹۱، ج ۲).

ketabton.com - The Digital Library

په دغه وجه څوک یې په اغوستلو سره ګناهکار بلل کېږي.(۱)

حضرت صنعاني رحمه الله فرمايي، چې: کوم څوک چې د کافرانو او بدعتیانو سره په یو شي کي لکه په لباس او شکل و صورت او داسي نورو کي مشابهت کوي نو هغه به (د قیامت په ورځ) د دوی څخه وي.(۲)

تشبه یعني د نورو قومو د طریقو د اختیارولو شرعي احکام او درجې:

۱. د کفارو سره په اعتقاداتو او عباداتو کي مشابهت کول کفر دئ.

۲. د کفارو سره په مذهبي رسوماتو کي مشابهت کول حرام دي، لکه: د نصاراوو (عیسایانو) په ډول د صلیب نښان یا ټائي (نکټائي) په غاړه کول او یا د هندوانو په ډول زنار په غاړه کول او داسي نور مشابهتونه بېله شکه حرام دي.

۳. د کفارو د معاشرې (محلي) او قومي شعارونو، عاداتو او عملونو کي مشابهت کول مکروه تحریمي دي، مثلاً: د یو قوم خاص لباس استعمالول چي خاص د هغه قوم طرف ته منسوب وي او د هغه لباس استعمالونکي په استعمال سره د هغه قوم یو فرد بلل کېدای سي یا د کافرانو یو بل عمل چي د دوی قومي شعار وي په دې نیت او اراده کول، چي زه د دوی (کافرانو) سره مشابه جوړ سم دا ټول مکروه تحریمي دي.

۴. او کوم شیان چي د کفارو نه قومي، نه مذهبي او نه اعتقادي شیان وي محض دوی ایجاد کړي یا جوړ کړي وي او د ضرورت شیان وي، لکه د ساعتونو، موټرانو، سلاح او طیارو او داسي نورو په استعمال کي حقیقتاً مشابهت نسته، په دې شرط چي په استعمالولو کي یې د کافرانو سره د مشابهت نیت او اراده نه وي کړې جائز دي.

۵. په مسلمانانو کي چي څوک فاسق یا بدعتي وي د هغه وضع او حلیه

۱: (فیض القدیر: ج ٦، ص ۱۰۴).

۲: (سبل السلام شرح بلوغ المرام: ج ۴، ۱۵۵۵ مخ).

ketabton.com - The Digital Library

او د دوی نور هغه شیان چي د فاسقانو او بدعتیانو عمل او کار بلل کېږي د هغه عمل په کولو سره د فاسقانو او بدعتیانو سره مشابهت دئ او دغه مشابهت کول ګناه ده. (۱)

د تشبه د ختمېدو نښاني:

د تشبه (د نورو قومو [کفارو] سره د مشابهت) معیار دا دئ، چي د کومو شیانو په لیدو سره د عامو خلکو ذهن او فکر دې طرف ته تللی چي دا عمل د کفارو دئ او د کفارو سره خاص دئ نو دا تشبه ده او که د عامو خلکو ذهن د کفارو طرف ته نه تلی نو بیا تشبه نه ده او ترڅو چي دغه خصوصیت پاته وي نو تر هغه وخت پوري څوک د دغه مشابهت څخه منع کېږي، لکه د کوټ و پتلون اغوستل یا د ښځو لپاره د هندوانیانو په ډول ساړی اغوستل چي د دغه په اغوستلو سره د مسلمان ذهن دې طرف ته چي دا د کفارو لباس دئ ځي. البته بعضي هغه شیان چي منصوصي په شریعت مقدسه کي منع سوي وي هغه که پر عام حالت باندي پاته وي یا پر خاص حالت باندي وي په هر وخت کي ناجائز بلل کېږي(۲)

د لباس شرطونه:

د لباس په اړه که څه هم د نبي کریم ﷺ څخه د یو خاص لباس حکم یا د دې صحابه کرامو رضی الله عنهم په قول یا عمل باندي دا ثابته سوې نه ده، چي د مسلمانانو لپاره یې د یو خاص لباس اغوستل لازم کړي وي. البته د احادیثو او فقهي د کتابو څخه دا ضرور ثابتېږي، چي د لباس لپاره څه نا څه شرطونه سته او د هغه شرطو مطابق لباس اغوستلای سي، ځکه د ښځو د لباس د اغوستلو لپاره لاندي شرطونه مراعتول ضروري او لازمي دي او د نه مراعتولو په صورت کي د لباس مقصد او مطلب پاته کېږي:

اول شرط دا دئ، چي د ښځي لباس باید مکمل ساتر (پټوونکی) وي

۱: (اصلاح خواتین، حضرت مولنا اشرف علي تهانوي رحمه الله علیه، ص ۳۷۰).

۲: (اصلاح خواتین، حضرت مولنا اشرف علي تهانوي، ص ۳۷۱).

ketabton.com - The Digital Library

چې د سر څخه بيا تر پښو پوري پټ وي. ځکه چې د ښځې ټول بدن عورت دئ، او پټوالی يې ضروري او لازمي دئ.

دوهم شرط دا دئ، چې کم از کم به لباس دومره پنډ وي چې بدن او جسم نه سي معلوم، که چيري لباس باريک وي نو يو بل لباس ورسره اغوستل ضروري او لازمي دي، ځکه چې بدن يې ځني ښکاره نه سي.

يو وخت د نبي کريم ﷺ په خدمت کي حضرت اسماء رضي الله عنها حاضره سوه، هغې يو باريک لباس اغوستی وو، نو کله چې نبي کريم ﷺ ورته وکتل مخ يې ځني واړاوه او ورته ويې فرمايل: اې اسماء کله چې انجلۍ بالغه سي نو د هغې د بدن څخه د لاسو او مخ څخه ماسوا نور بدن پټول ضروري او لازمي دي چې د بدن يوه حصه يې ښکاره نه سي. (۱)

او حضرت عائشه رضي الله عنها د دې وريره حضرت حفصه رضي الله عنها ته راغله، هغې يو باريک نازک لباس اغوستی وو، حضرت عائشې رضي الله عنها د هغې هغه لباس ورڅيري کړ او بل پنډ لباس يې ورکړ. نو ځکه د لباس لپاره پنډوالی او پراخ والی شرط دئ. (۲)

دريم شرط دا دئ چې لباس بايد دومره تنګ يا چسپ نه وي چې د بدن يا جسم اعضاء يې معلومېږي، ځکه په حديث شريف کي نبي کريم ﷺ فرمايي، چې د جهنميانو او دوږخيانو دوه جماعت يا ټولۍ داسي وې چې ما نه وې ليدلي. يو جماعت د هغو خلکو وو، چې د غوايي د لکۍ په ډول يوه چلاخه يا غمچينه به يې په لاس کي وه چې په هغه سره به يې ناحق خلک وهله او دوهم جماعت د هغو ښځو دئ، چې ظاهراً خو يې لباس او کالي اغوستي وي ليکن په حقيقت کي لڅې وي او دوی نارينه خپل طرفته مائله کوي او پخپله هم

۱: و عن عائشة ان اسماء بنت ابی بکر دخلت علی رسول الله ﷺ و عليها ثياب رقاق فاعرض عنها و قال يا اسماء ان المرأة ... و اشار الی وجهه و کفيه (مشکوة: ص ۳۷۷، ج ۲).

۲: و عن علقمة بن ابی علقمة عن امه قالت دخلت حفصة بنت عبد الرحمن علی عائشة و عليها خمار رقيق فشقته عائشة رضي الله عنها و کستها خمارا کثيفاً (مشکوة: ص ۳۷۷، ج ۲).

ketabton.com - The Digital Library

دنارينوو وطرف ته مائلي وي، د هغو به سر د بختي اوښ د بوک په ډول جوړ کړی وي يعني د سر ټوله وربښتان به يې د سر په يوه حصه باندي جمع کړي وه، داسي ښځي به نه جنت ته داخليږي او نه به د جنت خوشبويي بوی کړي، که څه هم د جنت خوشبويي تر ډېري فاصلې پوري ځي.(١)

څلرم شرط دا دئ، چي دغه لباس به د کافري يا فاسقي يا بېکاري ښځي فېشن نه وي، ځکه چي د مسلماني ښځي لپاره دا نه ده په کار چي د کافري يا فاسقي ښځي لباس خپل کړي، دا د مسلماني ښځي د شان څخه خلاف دي، ځکه د حضرت عبدالله ابن عمر رضي الله عنه څخه روايت دي، چي:

نبي کريم ﷺ زما څخه دوې جوړې ژړ رنګ کالي چي ما اغوستي وه وليدل نو ويې فرمايل، چي دا د کافرانو کالي يا لباس دي دا مه اغونده.

اوس نو چي د کافرانو د لباس د رنګ د وجي منع وفرمايل نو د کافرانو په ډول يا بعينه د هغو په شکل لباس جوړول خو بيا ببخي نه دئ جائز.(٢)

پنځم شرط دا دئ، چي د ښځي لباس به د نارينه وو د لباس په ډول نه وي، ځکه د ښځو لپاره د نارينه وو لباس اغوستل او نارينه وو ته د ښځو لباس اغوستل جائز نه دي.

نبي کريم ﷺ فرمايي، چي د ښځو سره پر مشابهت کوونکو نارينه وو باندي او د نارينه وو سره پر مشابهت کوونکو ښځو باندي لعنت وي.(٣)

شپږم شرط دا دئ، چي لباس به يې د فخر، تکبر او رياکارۍ نه وي ځکه رياکاري هم يو شرک خفي دي او تکبر د ټولو بلاوو څخه يوه بلا ده، او نبي

---

[1]: عن اي هريرة رضي الله عنه قال قال رسول الله ﷺ: صنفان من اهل النار لم ارهما قوم ... و ان ريحها لتوجد من سيرة كذا كذا (مسلم كتاب اللباس والزينة: ص ۲۰۵، ج ۲).

[2]: ان عبدالله بن عمرو بن العاص اخبره قال رای رسول الله على ثوبين معصفرين فقال ان هذه من ثياب الكفار فلا تلبسها (مسلم، كتاب اللباس والزينة: ۱۹۳، ج ۲).

[3]: عن ابن عباس رضي الله عنه قال لهن النبي ﷺ المتشبهين من الرجال النساء والمتشبهات من النساء بالرجال (صحيح بخاري، كتاب اللباس: صص ۸۷۴، ج ۲).

ketabton.com - The Digital Library

کريم ﷺ فرمايي چا چي په دنيا کي د شهرت لباس واغوستی د قيامت په ورځ به الله تعالی هغه ته د ذلت لباس ور واغوندي. بيا به يې د اوره ور ډک کړي.(۱)

اووم شرط دا دئ، چي: لباس به اعتدال او ميانه روی وي يعني د لباس په اغوستلو کي دغه خبره مراعتول په کار دي، چي نه فضول خرڅي پکښې راسي او نه داسي وي چي د ډېرو کمو پيسو وي، چي بخل پکښې راسي او يا يو سړی خوار پکښې معلوم سي، بلکي متوسطه لار اختيارول په کار دي. د ډېر ګران لباس د اغوستلو څخه پرهېز پکار دئ او ضمناً به د تکبر څخه پرهېز راسي.

اتم شرط دا دئ، چي: په لباس کي به يو داسي شی نه وي موجد چي د هغه د وجي يې اغوستل حرام وي، مثلاً: پر لباس باندي د ذي روح شي لکه د يو حيوان يا انسان عکس و و تصوير وي، ځکه په حديثو کي د عکسو په جوړولو او دغه ډول د خرڅولو او رانيولو بد او مذموم بلل سوی دئ.

او حضرت عائشه رضي الله عنها فرمايي چي نبي کريم ﷺ زما څخه د يوې پردې د رانيولو د وجي ناراضه سو، چي پر هغه باندي عکس وو او دغه ډول نبي کريم ﷺ فرمايي، چي هغه کور ته د رحمت ملائکي نه ورځي په کوم کور کي چي عکسونه (انځورونه) موجود وي.(۲)

د ستر پټول:

ستر پټول ضروري او د اسلام د بنيادي احکامو څخه دئ او د انسانيت لوړي مرتبې پوره کوي، ځکه چي د آدم عليه السلام او حوا رضي الله عنها څخه د جنت لباس

۱: عن عبدالله بن عمر رضي الله عنه قال رسول الله ﷺ من لبس ثوب شهرة فی الدنيا البسه الله ثوب مذلة يوم القيامة ثم الهب فيه ناراً (ابن ماجه، کتاب اللباس: ص ۲۵۷).

۲: عن عائشة رضي الله عنها انها اشترت نُمرقة فيها تصاوير ... ثم قال ان البيت الذی فيه الصور لاتدخله الملائکة (مسلم: کتاب اللباس، باب تحريم تصوير صورة الحيوان: ص ۲۰۱، ج ۲).

ketabton.com - The Digital Library

لیري سو نو فوراً یې خپل ستر په بلګو باندي پټ کړ او په انساني فطرت کي دا خبره داخله ده، چي باید څوک د عریانیت (لڅوالي) څخه ځان وساتي، ځکه عریانیت (لڅوالی) د حیوانانو خاصه ده.

بیا دین اسلام خو فطرتاً دین دئ او هغه انساني فطرت په اصل شکل او صورت کي وړاندي کوي، لهذا د ستر د پټوالي اهتمام کول ضروري دي او شریعت مقدسه چي د ستر کوم حدود بیان کړي دي هغه مراعتول خپله شرم او حیا ده. لکه څرنګه چي نبي کریم ﷺ حضرت اسماء رضي الله عنها د باریک (نازک) لباس په اغوستلو کي ولیدل مخ مبارک یې څني وګرځاوه او ورته ویې فرمایل، چي:

د مخ او لاسو څخه ماسوا د بدن یا جسم یوه حصه لڅول هم نه دي جائز او دغه ډول چونکه د صحابه وو په زمانه کي د ګنډل سوو لباسو رواج کم وو او د پرتوګ (پاجامه) پر ځای تهبند (لنګ) استعمالېدی، ځکه په حدیث شریف کي راځي چي یوه صحابیه رضي الله عنها د سوارلۍ څخه ولوېده نو نبي کریم ﷺ د دې خوف (بېري) چي ستر یې نه وي ښکاره سوی خپلي سترګي پټي کړې او بیا چي کله صحابه وو رضي الله عنهم ورته وفرمایل چي یا رسول الله ﷺ! هغې ښځي خو پرتوګ اغوستی وو، نو نبي کریم ﷺ د ستر د پټولو اهمیت بیان کړ او هغو ښځو ته چي ښه سترمندي وې یعني ستر کوونکي وې د مغفرت دعا وکړه.[1]

لهذا کومه ښځه چي ځان دینداره بولي او غواړي چي د نبي کریم ﷺ په دعا کي ځان شامله کړي لکه څرنګه چي په مخکني حدیث شریف کي ذکر سوه نو دي د ذکر سوو شرطو مطابق خپل لباس جوړوي او اغوندي دې او د ښځو د سرپرستانو دا وظیفه ده چي خپلي ښځي او د خپل کور ښځینه افراد د ذکر سوو شرطو په لباس باندي مکلف کړي، ځکه د کور سرپرست د خپل کور مسئول دئ، او د هر مسئول څخه د قیامت په ورځ پوښتنه او سوال د خپلو افرادو په باره کي کېږي.

---

[1]: (مجمع الزوائد: کتاب اللباس والزینة، ج ۲، ص ۸۰۳).

ketabton.com - The Digital Library

قال رسول الله ﷺ:...... أَلَا فَكُلُّكُمْ رَاعٍ وَكُلُّكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ. (۱)

د ښځو لپاره څنګه لباس اغوستل په کار دي؟

د ښځي ټوله بدن عورت دئ، څکه د هغه پټول شرعاً، طبعاً او عقلاً فرض دي او د ایمان راوړلو وروسته فرض د ستر پټول دي.

څکه حضرت عائشه رضي الله عنها فرمایي، چي پر هغو ښځو باندي دي د الله تعالی رحم وي چي دوی د اسلام په ابتداء کي (د مکې مکرمې څخه و مدینې منورې) ته هجرت کوي، نو کله چي د الله تعالی دغه حکم نازل سو: (وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَى جُيُوبِهِنَّ)(۲)

ترجمه: او پر خپلو سینو دي د خپلو پړونو پلوونه واچوي.

نو دغو ښځو خپل پنډ ټوکران پرې کړل پوړني یې څني جوړ کړل، پر خپل سر، غاړه، سینه باندي یې واچول او ځانونه یې ښه مستور (پټ) کړل.

او دا ډول اسلام ښځو ته حیاء او شرم وربښیي، د نامحرم سره یې د یو ځای کېدو څخه منع کوي او د اسي جامو (کالو) د اغوستلو څخه چي باریک (نازک) وي یا چسپ وي یا لنډ وي یا هر هغه ډول لباس چي د هغه په اغوستلو سره د لباس مقصد او مطلب نه حاصلېږي هغه یې منع کړی دئ او د داسي لباس (جامو) حکم ورکوي چي په هغه لباس کي ستر پټ وي، باریک (نازک) نه وي، تنګ نه وي، لنډ نه وي، بې لستوڼو نه وي، بارچاکي نه وي، ګرېوان یې خلاص نه وي او دا ډول نور چي ستر ته نقصان پېښنوي، څکه چي ښځه چي څومره مستوره وي په هغه اندازه یې حیاء او شرم ډېر وي نو اسلام هم و چا ته د حیاء او شرم سبق ورکوي.

د مروجه فېشن د لباس حکم:

نن سبا ځیني داسي فېشنونه رواج سوي دي، چي د لباس اصل مقصد او مطلب یې پاته سوی وي، ډېري داسي ښځي سته چي هغه دا ډول لباس

۱: مسند امام احمد ورقمه ۴۹۲۰، ج ۹ ص: ۴۵۶، ط: المکتبة الشاملة.

۲: النور، ایة ۳۱

ketabton.com - The Digital Library

(جامې) اغوندي که د بدن څه حصه لڅه وي دوی پروا نه په کوي او داسي لباسونه اغوندي چي بدن يې تر معلومېږي. آن تر دې پوري چي ورنونه، سينې او بازوګان يې ټوله معلومېږي، نو داسي لباس (جامې) اغوستل د نه اغوستلو سره برابر دي، ځکه د داسي لباس (جامې) د اغوستونکو ښځو په باره کي نبي کريم ﷺ فرمايي، چي:

يو داسي د ښځو جماعت (ټولنه) به وي چي لباس خو به يې اغوستی وي (مګر د هغه سره) به لڅي وي، نارينه به (ځان ته) مائله کوي او (خپله به نارينه وو) ته مائله کېدونکي وي او سر به يې د اوښ د بوک په ډول جوړ کړی وي، يعني ورېښتان به يې پر سر باندي يو ځای کړي وي. نو دغه ډول ښځي به جنت ته نه سي داخلي او نه به د جنت خوشبويي بوی کړي، که څه هم د جنت خوشبويي تر ليري ليري ځايو پوري رسيږي (۱)

نو لهذا د داسي مروج فېشن لباس اغوستل چي د لباس مطلب او مقصد پکښې پاته سوی وي جائز نه دي او سزاء يې دا ده لکه څرنګه چي په لوړ حديث کي ذکر سوه.

د ښځو فېشن پرستي:

خصوصاً په اوسنۍ زمانه کي د فېشن پېروي د ښځو مزاج جوړ سوی دئ، او دوی دا فکر کوي چي لباس د ځان لپاره نه دئ بلکي د نورو د ليدلو لپاره دئ، ځکه لباس د خپل خاوند لپاره اغوستل په دوهمه مرتبه کي بولي، او د دوی په فکر اصل د ښه لباس اغوستل فېشن دئ، په دغه لباس باندي به خلک زما تعريف وکړي او زه به د نورو ښځو په نظر کي ښه معلومه سم.

ځکه يې نو نتيجه دا کېږي، چي ښځي پخپل کور کي او د خاوند په مخ کي په خيرن لباس کي اوسي او کله چي له کوره څخه د وتلو په وخت کي وي بيا د ښه لباس د اغوستلو کوښښ کوي، ځکه چي دا د فېشن موافقه سي.

لهذا ښه لباس اغوستل د ښځي لپاره اول د خاوند حق دئ، د نورو د

۱: (مشکوة: ج ۱، ص ۳۰۶).

ketabton.com - The Digital Library

لیدلو لپاره لباس اغوستل د خاوند پر حق تجاوز بلل کېږي.

د هري ښادۍ لپاره جلا جلا لباس اغوستل یا جوړول:

د ډېرو ښځو اوس دا مزاج جوړ سوی دئ، چي د یوې ښادۍ لپاره یو لباس واغوندي نو په بله ښادي کي یې نه سي اغوستلای، ګویا د دې په فکر اوس دغه لباس د دوهم ځل لپاره اغوستل حرام دي او یا دا یې بد بولي، چي په یوې ښادي کي یې یو لباس اغوستی وي په بله ښادي کي یې هم واغوندي نو نوري ښځي به دا فکر وکړي، چي دا یوه جوړه کالي په هره ښادي کي اغوندي، نو په دې باندي د دې په فکر دا بې عزته کېږي، یا بده په معلومېږي. په دغه اراده باندي نو د هري ښادۍ لپاره نوی لباس جوړول یا اغوستل منع دئ البته که د خپل ځان د خوښي لپاره یا د خاوند د خوښي لپاره اغوستل وي بیا پروا نه لري.

د ښځو لپاره کوم رنګ لباس مناسب دي؟

د ښځو لباس د رنګ په اړه چونکه یو خاص رنګ نه دئ مقرر سوی البته په بعضو ځایو کي نبي کریم ﷺ د ښځو د زینت په خاطر سپین لباس خوښ کړی دي. لهذا د ښځو لپاره هر ډول رنګه لباس اغوستل چي د دوی زینت پکښي راسي جائز دي.

البته که یو رنګ داسي وو، چي په عرف کي د نارینه وو لپاره خاص وو نو د ښځو لپاره یې بیا هغه رنګ استعمالول د نارینه وو د مشابهت له وجي جائز نه دي.[1]

د ښځو لپاره د باریک (نازک) لباس د اغوستلو حکم:

لباس که باریک وي چي د هغه ښځه د بدن د ننه حصه معلومېږي یا لباس دومره چسپ وي چي د هغه ښځه د بدن ساخت (اعضاء) معلومېږي، نو داسي لباس ځیني وخت تر لغ بدن ډېر شهوت پیدا کوونکی وي، ځکه د داسي لباسو

---

[1]: یجوز للمراة ان تلبس من الثیاب ما هو معتاد للناس من ای لون کان ... لعن المشتبهات من النساء بالرجال و بالعکس. (فتاوی هیئة کبار العلماء: ص ...).

ketabton.com - The Digital Library

د اغوستلو په باره کي حضرت عائشه رضي الله عنها داسي فرمايي:

يوه ورځ د بنو تميم د قبيلې ځخه ښځې حضرت عائشې رضي الله عنها ته راغلې، چي هغوی باريک (نازک) لباسونه اغوستي وه، کله چي حضرت عائشې رضي الله عنها ورته وکتل، نو حضرت عائشې رضي الله عنها ورته وفرمايل: که چيري تاسي مؤمناني ښځي ياست نو د مؤمنانو ښځو داسي لباس نه وي او که چيري مؤمناني ښځي نه ياست نو څه ډول چي غواړئ هغسي خوند ونه اخلئ.(۱)

لهذا د ښځو لپاره داسي لباس اغوستل چي په هغه لباس کي د بدن پټ اعضاء (اندامونه) ښکاره کېږي د ښځو او نارينه وو د دواړو په مخ کي يې اغوستل حرام او ناجائز دي.(۲)

د باريک (نازک) پوړني د پر سرولو حکم:

نن سبا ښځي د سر پټول يا پوړنی پر سرول عيب بولي او که يې پر سروي هم بيا دومره نازک او باريک يا کوچنی وي چي د سر وېښتان او حسن و جمال يې په هغه باندي نه پټېږي او د پردې مقصد پکښي پايمال سوی وي. ځکه يو وخت حضرت عائشې رضي الله عنها ته د دې وريره حضرت حفصه بنت عبدالرحمن رضي الله عنها راغله په دې وخت کي حضرت حفصې رضي الله عنها باريک (نازک پوړنی پر سر کړی وو) حضرت عائشې رضي الله عنها د دې ځخه پوړنی واخيستی ورځيري يې کړ او له خپل ځان ځخه يې پنډ پوړنی د پر سر کېدو لپاره ورکړ.

د دې حديث ځخه دا معلومه سوه چي د باريک (نازک) پوړني د پر سر کېدلو ځخه ځان ساتل په کار دي، که څه هم ډېري داسي ښځي سته چي خپل ځان ديندار بولي مګر بيا هم دغه ډول نازک او کوچني پوړني پر سروي.

۱: (قرطبي: ج ۱۲، ص ۲۳۳).

۲: قال العلامة ابن عابدين رحمه الله: قول مفادة ان رؤية الثوب بحيث يصف حجم العضو ممنوعة ولو کثيفا لا تری البشرة منه، (ردالمختار: ج ۶، ص ۳۶۶، کتاب الحظی والاباحة).

و روی ابو سعيد الخدري رحمه الله عنه عليه السلام انه قال: لا ينظر الرجل الی عورت الرجل ولا المراة الی عورة المرأة، (احکام القرآن للترمذي: ج ۳، ص ۳۲۴).

ketabton.com - The Digital Library

لهذا د ښځو لپاره د باریک (نازک) پوړني د پر سر کېدو څخه پرهېز کول لازم دي او داسي پوړني پر سر کول ضروري دي چي د سر وربښتان، غاړه او ځیګر پکښې پټ وي.(۱)

ایا د ښځو لپاره لڅ سر ګرځېدل جائز دي؟

که څه هم د ډېرو دیندارو خاندانو ښځي لڅ سر کېدل عیب او بد بولي مګر بیا هم ډېري ښځي داسي سته چي لڅ سر په کور کي یا په بیابان کي اوسي، یعني پوړنی نه پر سر وي، چي دا یو فېشن دئ.

او د داسي ښځو په باره کي شیخ الاسلام جعفر کناني رحمه الله علیه پخپل کتاب کي یو حدیث رانقلوي، په حدیث شریف کي دا رانقلوي چي په کوم کور کي چي ښځه لڅ سر ګرځي ملائکي د هغه څخه نفرت کوي، لهذا د ښځو لپاره لڅ سر په کور کي او په بیابان کي ګرځېدل جائز نه دي.(۲)

د ښځو لپاره د کوټ پتلون (پینټ شرټ) اغوستلو حکم:

که څه هم په اوسنۍ زمانه کي نارینه او ښځینه مسلمانان د کفارو او مشرکینو لباس اغوندي یا ښځي د نارینه وو لباس اغوندي او دا عمل د دوی په فکر ترقي او فېشن دئ، او کوم شی چي د الله تعالی او د هغه د رسول صلی الله علیه وسلم په نزد د نفرت باعث او د لعنت سبب ګرځي هغه څرنګه د ترقۍ شی کېدلای سي. په دې کي انساني او ایماني ترقي او پرمختګ خو نسته البته حیواني، شهواني او د لعنت او نافرمانۍ ترقي ده، ځکه دا لباس چي د پینټ شرټ (کوټ پتلون) په نامه یادېږي د کفارو او مشرکینو او بې حیایۍ لباس دئ، د مسلمان لپاره که نارینه وي یا ښځینه وي د غه لب س اغوستل نه دي مناسب. د کوټ پتلون (پینټ شرټ) په اغوستلو کي د لباس مقصد چي د اعضاوو پټول دي د تنګوالي د وجي نه سي پر ځای کېدای، یعني د تنګ والي د وجي داسي

۱: وعن علقمة بن ابي علقمة عن امه قالت دخلت حفصه بنت عبد الرحمن علی عائشة رضی الله عنها و علیها خمار رقیق فشقته عائشة رضی الله عنها و کستها خمارا کثیفاً (مشکوة: ص ۳۷۷، ج ۲)

۲: (بلوغ القصد والمرام ببیان بعض ما تنفر منه الملائکة الکرام).

ketabton.com - The Digital Library

وي لکه لڅ اندامونه او د کفارو او فاسقانو سره د مشابهت له وجې يې په شريعت مقدسه کي اغوستل جائز نه دي.(۱)

د ساړۍ اغوستلو حکم:

چيرې چې په مسلمانانو کي ساړۍ اغوستل رواج نه وي، بلکي يوازې د کفارو او مشرکينو سره خاص وي نو هلته د ساړۍ اغوستل د کفارو سره يا فاسقانو سره د مشابهت د وجې يې اغوستل مکروه دي.

او که په مسلمانانو کي هم د ساړۍ اغوستلو رواج وي نو بيا اغوستل يې جائز دي. البته اوس چې کومې عامې ساړۍ اغوستل کېږي، هغه داسې وي چې په هغه کي د ښځو پوره بدن (جسم) پټ نه وي، بلکي لاسونه يې تر بغلو پورې لڅ، شا و نس او سر يې هم لڅ وي، لهذا د ښځو لباس بايد داسې وي چې د دوی بدن او جسم ټوله پکښې پټ وي، لکه څرنګه چې د لباس په اصولو کي ذکر سول او دغه عامې ساړۍ چې اوس اغوستل کېږي په دې کي هم بدن او جسم پټ نه وي نو اغوستل يې جائز نه دي.(۲)

د فراکي لباس اغوستلو حکم:

فراک هغه بې لستوڼو لباس دئ، چې په هغه کي بازوګان تر بغلو پورې سره د سينې لڅ وي او د فراک لباس په اغوستلو کي يو ډول د کفارو د ښځو سره مشابهت وي نو لهذا د صالحو ښځو لپاره د فراکي لباس اغوستل نه دي مناسب، البته د نهو کلونو څخه د کم عمر نجلۍ ته يې ور اغوستل جائز دي،

۱: ليس للمرآة ان تلبس الثياب الضيقة لما فى ذلک من تحديد جسمها و ذلک مثار للفتنة والغالب فى البنطلون انه ضيق ... الخ.
فتاوى هيئة الكتاب العلماء: ج ۲، ص ۲۳۹، احکام تجميل النساء: ج ۱، ص ۲۲۹، امداد الاحکام: ج ۴، ص ۳۴۰.

۲: (امداد الاحکام: ج ۴، ص ۳۴۸) الشرط السابع: عدم التشبه بالکفار و اهل الکتاب والفساق: و هذا شرط عظيم فى زينة المرأة المسلمة ... و الخنا و الفجور ... (احکام تجميل النساء: ج ۱، ص ۱۱۱).

ketabton.com - The Digital Library

خو دا خبره ده چي کوچنی نجوني باید د کوچنیوالي څخه د دا ډول لباسو څخه لیري وساتل سي، ځکه چي د دا ډول بېکاره لباس اغوستل یې عادت جوړ نه سي.

او د ښه تربیت غوښتنه هم دا ده چي د لوېښت څخه وروسته د ښه لباس عادي جوړه وي.[۱]

د بې لستوڼو یا نیم لستوڼي لباس د اغوستلو حکم:

د نیم لستوڼي لباس اغوستل په داسي ځایو کي چي هلته یوازي د ښځي محرم لکه پلار، ورور، ماما، اکا، وراره او خوریی او داسي نور وجود ولري او د فتنې بېره هم نه وي جائز دي که څه هم د حیاء او شرم له مخي مناسب نه دي او په داسي ځای یا کور او ماحول کي نیم لستوڼي لباس اغوستل چي نامحرم یعني هغه څوک چي د دې نکاح ورسره صحیح کېږي یا یو وخت ورسره صحیح کېدای سي، جائز نه دي. خصوصاً په هغو کورو کي چي هلته لېور، د خاوند د اکا زامن ورسره په یوه کور کي اوسي جائز نه دي، ځکه چي لېورونه او د خاوند د اکا زامنو ته او داسي نورو د خاوند قریبانو ته د دې مخ لڅول نه دي جائز نو لېڅي یا بازوګان لڅول بیا بېخي نه دي ورته جایز.[۲]

د خلاص ګرېوان د قمیص اغوستلو حکم:

داسي لباس یا قمیص چي په هغه کي سینه او غاړه ښکاره وي که څه هم د خپل محارمو لکه پلار، ورور، اکا، ماما او داسي نورو په مخکي اغوستل که د فتنې بېره نه وي پروا نه لري البته د حیا له مخي د خپلو محارمو په مخکي یې

---

[۱]: (اعلاء السنن: ج ۱۱، ص ۲۶۹ – ردالمختار: ج ۱، ص ۱۶۲).

[۲]: یری المحرم من الرجال من محارمة مواضع الزینة من وجه و رأس و صدر و ساق و عضه ان أمن الشهوة عندالخفیه ... و قید بعضهم بان رویة الیدین الماجة الی المرفقین و هذا کله بشرط امن الشهوة (احکام تحمیل النساء: ص ۱۰۴).

و من محرمة هی من لا یحل له نکاح أبداً بنسب او سبب ... والساق و اعضو ان أمن تنهوته ... و الالا ... و البطن (الدرالمختار: ج ۶، ص ۳۶۴)

ketabton.com - The Digital Library

هم اغوستل مناسب نه دي او د نامحرمو په مخکي چي د هغوی سره د دې ښځي نکاح صحيح کېدای سي اغوستل يې جائز نه دي.

خصوصاً په داسي کورکي چي هلته لېور، د اکا زامن او داسي نور قريبان ورسره اوسېږي.(۱)

د ښځو لپاره د برچاکي قميص اغوستلو حکم:

يو فېشن خو د برچاکي قميص دا دئ چي بارچاک يې دومره لوی ورجوړ کړی وي چي اغوستونکی که څه هم يو شی يې پر سر اچولی وي بيا يې هم د بارچاک د طرفه ځخه بدن معلومېږي.

او بل داسي فېشن په قميص کي هم سته چي د مخ د لمني طرف ته يې دومره بارچاک ورکړی وي چي تر نامه پوري وي يا تر نامه يو څو انچه کښته وي نو دا ډول لباسونه اغوستل د بې شرمۍ او بې حيايۍ علامې او نښې دي، او د داسي لباسو اغوستل جائز نه دي البته که يې د برچاکو ځخه بدن نه معلومېدی بيا هم د شرم او حيا له مخي اغوستل مناسب نه دي، ځکه د نېکو او مؤمنو صالحو او غيرتمنو ښځو لباس دا ډول نه وي او صالحي ښځي داسي لباس اغوندي چي په هغه کي دوی ښې پټې او مستوري وي.

د حضرت هندي رضي الله عنها د قميص د لستوڼو په باره کي راځي، چي هغې د لويو لستوڼو والا قميص اغوستی، ځکه دا وايي چي زما د لاسو پرده هم خوندي وي.

ښو ښځو په دومره اندازه د لباس مراعت کوی.(۲)

۱: و من محرمة هی من لا يحل له نکاح ابداً بسبب او سبب ... والوجه و الصدر و الساق و العضدان امن شهوته ... و الا لا الخ (الدر المختار: ج ٦، ص ٣٦٤ – ٣٢٩).

۲: (فتح الباري: ج ۱، ص ۳۷۳).

لا يجوز لبس الرقيق من الثياب اذا کان يشف عن العورة، فيعلم لون الجلد من بياض او حمرة سواء فی ذلک الرجل و المرأة ولو فی بيتها ... الخ (الموسوعة ....، ج ٦، ص ١٣٦).

ketabton.com - The Digital Library

د چسپ لباس د اغوستلو حکم:

په اوسنۍ زمانه کي ډېري داسي ښځي سته، چي د نوي فېشن په نامه داسي تنګ لباسونه اغوندي، چي په هغو لباسو کي د لباس مقصد نه ترسره کېږي، ځکه چي د بدن ساخت (جوړ) واضح ښکاره کېږي او د تنګ لباس اغوستل د ووږخيانو ښځو نښاني ده او تنګ لباس نه د محرمو لکه پلار، ورور او داسي نورو په مخکي اغوستل جائز دئ او نه د نامحرمو (چي نکاح يې ورسره صحيح کېږي) جائز دئ.

نبي کريم ﷺ د هغو ښځو په باره کي چي تنګ لباس اغوندي فرمايي: که څه هم لباس به يې اغوستی وي ليکن د تنګوالي يا نازک والي له وجي به لڅي وي نو دوی به جنت ته نه سي داخلي او نه به د جنت بوی پيدا کړي که څه هم د جنت بوی به تر پنځوسوو کلونو تر مسافت پوري رسيږي.

لهذا چسپ لباس چي د بدن ساخت (جوړ) يې تر معلومېږي اغوستل يې جائز نه دي او پرهېزيې د اغوستلو څخه ضروري دئ.(۱)

د چوړي پايجامې د اغوستلو حکم:

د چوړي پايجامې په نامه هغه پايجامه يا پرتوګ دئ، چي پر بدن باندي ډېر چسپ وي، حتی چي د ډېر چسپ والي څخه پکښې کښېنستلای هم نه سي. دا پايجامه ډېري ښځي د فېشن په توګه اغوندي او د تنګوالي له وجي پر بدن باندي چسپ وي چي له کبله يې د اغوستونکي د بدن اعضاء (اندامونه)

من تشبه بقوم ای من شبه نفسه بالکفار مثله فن الباس و غيره او بالفساق او الفجار، (مرقات: ج ۸، ص ۱۵۵).

[1]: عن ابي هريرة ﷺ انه قال: نساء کاسيات عاريات مائلات مميلات لا يدخلن الجنة و لا يجدن ريحها و ريحها يوجد من مسيرة خمس مأة سنة (موطا امام مالک رحمه الله: ج ۲، ص ۱۶۱، باب ما يکره النساء لباسه).

و على هذا لا يحل النظر الى عورة غيره فوق ثوب ملتزق بها يصف حجمها (ردالمختار: ج ۶، ص ۳۲۶، فصل فی النظر و المس).

ketabton.com - The Digital Library

واضح ښکاره کېږي.

لهذا دغسي پايجامې چې مخکي يې ذکر وسو نه د نارينه وو په مخکي او نه د ښځو په مخکي يې اغوستل جائز دي، او د دغو پايجامو اغوستونکي به جنت ته هم داخل نه سي.(۱)

د بارچاکي پايجامې د اغوستلو حکم:

بارچاکي پايجامه يو ډول پايجامه يا (پرتوګ) دئ، چې ډېري ښځي يې د فېشن په توګه اغوندي او د هغه شکل او صورت دا ډول وي چې پايڅې له سر څخه بيا تر زنګانه پوري يا يو څو انچه تر زنګانه لاندي يې بارچاک ورکړی وي نو د تګ په وخت کي يا بېله تکه يې د دغه بارچاک څخه پنډۍ معلومېږي، او دا ډول پايجامې مشرکان (هندوان)، کافران او بې ديني ښځي اغوندي.

لهذا دا ډول پايجامه د محرم او نامحرم د دواړو په مخکي يې اغوستل جائز نه دي. ځکه چې د محرم په مخکي يې په اغوستلو کي د فتنې بېره سته او د هندوانو سره يې په اغوستلو کي مشابهت دئ نو پرهېز ځني کول ضروري دي.(۲)

د پرتوګ د اغوستلو حکم:

پرتوګ چې صحيح جوړ سي يعني تنګ نه وي دا د ښځو لپاره بهترين لباس

۱: عن ابي هريرة ﷺ انه قال: نساء كاسيات عاريات مائلات مميلات لا يدخلن الجنة و لا يجدن ريحها و ريحها يوجد من مسيرة خمس مأة سنة (موطا امام مالک رحمه الله عليه: ج ۲، ص ۱۶۱، باب ما يكره النساء لباسه).

و على هذا لا يحل النظر الى عروة غيره فوق ثوب ملتزق بها يصف حجمها (ردالمختار: ج ٦، ص ٣٦٦، كتاب الحظ والاباحة).

۲: و من محرمه من لا يحل له ... و الوجه والصدر و الساق و العضدان أمن شهوت ... (الدر المختار: فصل فى النظر والمس، ج ٦، ص ٣٦۴).

الشرط السابع: عدم الشتبه بالكفار و اهل الكتاب و الفساق: و هذا شرط عظيم فى زينة المرأة المسلمة و به تتميز عن اهل الفسق والخنا و الفجور ... الخ (احكام اتجميل النساء: ج ...، ص ١١١).

ketabton.com - The Digital Library

دئ، ځکه چي ستر ډېر ښه پکښي پټېږي او شریعت مقدسه هم دغسي لباس ته فضیلت ورکړی دئ، چي په هغه کي د انسان ستر ښه محفوظ وي.

یو د پایجامې په نامه یو خاص پرتوګ بعضي ښځي اغوندي چي هغه په جوړولو کي سیده غیچي کوي نو د جوړښت اندازه یې داسي وي لکه یوازي چي پایڅې وي نو که ډېر تنګ نه وي نو اغوستل یې پروا نه لري جائز دي البته که تنګ وو نو اغوستل یې مناسب نه دي.

لهذا د پایجامې تر اغوستلو د پرتوګ اغوستل فضیلت لري، او نبي کریم ﷺ د پرتوګ اغوستونکو ښځو ته د مغفرت دعا فرمایلې ده.(۱)

د مکسي قمیص د اغوستلو حکم:

مکسي هغه قمیص دئ، چي په اوسني رواج کي یې ښوک د واده په شپه په ناوي اغوندي او دغه مکسي دوه ډوله جوړېږي، یو هغه ډول وي چي لمن یې ډېره اوږده او غټه وي آن تر دې پوري چي لمن یې په ځمکه کېږي یا یې په لاس کي ورسره را اخیستې وي او د دې سره یې لستوڼي بالکل نه وي که وي هم ډېر لنډ وي او د سینې په حصه کي تنګ هم وي او بله د یادولو وړ خبره دا ده چي د مکسي په نامه لباس د عیسوي ښځو خاصیت دئ، نو د دغسي مکسي قمیص اغوستل جائز نه دي او دغه دوهم ډول چي یوازي یې لمن غټه وي نور لستوڼي یې پوره وي د سینې پر حصه باندي څه اندازه پراخ هم وي نو بیا یې اغوستل هم مناسب نه دي، ځکه چي بې ضرورته اسراف ډېر پکښي سوی وي او اسراف یو خو د پیسو د طرفه وي چي د یوې شپې لپاره یې په ډېرو پیسو رانیسي یا یې کرایه کوي او هم دا اسراف دئ چي تر کر د ضرورت څخه زیات پکښي کار سوی وي.(۲)

۱: لبس السراویل سنة و هو من الستر الثیاب للرجال والنساء: (کذا فی الغرائب هندیه: ج ۵، ص ۳۳۳، مجمع الزوائد: کتاب اللباس: ج ۲، ص ۸۰۳)

۲: لا بأس بلبس الثیاب الجمیلة اذا کان لا ینکر علیه فیه، (البحرالرائق: ج ۸، ص ۳۴۹، فصل فی اللباس).

ketabton.com - The Digital Library

د عام مکسي قميص د اغوستلو حکم:

د مکسي قميص يو ډول هغه وو، چي مخکي يې حکم تېر سو، چي هغه يوازي په ناويانو باندي د واده په شپه اغوستل کېږي، دوهم مکسي قميص دا دئ، چي عامي ښځي يې اغوندي د هغه د جوړښت کيفيت هم دوه ډوله دئ، يو خو داسي وي چي تر ېيجلکو اوږد وي مګر تنګ نه وي او نه يې لستوڼي لنډ وي نو د دغه قميص اغوستل جائز دي.

دوهم هغه ډول جوړ وي چي د چا پر بدن باندي ډېر چسپ وي چي د هغه ښځه د انسان اندامونه او ساخت يې واضح معلومېږي او لستوڼي يې هم لنډ وي نو د دغسي مکسي قميص اغوستل چي دومره تنګ وي لکه مخکي چي وويل سول جائز نه دي. (۱)

د پنجابي لباس حکم:

د پنجابي لباس په نامه دا هغه لباس دئ، چي د جوړښت کيفيت او طريقه يې دا ده چي مخکي به يې قميص محض بارچاکونه درلودل نور به پراخ وو، که څه هم د بارچاکو په وجه يې اغوستل مناسب نه وه مګر په اوسني وخت کي د هغه پنجابي لباس په نامه لباس دئ، ليکن د هغه سره فرق ډېر لري هغه دا چي يو خو يوه اندازه تنګ وي دوهم دا چي قميص يې دومره لنډ ورجوړ کړی وي چي محض يې سروزنه په پټه وي، نور يې د ورنو حجم او ساخت معلومېږي.

لهذا د دغسي لباس يا قميص اغوستل د انسان لپاره خصوصاً د ښځو

کلوا والشربوا والبسوا و تصدقوا من غير اسراف و لا مخيلة و هذا من هذا (تفسير ابن کثير: ج ۳، ص ۳۱۴).

يتناول الاسراف فی الانفاق و فی سائر الاعمال، (تفسير الماتريدي: ج ۴، ص ۲۸۰).

و ابن عمر رضي الله عنه قال: قال رسول الله ﷺ من تشبه بقوم فهو منهم.

قال علی قاري: ای من تشبه بالکفار مثلاً فی اللباس و غيره او بالفساق او الفجار (مرقاة: ج ۶، ص ۵۵، کتاب اللباس).

[۱]: و علی هذا لا يحل النظر الی عورة غيره فوق ثوب ملتزق بها يصف حجمها (رد المختار: ج ۶، ص ۳۶۶، فصل فی النظر و المس).

ketabton.com - The Digital Library

لپاره بې حيايي، بداخلاقي او د شرم ضد لباس دئ او بيا د نارينه وو په مخکې يې اغوستل د ښځي بې حيايي په ګوته کوي، نو ځکه يې اغوستل جائز نه دي.(۱)

د انار کلي لباس حکم:

د انارکلي په نامه لباس دا هغه لباس دئ، چي د جوړښت کيفيت او طريقه يې تر ډېره حده صحيح وي او جوړښت يې دا ډول وي چي قميص يې ګردی او پراخ وي او دا ډول يې پايجامه هم صحيحه جوړه وي نو لهذا د انارکلي لباس که په همدغه کيفيت وي نو اغوستل يې جائز دي.(۲)

د چوري پنجابي لباس د اغوستلو حکم:

د چوري پنجابي لباس جوړ داسي وي چي قميص يې بارچاکونه لري او پرتوګ يې ډېر تنګ وي چي پر بدن باندي ډېر چسپ وي او د دغه سره يې بعضي ښځي يې د قميص لستوڼي هم ور لنډ کړي نو په دغسي کيفيت او صورت کي چي جوړ وي د چوري پنجابي لباس اغوستل جائز نه دي.

البته که د چوري پنجابي لباس جوړښت په دغه ذکر سوي شکل او صورت کي نه وي يعني د قميص لستوڼي يې لنډ نه وي او پرتوګ يې پر بدن باندي چسپ نه وي نو بيا يې اغوستل جائز دي.(۳)

د ساوريا لباس د اغوستلو حکم:

د ساوريا لباس په نامه دا هغه لباس دئ، چي جوړښت يې په دا طريقه وي

۱: ليس للمرأة ان تلبس الثياب الضيقة لما فى ذلک من تحديد جسمها و ذلک مشار للفتنة ... (فتاوى هيئة كبار العلماء: ج ۲، ص ۸۳۹).

و على هذا لا يحل النظر الى عورة غير فوق ثوب ملتزق بها يصف حجمها (ردالمختار: ج ۶، ص ۳۶۶، سعيد).

۲: لا بأس بلبس الثياب الاجميلة اذا كان لا ينكر عليه في (البحرالرائق: ج ۸، ص ۳۴۹، فصل فى اللباس).

۳: و على هذا لا يصل النظر الى عورة غيره فوق ثوب ملتزق بها يصف حجمها (ردالمختار: ج ۶، ص ۳۶۶)

ketabton.com - The Digital Library

چې قمیص یې ګردی وي او ډېر لنډ او تنګ یې جوړ وي، چې څوک یې واغوندي د هغه د بدن ساخت او اندامونه ځني واضح معلومېږي، لهذا د دغسي لباس اغوستل چې د چا د بدن ساخت او اندامونه یې واضح معلومېږي جائز نه دي حرام دي. (۱)

د بنګله (جانکټ او لمن) لباس د اغوستلو حکم:

د جانکټ و لمن په نامه د تېرو وختو څخه مشهور لباس دئ، چې اوس یې څوک د بنګله په نامه باندي هم یادوي، د جوړښت کیفیت او طریقه یې داډول وي چې د نامه تر حدودو پوري یې جانکټ وي او بیا جلا لمن وي، یعني جوړ یې داسي وي چې جانکټ یې جلا وي لمن یې جلا وي او د اغوستلو پر مهال دواړه سره متصل اغوستل کېږي، بعضي ښځي یې بېله لستوڼو یا نیم لستوڼو هم جوړوي.

لهذا د جانکټ او لمن په نامه یا بنګله په نامه باندي دغه لباس که چیري بېله لستوڼي یا نیم لستوڼي وي نو اغوستل یې جائز نه دي، البته که لستوڼي یې پوره وي نو بیا یې اغوستل جائز دي. (۲)

د شاراره لباس د اغوستلو حکم:

د شرارې په نامه لباس هغه لباس دئ چې په داډول یې څوک جوړوي چې قمیص او پرتوګ دواړه آزاد جوړېږي، د چا د بدن سره چسپ نه وي نو په دغسي صورت کي یې اغوستل جائز دي البته بعضي اوقات یې څوک داسي هم جوړوي چې لستوڼي یې نه وي ورکړي که یې ورکړي هم وي مګر لنډ وي نو بیا

۱: قال العثمانی مدظله العالی: فکل لباس ینکشف معه جزء من عورة الرجل و امرأة لا تقره الشریعة الاسلامیه مهما کان جمیلاً ... و کذلک اللباس الرقیق او الاصق بالجسم الذی یحکی للناظر شکل حصة من الجسم ... فهو فی حکم ما سبق فی الحرمة و عدم الجواز (تکملة فتح الملهم: ج ۴، ص ۸۸، کتاب اللباس).

۲: لا بأس بلبس الثیاب الجمیلة اذا کان لا ینکر علیه فیه (البحر الرائق: ج ۸، ص ۳۴۹، فصل فی اللباس).

ketabton.com - The Digital Library

یې اغوستل جائز نه دي.(۱)

د ګیر پرتوګ د لباس د اغوستلو حکم:

په اوسني عصر (وخت) کې د ښځو د لباسو ډیزاینونه او فېشنونه دومره ډېر ډولونو ته رسېږي، چې د هغو د جوړښت کیفیتونو ته او د جوړ طرزونو ته څوک په تعجب کې کېږي، د هغو فېشني لباسو څخه یو لباس په نامه ګیر پرتوګ دئ، چې جوړ یې داسې سوی وي چې پرتوګ یې ډېر او بې حده لوی جوړ کړی وي او قمیص یې لنډ ور جوړ کړی وي چې محض یې سروزنه په لمن پټه کړې وي دا ډول لباسونه چې یو طرف ته پرتوګ یې دومره لوی وي بل طرفته یې دومره کوچنی او لنډ قمیص وي نو دغه ډول لباسونه محض د شهرت او تفاخر لپاره اغوستل کېږي، بلکې په دا ډول لباس اغوستلو کې یو ډول بداخلاقي ، بې حیایي او اسراف هم وي نو لهذا د یوې مسلماني او حیاداري ښځې لپاره دا ډول لباس اغوستل مناسب نه دي.(۲)

د افغاني لباس حکم:

د افغاني لباس په نامه دا هغه لباس دئ، چې د څه مودې څخه رائج دئ، او د هغه جوړښت دا ډول وي چې مکمل څوک پکښې مستور وي یعني پخپل مناسب انداز باندې جوړ وي، چې نه تنګ او نه لنډ وي او نه دا چې لستوڼي یې لنډ وي او د قمیص غاړه یې پراخه او آزاده وي.

نو دا ډول لباسونه چې ښه څوک پکښې مستور وي په اوسني وخت کې

۱: لا بأس بلبس الثیاب الجمیلة اذا کان لا ینکر علیه فیه (البحرالرائق: ج ۸، ص ۳۴۹، فصل فی اللباس).

۲: قال الملا علي قاري رحمه الله: من تشبه بقوم ای من شبه نفسه بالکفار مثلاً فی اللباس و غیره او بالفساق او الفجار ... فهو منهم ... ای فی الاثم و الخیر ... (مرقات المفاتیح: ج ۸، ص ۱۵۵).

والأصل فی هذا الشرط ما قال رسول الله ﷺ: من لبس ثوب شهورة فی الدینا البسه الله ثوب مزلة یوم القیامة ثم الهب فیه ناراً (ابو داود: کتاب اللباس، ج ۲، ص ۳۱۴).

ketabton.com - The Digital Library

يې اغوستل د فتنې د ډېرښت د وجې د ښځو لپاره ضروري او لازمي دي که څه هم قيمتي او د ډېرو پيسو او ښايسته لباس وي. (١)

د شېرواني (چپنه والا) لباس حکم:

چونکه د لباسو اغوستل په اوسنۍ زمانه کي بعضي څوک دا فکر کوي چي څه اندازه بدن پټول د لباس مقصد دئ بس، نو ځکه داسي ډول ډول لباسونه رائج سول، چي په هغو کي د چا بدن مکمل نه وي پټ او بعضي داسي وي چي د فاسقانو او کفارو د لباسو په ډول وي او بعضي دا ډول وي، چي ظاهراً يې بدن په پټ وي مګر د چا د بې حيايۍ او بې شرمۍ او بداخلاقۍ شاهدي ورکوي او د فتنې لورته د چا فکر وراړوي، او دا هغه لباسونه دي چي ن سبا يې بعضي ښځي د شېرواني (چپنه والا) په نامه باندي اغوندي او جوړښت يې دا ډول وي چي يو خو يې د عام بارچاکي لباس په ډول بغلونه بارچاکونه لري دا خو په هر صورت دوهم دا چي د مخ لمني ته يې لوی بارچاک ورکړی وي او دغه د مخ لمني ته دومره لوی بارچاک ورکول چي د انسان د ورنو لوړه حصه هم ورڅخه معلومېږي او دا هغه لباس دئ چي د چا بې حيايي او بې شرمي ور په ګوته کوي او د دې سره سره دا د کفارو او فاسقو ښځو لباسونه دي، چونکه هغوی نه حيا لري نه اخلاق او نه د دغو شيانو مراعت ساتي.

لهذا د مسلمانو او ديندارو ښځو لپاره دا ډول لباس اغوستل چي په هغه کي د چا حيا او شرم نه وي خوندي جائز نه دي، خصوصاً چي بيا د کفارو او بې دينو ښځو څخه دا لباس رائج سوی وي يا د هغوی لباس بلل سوی وي. (٢)

---

١ : لا بأس بلبس الثياب الجميلة اذا کان لا ينکر عليه فيه (البحر رائق: ص ٣٤٩، ج ٨، فصل فی اللباس).

فان الاسلام ... لم يقصره علی نوع دون نوع و لم يقرر للانسان نوعاً خاصاً او هيئة خاصه من اللباس... و انما وضع مجموعة من المبادی (تکملة فتح الملهم: ج ٤، ص ٨٧).

٢ : ليس للمرأة ان تلبس الثياب الضيقة لما فی ذلک من تحديد جسمها و ذلک مشار للفتنه

ketabton.com - The Digital Library

د سینه بند د استعمالولو حکم:

د سینه بند د استعمال بنیادي مقصد د ځیګر حفاظت دئ، نو ځکه د ښځو لپاره یې استعمالول جائز او ښه کار دئ. البته که چیري د سینه بند استعمال په داسي ډول وي چي د چا ځیګر ښکاره او واضح پکښني معلومېږي نو بیا یې استعمال جائز نه دئ.

لهذا که د سینه بند استعمال په نیت د ځیګر د حفاظت وي نو جائز او اولی کار دئ او که د سینه بند استعمال په نیت د ځیګر د واضح او د بل توجه ځان ته د را اړولو لپاره وي نو د خاوند دمخه ماسوا د بل چا په مخکي ښکاره کول یې جائز نه دي.(١)

د زنانه جانکټ (انګیا) د اغوستلو حکم:

هغه جانکټ (انګیا) چي عموماً د ښځو لپاره د یخ څخه د ځان ساتلو لپاره جوړېږي او کیفیت او جوړ یې هم د نارینه وو د جانکټ (انګیاوو) څخه جلا وي نو د ښځو لپاره یې اغوستل جائز دي. البته که د هغه جانکټ (انګیا) جوړ او استعمال د نارینه وو لپاره خاص وي نو د ښځو لپاره یې اغوستل جائز نه دي او که د ښځو لپاره یې جوړ او استعمال خاص وي نو د نارینه وو لپاره یې اغوستل جائز نه دي.(٢)

والغالب فی البنطلون انه ضیق ... (فتاوی هیئة کبار العلماء: ج ٢، ص ٨٣١).
و تعد مجاوزتها خرقاً للحیاء و خدشاً للمروءة ... حتی لا یکون لباسها لباس شهوة لمخالفته عادة الناس ... (احکام لتجمیل النساء: ج ١، ص ١٠٧).

[١]: لا بأس بلبس الثیاب الجمیلة اذا کان لا ینکر علیه فیه (البحر الرائق: ج ٨، ص ٣٤٩، فصل فی اللباس).

[٢]: لا بأس بلبس الثیاب الجمیلة اذا کان لا ینکر علیه فیه (البحر الرائق: ج ٨، ص ٣٤٩).
لعن رسول الله ﷺ المتشبهین من الرجال بالنساء ... الخ و هذا الحدیث اصل فی عدم جواز تشبه الرجال بالنساء و العکس فی اللباس والزینة ... دون الاخر (احکام تجمیل النساء: ص ١٠٨).

ketabton.com - The Digital Library

د ښځو لپاره د رخچيني د استعمال حکم:

رخچيني پر دوه ډوله دي، يو هغه ډول دي چي د نارينه وو لپاره خاص دي، چي عموماً يې نارينه استعمالوي نو د نارينه وو د رخچيني استعمال د ښځو لپاره جائز نه دئ. دوهم هغه رخچيني دي چي بعضي سپين سري ښځي يې د وربښتانو د حفاظت لپاره استعمالوي نو په دغه نيت يې استعمال جائز دي. البته که چيري يې استعمال د فېشن لپاره وي که څه هم حفاظت پکښې راغلی وي نو بيا يې هم استعمال جائز نه دئ.[1]

پر لباس باندي د تصوير (عکس) حکم:

دري ډوله تصويرونه (عکسونه) پر لباسو باندي نقش کېږي يا جوړېږي، د درو سرو حکم به انشاء الله په تفصيل سره جلا جلا ذکر سي.

اول:

د ذي روح (ساه اخيستونکو) شيانو تصويرونه (عکسونه) مثلاً لکه د انسان يا نورو حيواناتو يا مرغانو.

دوهم:

د غير ذی روح (د ساه نه اخيستونکو) شيانو تصويرونه (عکسونه) مثلاً لکه د ستوري، لمر، درختي، ډبري او داسي نورو شيانو.

دريم:

د کفارو د شعائرو تصويرونه (عکسونه) مثلاً لکه د صليب يا د هغو نښو تصويرونه چي دوی ته منسوب وي، د دې په ضمن کي نو د دوی د ممالکو د بيرغونو تصيرونه (عکسونه) هم راځي.

پر لباس باندي د ذي روح (ساه اخيستونکو) شيانو د عکسونو حکم:

---

[1]: عن ابن عباس رضي الله عنه قال لعن رسو ل الله ﷺ المتشبهين من الرجال ...... من النساء بالرجال. ترغيب والترهيب ج : ۳ ص : ۱۰۳
اذا کان اللباس غالبه لباس رجال نهيت عند المرأة و ان کان ساتراً (احکام تجميل النساء: ص ۱۱۰).

ketabton.com - The Digital Library

د ذي روح (ساه اخيستونکو شيانو) لکه د انسانانو، حيوانانو او مرغانو عکسونه جوړول يا په بل باندي جوړول يا د کېمرې په ذريعه ورڅخه اخيستل يا پخپله اخيستل يا په کورونو کي ايښوول يا ځړول يا پر لباسو باندي نقش کول يا هغه لباس اغوستل چي پر هغه باندي د ساه اخيستونکو شيانو عکسونه وي دا ټول په شريعت مقدسه کي حرام دي، او کوونکی يې د عذاب مستحق دئ او دا ډول په هغو ځايو کي لکه کوټه، صالون او داسي نورو کي چي عکسونه ځړېږي هلته لمونځ کول مکروه دي او په هغه لباس کي لمونځ کول چي پر هغه باندي د ساه اخيستونکو شيانو عکسونه وي د نارينه او ښځينه وو لپاره مکروه تحريمي دي.

ليکن بعضي غافله مسلمانان يا د کفارو د فېشن څخه متأثر مسلمانان داسي لباسونه پخپله اغوندي يا يې په ښځو يا پخپلو کوچنيانو باندي اغوندي چي هغه لباسونه يا هغه ډول لباسونه کفار او فاجران استعمالوي او خصوصاً هغه لباسونه لکه انګيا يا کوټونه او داسي نور بعضي مسلمانان يې اغوندي چي پر هغه باندي د مشرکانو هندوانو د فلمونو د اداکارانو عکسونه وي.

لهذا دغه اعمال او کارونه او دا ډول لباسونه اغوستل چي مخکي ذکر سول حرام او کوونکی يې د عذاب مستحق دئ.

ځکه په حديث شريف کي نبي ﷺ فرمايي:

عن عبدالله بن مسعود رضي الله عنه قال: سمعت رسول الله ﷺ يقول اشد الناس عذاباً عندالله المصورون.(۱)

ترجمه: د عبدالله ابن مسعود رضي الله عنه څخه روايت دئ: دی وايي چي ما د نبي کريم ﷺ څخه واورېدل چي د قيامت په ورځ به تر ټولو سخت عذاب د عکسو جوړونکو لپاره وي.

او په بل حديث شريف کي نبي کريم ﷺ فرمايي:

۱: (مشکوة: ج ۲، ص ۳۸۵).

ketabton.com - The Digital Library

عن ابن عباس رضي الله عنه سمعت رسول الله يقول: من صور صورة فی الدينا كلف ان نفخ فيها الروح يوم القيامة و ليس بنافخ. (۱)

ترجمه: حضرت ابن عباس رضي الله عنه فرمايي چي د نبي كريم ﷺ څخه مي واورېدل چي ده مبارک وفرمايل: چا چي يو صورت په دنيا كي جوړ كړ نو د قيامت په ورځ به دی مكلف سي چي دغه (جوړ سوي) صورتو ته ساه وركړه، دی به يې نه سي وركولای.

او نبي كريم ﷺ په بل حديث شريف كي فرمايي:

لاتدخل الملائكة بيتاً فيه كلب ولا تصاوير، متفق عليه (۲)

چي په كوم كور كي تصويرونه (عكسونه) وي يا سپی وي و هغه كور ته د رحمت ملائكي نه داخلېږي. (۳)

كه پر لباس باندي د ذي روح (ساه اخيستونكي) ډېر كوچني عكسونه وي؟

كه چيري تصوير (عكس) ډېر كوچنی وي او د ليري ځای څخه نه معلومېږي، كه څه هم ځوک ورنژدې سي ورته معلوم سي يا په ډېر فكر كولو سره ورته معلوم سي نو د مجبورۍ په وجه يې اغوستل جائز دي او ببله

۱: (مسلم: كتاب اللباس، ص ۲۰۲، ج ۲).

۲: (مشكوة: كتاب اللباس، ج ۲، ص ۳۸۵).

۳: فظاهر كلام النووی فی شرح مسلم الاجماع على تحريم تصوير الحيوان: و قال: سواء صنعه لما يمتهن او لغيره قصنعته حرام بكل حال ... و سواء كان فی ثوب او بساط ... و غيرها (ردالمختار: ج ۱، ص ۶۴۷، سعيد).

و لبس ثوب فيه تصاويرالذي له روح للتشبه بعبادتها ! ای من المكروه ... و هو ای الثوب مكروه بذاته: فكيف به فی الصلاة و المقصود هنا الكراهة التحريمية (درالمختار: ج ۱، ص ۴۳۵).

و من خلاصة ما سبق لتضح ان اقتناء المرأة لصورة ذات الأرواح فی لباسها او فی حليها هو أمر محرم: لو رود العقوبة فيه و العقوبة لا تكون الا على فعل محرم (احكام تجميل النساء: ص ۳۳۱).

ketabton.com - The Digital Library

ضرورته يې اغوستل ښه کار نه دئ[٦١].

پر لباس باندي د سر پرې سوي ذي روح شيانو عکسونه:

پر لباس باندي د داسي تصوير (عکس) وجود چي د هغه تصوير (عکس) سر نه وي يعني ورڅخه قطع سوی يا يې مخ نه وي يا يې داسي اندام نه وي چي د هغه پرته دغه ذي روح شی ژوند نه سي کولای، که څه هم د هغه تصوير جوړښت داسي سوی وي چي سر يا هغه اندامونه چي د هغه ماسوا ژوند نه سي کولای نه وي يا يې وروسته تر جوړښته هغه سر يا اندام ورڅخه قطع کړی وي چي بېله هغه ژوند نه سي کولای، نو د داسي لباس اغوستل چي پر هغه باندي د دغه ذکر سوو ډولونو تصويرونه (عکسونه) وي جائز دي.[١]

پر لباس باندي د غير ذي روح شي د تصوير حکم:

پر لباس باندي د غير ذي روح شيانو تصويرونه لکه د درختي، ګلانو، مېوو، ډبرو او داسي نورو پروا نه لري جايز دي، که څه هم لمونځ په دغه تصوير لرونکي لباس کي وکړي مکروه نه دئ، او دا ډول که په کور کي په خونه او صالون کي ځړول سوي وي هم جائز دي.[٢]

پر لباسو باندي د کفارو د شعائرو او تصويرونو حکم

د صليب لرونکي لباس د اغوستو حکم:

---

[٦١] (الا ان تكون صغيرة) لان الصغار جداً لا تعبد، فليس لها حكم الوثن لا تكره فى البيت والمراد بالصغيرة التى لا تبدو للناظر على بعد و الكبيرة التى تبدو للناظر على بعد (كذا فى فتح القدير: ص ۴۱۴، ج ۱).

[١]: او مقطوعة الرأس او الوجه او ممحوة عضو لا تعيش بدونه... قوله او مقطوعة الرأس اى سواء كان من الاصل او كان لها رأس و محى و سواء كان القطع بخيط ... برون الرأس عادة (الدر المختار مع رد المختار: ج ۱، ص ۶۴۸، سعيد).

[٢]: قال النووي رحمه الله و اما الشجر و نحوه مما لا روح فيه فلا يحرم صنعة و لا التكسب به: وسواء الشجر المثمر و غير (شرح النووى على الصحيح المسلم: ج ۱، ص ۱۳۰، كتاب اللباس).

فان غير ذى الروح لا يكره كالشجر (فتح القدير: ج ۱، ص ۴۱۴).

ketabton.com - The Digital Library

د دنيا ټوله تجارت تقريباً په اوسنۍ زمانه کي د کفارو په لاس کي دئ، په تجارت کي د مال د ډېرښت تر څنګ يو مهم کار يې د خپل دين د ترقۍ او د خپلو شعائرو د عامېدو لپاره په تجارت کي دا هم کړی دئ، چي د خپل باطل دين او باطل مذهب عقيده او د هغه نښي و نښانې د فېشن او ډيزاين په صورت کي په ټوله دنيا کي وغوړولې او نشر يې کړي او د شعائرو نشر يې دا ډول نه دئ چي يوازي پر يو خاص شي باندي وي، بلکي پر لباس باندي، پر رخچينه باندي، پر کوټ باندي حتی د تعليم پر اسبابو باندي لکه: قلم، کتابچه او داسي نورو شيانو. داسي شی نسته چي پر هغه باندي يو ډول د ډولونو يو تصوير (عکس) موجود نه وي، کله د صلب د نښان عکس وي چي صورت او کيفيت يې دا ډول وي لکه د جمع علامه خو څه فرق يې دا دئ چي په صليب کي يې لاندي خط اوږد وي، کله د يهودو د شپږ کونجه ستوري تصوير (عکس) وي. اوس موږ دغه کار ته سازش ويلای سو، او که د خپل ځان لپاره غفلت؟

دا يو فکري جګړه ده چي مغربي هيوادونو د مسلمانانو پر خلاف شروع کړې ده، چي مسلمانان يې د خپلو شعائرو څخه غافل کړي دي او په دغه د فېشن او ډيزاين په نامه يې د مسلمانانو شکلونه، لباسونه چي حتی د مسلمانانو معاشرې او محلې يې د ځان په ډول جوړي کړي دي.

که موږ وګورو مغربي نړۍ پر خپلو لباسو د خپلو شعائرو څومره اشاعت کوي، چي په ټوله دنيا کي يې خپل د دين شعائر پېژندلي دي حتی چي محض يو کمزوري مسلمانان يې هم استعمالوي او د صليب د نښان استعمال خو څه بلکي ماتول يې په شريعت مقدسه کي ضروري دي او د نبي کريم ﷺ عمل هم دا وو، چي چيري به يې داسي شی وليدی چي پر هغه باندي د صليب د نښان سره مشابهت وو نو نبي کريم ﷺ هغه ماتوی. (۱)

د صليب د نښان عکس د نورو شيانو د عکسو څخه جلا دئ، ځکه چي د

۱: عن يحيى عن عمران بن حطان ان عائشة حدثته ان النبي ﷺ لم يكن يترک فی بيته شيئاً فيه تصاليب الا نقضه (بخاري: کتاب اللباس، ص ۸۸۰، ج ۲).

ketabton.com - The Digital Library

صلیب د نښان خصوصاً عبادت کېږي او هغه د یوه معبود په ډول بلل کېږي، نو لهذا د ساه اخیستونکو تر تصویر ډېر بد په شریعت کي بلل شوی دئ.

او د صلیب نښان استعمالول یو ډول د دوی سره مشابهت کول دي او په حدیث شریف کي نبي کریم ﷺ فرمایي: چا چي د دوی سره (یهود او نصاری) مشابهت وکړ نو مشابهت کوونکی هم د دوی څخه دئ او که د مشابهت نیت یې کړی هم نه وي خو معناً د دوی سره په عقیده کي ګډ بلل کېږي او د صلیب څخه د دوی مراد دا دئ، چي عیسی علیه السلام وفات سوی دئ او دغه عقیده د قرآنکریم د آیات څخه صریح او واضح خلاف ده.

په هر صورت د مسلمانانو لپاره د کفارو د شعائرو خصوصاً د صلیب د نښان استعمالول د اسلامي غیرت خلاف دي او په شریعت مقدسه کي دا ډول لباس اغوستل چي پر هغه باندي د صلیب تصویر وي د ټولو مسلمانانو لپاره حرام او ناجائز دي.(۱)

د کفارو د بیرغونو د لباس د اغوستلو حکم:

پر بعضو لباسونو باندي یا پر نورو داسي شیانو باندي چي پر هغه باندي د بیرغ د جوړولو ضرورت نه وي خو بیا هم ډېر داسي مسلمانان وي چي پر لباس باندي د کفارو د ملکو بیرغونه وي او د ملک بیرغ دا د هغه ملک یا وطن علامه او نښاني وي او د کفارو د ملکو بیرغونه پر خپلو لباسو باندي جوړول یا داسي لباس اغوستل چي پر هغه باندي د کفارو د هیواد بیرغ وي د مسلمان د اسلامي غیرت خلاف دي او بل دا چي په حقیقت کي د کفارو د بیرغ

۱: من تشبه نفسه بالکفار مثلاً فی اللباس و غیره او بالفساق او بالفجار ... فهو منهم فی الاثم والاخیر (مرقات: کتاب اللباس، ج ۸، ص ۱۵۵).

ان الصلیب شعار یختص بالنصاری و هو أمر عبادة لدیهم ... و لبس المسلم له یعدرضیاً بالانتساب الیهم ... و لبس الصلیب فیه اظهار من لابسه لموافقة النصاری فی رعمهم انهم قتلوا عیسی علیه السلام و هذا مناف لصریح القرآن، حیث یقول الله تعالی: و ما قتلوه و ما صلبوه و لکن شبه لهم (احکام تجمیل النساء: ص ۳۴۱).

ketabton.com - The Digital Library

لرونکي لباس اغوستل یو ډول د دوی سره نفرت نه کول دي او د اسلامي نښو سره محبت نه کول دي او نبي کریم ﷺ چې د صلیب او د شرک نښې ماتولې او بیا د نبي کریم ﷺ دا فرمان چې خبردار د مشرکانو د زیم... ځان وساتئ. (۱)

لهذا معلومه سوه چې د مسلمان لپاره دا ډول لباس اغوستل مناسب نه دي چې پر هغه باندي د کفري هیوادو بیرغونه وي او دا عمل د اسلام د غیرت خلاف دئ.

که پر لباس باندي تصویر (عکس) وي نو څه به کوي؟

که پر لباس باندي یا بل د اغوستلو پر شي باندي یا په کور کي د ځړولو یا ایښوولو پر شي باندي تصویر (عکس) وي نو اول خو دي یې لیري کړي او د ایښودلو او استعمال څخه دي یې پرهېز وکړي. دا بهتر او ښه کار دئ او که یې لیري کول یا ضایع کول ناممکن وي د هغه شي استعمال ضروري وي نو بیا دي په لاندي طریقو کي په یوه طریقه باندي عمل وکړي:

اول:

د تصویر (عکس) سر دي ورڅخه پرې کړي ځکه علماء فرمایي چې کله د تصویر سر ورڅخه پرې سي نو د هغه ممانعت ختمېږي (۶۷).

دوهم:

د تصویر (عکس) هیئت دي ورخراب کړي که څه هم نیمی پاته سي.

دریم:

یا دي د هغه لباس استعمال پرېږدي یا دي داسي کار ورڅخه واخلي چې په هغه کي د تصویر توهین راسي.

څلورم:

یا دي پر تصویر (عکس) باندي یو شی وموږي چې د تصویر هیئت ختم

۱: و ایاکم والتنعم وزی اهل الشرک (صحیح مسلم: ص ۱۹۱، ج ۱).

(۶۷) (فتح الباري: ج ۱۰، ص ۳۸۸).

ketabton.com - The Digital Library

سي یا یې هیئت معلوم نه سي.

دا ډول که د صلیب تصویر وي یا د صلیب مجسمه وي نو تصویر دي خراب کړي او که یې مجسمه وي نو بیا دي یې ماته کړي.

که د صلیب نښان پر لباس باندي وي نو د لباس څخه دي یې خراب کړي که څه هم د صلیب نښان پر قالین، غالۍ، فرش باندي وي بیا یې هم خرابول ضروري دي، ځکه چي د صلیب نښان د تصویر څخه ډېر شنیع او بد دئ.(۱)

د نوروز د ورځي په نیت د نوي لباس د اغوستلو حکم:

نوروز چي د حمل اول تاریخ دئ، او مهرجان چي د میزان اول تاریخ دئ، دا هغه دوې ورځي دي چي د جاهلیت په زمانه کي لمانځل کېدلې نو کله چي نبي کریم ﷺ مدینې منورې ته تشریف راوړی د مدینې منورې خلکو دغه ورځي لمانځلې، یعني په دغو ورځو کي یې خوشحالۍ کولې او مېلو ته به خلک تلل، نوي لباسونه به یې اغوستل او داسي نور، نو نبي کریم ﷺ د دوی څخه پوښتنه وکړه چي دا څرنګه ورځي دي؟

دوی وویل، چي د جاهلیت په زمانه کي موږ په دغو دوو ورځو کي خوشحالۍ کولې.

پیغمبر ﷺ وفرمایل: په تحقیق سره الله تعالی د دغو دوو ورځو په بدل کي بهتره او خیرتر دې درکړي دي یوه د لوی اختر ورځ بله د کوچني اختر ورځ ده او د دې څخه وروسته بیا هم کفار په دغو ورځو کي خوشحالۍ کولې او لمانځلې یې، آن تر ننني زمانې پورې چي په اوسنۍ زمانه کي بعضې کمزوري مسلمانان یې هم په دا ډول لمانځي چي نوي لباسونه کوي، یو تر بله مهمانۍ سره کوي حتی چي بازارونه بند وي، یو تر بله د دغو ورځو مبارکي سره ورکوي، دا ټول د کفارو، مجوسیانو، مشرکینو او شیعه ګانو رواجونه دي.

لهذا د مسلمانانو لپاره دا ورځي لمانځل نه دي په کار او په دغو ورځو

۱: ان كانت الصورة الذرات الارواح و هی فی لباسها ... ان تقطع رأسها ... ان تفرق هيئتها ... ان تغير من استعمالها ... او بقطع رأس فلا امتناع (احكام تجميل النساء: ص ۳۴۲).

ketabton.com - The Digital Library

کي په دې نيت چي د نوروز اوله ده نوي لباسونه ځان ته او اولادو ته کول دا ډول مبارکي سره ورکول جائز نه دي.(۱)

د نقش او کشيده کاري لرونکي لباس حکم:

لباسونه مختلف رنګونه لري هر رنګ ځان ته زينت لري او د لباس د لا زينت او ښايست لپاره ښځي پر لباسو باندي د کشيده کارۍ کار يا د ګلدوزۍ کار کوي او د ښځو دا ډول لباسونه خوښ دي.

لهذا د ښځو لپاره نقش او کشيده کاري سوی لباس اغوستل جائز ځه بلکي افضل او ښه کار دئ، خو په دې شرط چي د شريعت مقدسه د اصولو مطابق وي.(۲)

د دستکلو او جرابو د استعمال حکم:

ښځي اکثر اوقات د خپل لباس سره د حجاب (چادرۍ) د اغوستلو پر مهال دستکلې په لاسوي او جرابي په پښو کوي، که د دستکلو او جرابو د استعمال نيت د خپلو لاسو او پښو د زينت پټول وي، نو د دستکلو او جرابو استعمال جائز خو څه بلکي په اوسنۍ زمانه کي اولی او بهترين کار دئ.

البته که چيري د دستکلو او جرابو رنګ او پر هغو باندي نقش او نګار دا ډول وي چي په ورته کتلو سره څوک ورته متوجه کېږي نو بيا د دا ډول دستکلو

۱: (مشکوة: ج ۱، ص ۱۲٦ – مرقات: ج ۳، ص ۵۴۳).

قال المظهر فيه دليل على ان تعظيم النيروز والمهرجان و غيرهما ای من اعياد الکفار منهی عنه.

والاعطار باسم النيروز والمهرجان لايجوز (مجموعة الفتاوی: ج ۲، ص ۲۹۲).

و يخروجه الی نيروز المجوس لمرافقته معهم فيها ... و باهدائه ذلک اليوم للمشرکين و لو بيضة تعظيماً کذلک (هنديه: ج ۲، ص ۲۷٦).

۲: لا بأس بلبس الثياب الجميلة اذا کان لا ينکر عليه فيه (البحر الرائق: ج ۸، ص ۳۴۹، کتاب الکراهية).

ketabton.com - The Digital Library

او جرابو استعمال جائز نه دئ (۱)

په عده کي د ښايسته لباس اغوستل جائز دي؟

د هغو ښځو لپاره چي خاوند يې مړ سوی وي يا خاوند دا طلاقه کړې وي تر څو چي د خاوند د مرګ يا د طلاق عده تېره سوې نه وي نو د داسي ښځي لپاره ښايسته لباس اغوستل يا د ښايست شيان استعمالول جائز نه دي (۲)

د ښځو لپاره د ورېښمو لباس اغوستل جائز دي؟

د ورېښمو استعمال د ښځو لپاره جائز دئ که ورېښم اصلي وي که مصنوعي وي، که يې ډېر استعمالوي که لږ، په هر صورت کي د ښځو لپاره د ورېښمين لباس اغوستل جائز دي.

البته د نارينه وو لپاره که لوی وي که کوچنی وي بلا عذره د ورېښمين لباس اغوستل جائز نه دي (۳)

د لويو او کوچنيو نجونو په لباس کي فرق سته؟

هغه لباسونه چي د هغو اغوستل د لويو ښځو لپاره په يوه وجه د وجوهاتو په شرعت کي منع سوي وي د کوچنيو نجونو لپاره څه فرق لري:

اول:

يو هغه لباسونه دي چي د لويو ښځو ښځه په دغه وجه منع سوي وي چي هغه ډېر باريک يا لنډ يا پر بدن باندي چسپ وي او يا داسي نور. د دا ډول لباس په هغو نجونو اغوستل چي عمر يې د نهو کلونو څخه کم وي يا د فتنې

۱: و ثانيهما: ما يقصد به مستر القدم عن النظر اليها و هو الجورب او النعل ان کان من النوع الساتر (تجميل احکام النساء: ۲۳۱ مخ).

۲: عن ام سلمة رضي الله عنها عن النبي ﷺ قال المتوفى عنها زوجها لا تلبس المعصفر من الثياب ولا المشطة ولا الحلى و لا تخضب ولا تکتحل، (مشکوة: ۲۸۶ مخ).

۳: و يحل للنساء لبس الحرير ولا يحل للرجال، (مجمع الانهر: کتاب اللباس، ج ۴، ص ۱۹۴). يکره لبس الحرير للذکور صغيراً کان او کبيراً، (الفتاوى السراجيه: باب فى اللبس، ص ۷۵، سعيد).

ketabton.com - The Digital Library

بېره د ډېر کوچنیوالي په خاطر نه وي نو اغوستل یې جائز دي، البته چي آینده د دغو کوچنیو نجونو تربیه او عادت خرابېږي یا په لوی والي کي یې دا ډول لباس عادت جوړېږي نو ځکه یې اغوستل مناسب نه دي.

دوهم:

هغه لباسونه چي د هغو اغوستل په دغه وجه منع سوي وي، چي پر هغو باندي د ذي روح شیانو تصویرونه (عکسونه) وي یا د صلیب تصویر (عکس) وي او یا داسي نور نو د دغه لباس اغوستل په کوچنیو اولادو باندي جائز نه دي، لکه څرنګه چي د لویانو نارینه او ښځینه وو لپاره یې اغوستل جائز نه دي بلکي که څوک په کوچنیو اولادو باندي دغه ډول لباسونه واغوندي نو د هغو ګناه هم پر اغوستونکو (پر مور او پلار) باندي ده.

لهذا اول ډول لباسونه په اولاد باندي اغوستل مناسب نه دي او دوهم ډول لباسونه په اولادو باندي اغوستل جائز نه دي که یې په واغوندي ګناه یې پر اغوستونکو باندي ده.[1]

د لباس آداب

د لباس د اغوستلو د آدابو څخه څه آداب د ښځو لپاره په لاندي ډول ذکر سوي دي:

(۱)

د لباس په اغوستلو کي ښه نیت

تر ټولو د مخه د لباس د اغوستلو پر وخت ښه نیت خپلول چي زه کوم لباس

[1]: اما الصبیان: فان کان ممیزاً غیر ذی شهوة فله نظر ما فوق السرة و ما تحت الرکبة اذ انه لا شه [illegible] له اشبه الطفل ... و لا یجب لاستتار عمن هو دون سبع سنین فی امر من الامور (احکام تجمیل [illegible]: ص ۱۰۲).
و ما یکره [illegible] لبسه یکره للغلمان و الصبیان ... ولاثم علی من البسهم لانا امرنا بحفظهم، (هندیه: ج ۵، ص ۳۳).

ketabton.com - The Digital Library

اغوندم د دغه مقصد د ستر پټول دي او د الله تعالى د نعمت اظهارول او ښکاره کول دي، چي الله تعالى ما ته د داسي لباس د اغوستلو توفيق راکړی او د رانيولو قدرت يې راکړی دئ، چي د هغه په وجه سره زه خپل خاوند ته په ښه ښايسته شکل او صورت کي ښکاره سم:

ان الله يحب ان يرى أثر نعمته على عبده.

بیشکه چي الله پاک خوښوي چي د ده ورکړل سوي نعمتونه پر خپل بنده باندي وويني ([1]).

(۲)

د لباس د اغوستلو دعا

د لباس د اغوستلو پر وخت د لباس دعا کول او تر ټولو مختصره او بهتره دعا په لاندي ډول ده:

اَلْحَمْدُلله الَّذِىْ كَسَانِىْ هٰذَا الثَّوْبَ وَ رَزَقَنِيْهِ مِنْ غَيْرِ حَوْلٍ مِنِّىْ وَ لاَ قُوَّةَ.

ترجمه:

ټوله ثنا او صفت الله تعالى لره ثابت دي، هغه الله چي ما ته يې دغه لباس را اغوستی دئ، او زما بېله طاقت او استعداد يې ما ته راکړی دئ ([2])

(۳)

لباس اغوستل د راسته طرفه شخه شروع کول

د لباس د اغوستلو پر وخت د راسته طرفه شخه شروع کول يعني د قميص د اغوستلو پر مهال اول راسته لستونی اغوستل او د پرتوګ اول راسته پايڅه په پښه کول، د نبي کريم ﷺ سنت او د لباس آداب دي ([3])

(۴)

---

[1]: ترمذي: کتاب الادب، ج ۲، ص ۱۰۹

[2]: (ابو داود: کتاب اللباس، ج ۲، ص ۵۵۸).

[3]: عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ كَانَ رَسُولُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا لَبِسَ قَمِيصًا بَدَأَ بِمَيَامِنِهِ (ترمذي: کتاب اللباس، ج: ٦ ص: ۳۹۰، ط: المکتبة الشاملة ورقم الحديث: ١٦٨٨

ketabton.com - The Digital Library

د لباس کښل د چپه طرفه شروع کول

د لباس د کښلو پر مهال د چپه طرفه څخه شروع کول، يعني د قميص د کښلو پر مهال اول چپه لستوڼی کښل او د پرتوګ د کښلو پر وخت اوله چپه پايڅه کښل سنت او د لباس آداب دي (۱)

د لباس د کښلو دعا

لباس که د پرېوللو يا د خوب (پرېوتلو) لپاره کښل کېدی نو دغه لاندي ذکر سوې دعا دي ووايي:

بسم الله الذي لااله الا هو (۲)

(۵)

د لباس د اغوستلو دمخه په لباس کي کتل

د لباس د اغوستلو دمخه په لباس کي کتل يا لباس ټکوهل د سنت او آدابو څخه دي، ځکه نبي کريم ﷺ فرمايي: څوک چي پر الله تعالی او د آخرت پر ورځ ايمان لري نو موزې دي نه اغوندي تر څو چي ټکوهلی يې نه وي.

تشريح: که څه هم دغه حديث د الفاظو له رويه د موزو په اړه وارد سوی دئ مګر علماء کرامو د اغوستلو د ټولو انواعو (قسمو) لپاره بللی دئ، ځکه د حشراتو (خزندو) څخه د ځان ساتلو لپاره د اغوستلو په هر شي کي کتل سنت دي (۳)

۱: عن ابي هريرة رضي الله عنه ان رسول الله ﷺ قال اذا انتعل احدكم فليبدأ باليمنى و اذا خلق فليبدأ بالشمال ... (الحديث). قال نووي رحمه الله فيستحب البداءة باليسار فی کل ما هو ضد ما يتسحب فيه البدأ باليمين ... و من ذلک ... والسراويل والكم ... الخ (شرح مسلم للنووي: ص ۷۴ – ۷۵، فتح الباري ص ۳۱۲، ج ۱).

۲: (اذكار النووي: ص ۲۴).

۳: من كان يؤمن بالله واليوم الآخر فلا يلبس خفيه حتى ننفضهما.

ketabton.com - The Digital Library

(٦)

د لباس اوږدوالی

د ښځو لباس پر دوه ډوله دئ، يو مستحب دوهم جائز.

اول د ښځو لپاره مستحب لباس دا دئ، چي قميص يې د پښو (بجلکو) څخه يوه لوېشت لوړ .

دوهم: جائز لباس يې دا دئ، چي د پښو (د بجلکو) څخه يې قميص يو شرعي ګز لوړ وي (١)

(٧)

په لباس کي د لويي (تکبر) څخه ځان ساتل

تزوير يعني د خلکو په مخکي خپل ځان يا لباس په دا ډول ښکاره کول چي دا ډول لباس يوازي زه لرم، بل څوک يې نه لري او پخپل لباس باندي په باطله طريقه ځان ښايسته کول. دا عمل د لباس د آدابو څخه نه بلل کېږي. بلکي په لباس کي اعتدال او ميانه روي اختيارول په کار دي (٢)

و هذا الادب و ان کان لفظه وارداً فی الخف ... عند تطبيقه فی سائر أنواع اللباس (احکام تجميل النساء: ص ٣٥٥).

١: و عن ابن عمر رضي الله عنهما قال رخص رسول الله ﷺ لامهات المؤمنين فی الذيل شبراً ثم استزدنه فزادهن شبراً فکن يرسلن الينا فنذرع لهن ذراعاً (ابوداود: کتاب اللباس، ص ٧٧٦، باب فی قدر الذيل).

و قال ابن حجر رحمه الله: والحاصل ان النساء لهن حالان: حال استحباب و هو ما يزيد على هو جائز للرجال بقدر الشبر و حال جواز بقدر الزراع (فتح الباري: ص ٢٥٩، ج ١٠).

٢: عن عائشة رضي الله عنها ان أمراة قالت يا رسول الله ﷺ اقول ان زوجی اعطانی ما لم يعطنی فقال رسول الله ﷺ المتشبع بما لم يعط کلابس ثوبی زور (مسلم: کتاب اللباس و الزينة، باب النهن عن التزوير، ص ١٩٢، ج ٢).

والمقصود ان يظهر للناس اتصافه بدالک.

ketabton.com - The Digital Library

(۸)

په لباس کي تواضع کول

په لباس کي تواضع (عاجزي) کول خپل ځان د لباس د اغوستلو په ذريعه پر بل باندي لوړ بلل په کار نه دي، او په لباس کي اوسط لباس اغوستل مناسب دي (۱)

(۹)

پاک لباس اغوستل

د لباس له آدابو څخه يو ادب پاک لباس اغوستل دي، ځکه چي کله لباس خيرن سي نو پرېولل يې په کار دي، او نبي کريم ﷺ يو څوک وليدی چي هغه خيرن لباس اغوستی وو، نو نبي کريم ﷺ وفرمايل: آيا پاکونکی او يا داسي شی دي نه درلودی، چي لباس دي په پرېولی وای (۲)

د ښځو لپاره مخصوص آداب

حيا د ښځو لپاره زينت ده، نو کله چي د ښځي څخه حيا ورکه (ليري) سي ګويا هر شی ورڅخه ولاړل، ځکه حيا د ښځي لپاره خزانه او ښايست ده.

(۱)

د نارينه وو د مجلس اجازه

ښځه بايد هغه مجلس ته چي په هغو کي نارينه ناست وي اجازه واخلي که

۱: التواضع فی اللباس و التوسط فيه، فيستحب التواضع و ترک الترفع فی اللباس تواضعاً (تجميل احکام النساء: ص ۳۵۸).

۲: عن جابر بن عبدالله اتانا النبی ﷺ فرأی رجلاً شعثا ... و رأی رجلا آخر عليه ثياب و سخة فقال اما کان هذا يجد ماء يغسل به ثوبه (ابو داود: کتاب اللباس، ص ۳۳۲، باب فی غسل الثوب).

ketabton.com - The Digital Library

څه هم وروښه یې وي او خصوصاً د پرېوتو (خوب) په وخت کي.

(۲)

په کښته اواز خبري کول

ښځه باید په کښته آواز همېشه خبري وکړي که څه هم د غضب (درد) پر وخت وي.

(۳)

د لاري پر کناره تلل

ښځه چي کله د یو ضرورت لپاره د کور څخه ووزي پر لاري دي د لاري په منځ کي نه ځي بلکي د لاري پر اړخ (کناره) باید ولاړه سي.

(۴)

په لوړ آواز خندل

خصوصاً ښځه باید په ټلیفون کي یا په عام ځای یا لار کي په لوړ آواز خندا ونه کړي.

(۵)

په لاره کي په زوره خبري نه کول

د ښځي لپاره په لار کي په زوره خبري کول یا په ګوتو باندي ټکان کول مناسب نه دي.

(۶)

د لباس او د ناستي په کیفیت کي احتیاط کول

په لباس، تګ او ناسته کي احتیاط کول په کار دي.

(۷)

په یوازي ځای کي لباس بدلول

ښځه باید د لباس د بدلولو پر مهال په خونه یا بل داسي ځای کي چي دا لباس بدلوي یوازي وي او د هغه ځای دروازه په ځان پسي بنده کړي.

ketabton.com - The Digital Library

(۸)

د حمام دروازه ښه بندول

ښځه بايد حمام يا پاى خانې (د ضرورت ځاى) ته د داخلېدو په صورت کي دروازه ښه بنده کړي.

دوهم فصل

د ښځو د سينګار په اړه
د زينت، جمال او تجمل معنى

زينت:

د زينت لغوي معنى د سمولو او ښايسته کولو په معنى ده، په عربي کي (امرأة زائنه) د جوړي سوي ښځي په معنى راځي، چي د هغه مقابل طرف (شين) د خراب سوي په معنى راځي.

د زينت اصلي ماده زين ده، ځکه د ښځي جوړونکي ته مزين ويل کېږي او دا ډول د زينت معنى پر هر هغه شي باندي صادقه راځي چي هغه شى سم سوى وي يا سم سي او د دغه يو لفظ د تزئين هم راځي، چي هغه باب د تفعل دئ، نو زنيت په لغت کي پر يو زائد شي باندي يې اطلاق کېږي، يعني پر اصل شکل او صورت (خلقت) باندي اضافه شي ته زينت ويل کېږي.

لهذا زينت سينګار او ښايسته جوړولو ته ويل کېږي.

جمال:

جمال په لغت کي د حسن او ښايست والي په معنى دئ، او د دوى دواړو مقابل لفظ قبح راځي، جمال په خلقت او فعل دواړو کي راځي. د جمال يا ښايسته والي د لفظ اطلاق پر صورت او سيرت دواړو باندي هم راځي، جميل

ketabton.com - The Digital Library

یا ښایسته د مکمل جسم او د حسین صورت درلودونکي حیوان ته ویل کېږي.

یعني جمال د قدرتي حسن نوم دئ او زینت د مصنوعي حسن یا کوم شی چي په مصنوعي ډول پر زیات سوي وي د هغه نوم زینت دئ.

تجمل:

د تجمل معنی ده په تکلیف سره حسین جوړول یا ښایسته جوړول یا یو شی یا انسان ښایسته کول او مزین کول.

یعني جمال قدرتي حسن دئ چي په هغه کي د اعضاوو (اندامو) خلقتاً برابروالی او صحیح والی هم شامل دئ او دا حسن بېله د یوه شي د اضافه کېدو په یوه شي کي وي او دغه د انسان پیدا ایښت او اصلي حسن دئ.

که څه هم زینت او سینګار ته اصلي حسن ویل سوي دي ځکه قرآنکریم د اصلي حسن بعضو شیانو ته زینت ویلي دي لکه په سورة نور کي په آیت نمبر (۵۹) کي د (غَيْرَ مُتَبَرِّجَاتٍ بِزِينَةٍ) څخه زینت او حسن اصلي مراد دئ.

او په بعضو احادیثو کي بیا د زینت څخه اضافي شیان لکه زېور، د ورېښتانو رنګ او نازک لباس مراد سوي دي (۱)

د زینت او جمال فرق:

اول:

د جمال لفظ یوازي تر هغه پوري خاص وي چي جمال (ښایست) یې اصلي پیدائشي وي بل شی پر زیات سوی نه وي.

د زینت لفظ د اصل خلقت حسن (ښایست) ته هم شاملېږي او چي یو شی پر زیات سوی وي هغه ته هم شاملېږي.

دوهم:

جمال خلقتي (پیدائشي) وي او زینت کسبي وي.

۱: تفسیر ابن کثیر: ج ۷، ص ۲۴۲.

ketabton.com - The Digital Library

البته کله پر زینت باندي د زینت خلقتي (پیدائشي) اطلاق کیږي خو د هغه څخه (جمال خلقتي) مراد وي.

د تجمل او تزین فرق:

تزین، تجمل او تحسین د بعضو پر رایه باندي درې سره هم معنی دي، یعني ښایسته جوړول، د هغه کوښښ کول او د ښایست والي اسباب استعمالول، لکه د زېوراتو استعمال، د وریښتانو رنګ او داسي نور ... او د بعضو پر رایه باندي تزین او تجمل یو څه فرق لري، تزین هغه ښایست ته ویل کیږي، چي پر اصل ښایست باندي زیاتوب سوی وي خو بیا هم د اصل څخه جلا وي.

د مثال په توګه الله تعالی فرمایي: وَزَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحَ. (سوة الملک: ۴آیت)

ترجمه: موږ د دنیا آسمان ښایسته کړی دئ په ستورو باندي.

او تجمل هغه ښایست ته ویل کیږي، چي پر اصل ښایست باندي څه زیاتوب سوی وي او زیاتوب د اصل سره متصل وي، د مثال په توګه الله تعالی فرمایي، وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُوَرَكُمْ. (تغابن: ۲)

یادونه:

پورتنی تحقیق له لاندي کتابونو څخه اخیستل سوی دئ:[1]

زینت او سینګار د شریعت له نظره:

زینت او سینګار د ښځي فطري حق دئ، میک اپ کول، ځان ښایسته کول د ښځي د فطرت سره موافق دي، ځکه هره ښځه طبعاً حسن او جمال خوښوي او هره ښځه غواړي چي زه ښه وایسېږم.

اسلام د ښځي د دغه فطري خواهش مخالف نه دئ، بلکي دا غواړي چي

---

[1]: لسان العرب: ج ۱۱، ص ۱۲۵ – ۱۲۶. القاموس المحیط: ج ۳، ص ۳۵۱. په حواله د تجمیل احکام للنساء: ص ۷۵. الموسوعة الفقهیه: ج ۱۱، ص ۴۰۱.

ketabton.com - The Digital Library

نور ښه منظم سي او خصوصاً چي د ښایست والي او د سینګار کولو هدف یې یوازي د هغه چا لپاره سي چي په تموله ژوند کي د دې سره په ژوند کي شریک دئ او د هغه لپاره ځان ښایسته کول او سینګارول ضروري او لازمي دي.

لیکن په اوسنۍ زمانه کي نوي نوي فیشنونه راغلل او په هغو کي یو تر بله په مخکي کېدو کي تېزوالی شروع سو.

آن تر دې چي ښځي د سینګار او ښایست تر حدودو ووتلې که څه هم اسلام د ښځو د سینګار مخالف نه دئ البته دومره ضرور غواړي چي ښځه دي په سینګار او ښایست کي د شرعي حدودو څخه دباندي نه وزي او د سینګار کولو لپاره دغه لاندي ذکر سوي خبري په پام کي درلودل د سینګار د جواز لپاره ضروري دي:

۱. د نامحرم په مخ کي به سینګار نه کوي یا د هغه په مخ کي به د سینګار په حال کي نه تېرېږي.

۲. سینګار به د اسراف په توګه نه وي یعني په سینګار کي به غیر ضروري زائد شیان نه استعمالوي.

۳. سینګار به د ریاکارۍ او د همعصرو ښځو د مقابلې لپاره نه وي.

۴. سینګار به په شرعي حدودو کي وي د شرعي حدودو تر دائرې به نه وي وتلی.

او نبي کریم ﷺ فرمایي: هره ستر ګه زناکوونکې ده، ښځه چي کله عطر (خوشبویي) ووهي نو وروسته دباندي ووزي د (نارینه وو) د مجلس سره تېره سي هغه داسي یعني لکه زانیه ده [1]

الله تعالی ﷻ فرمایي:

وَلاَ تُسْرِفُواْ إِنَّهُ لاَ يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ (سوة الانعام: ۱۴۰آیت)

ترجمه: تاسي اسراف مه کوئ، ځکه الله پاک ﷻ اسراف کوونکي نه خوښوي.

---

[1]: الترغیب والترهیب: ج ۳، ص ۸۴.

ketabton.com - The Digital Library

او الله تعالى ښځي په دې باندي مکلفي کړي دي چي خپل زينت به د نامحرمو نارينه وو په مخ کي نه ښکاره کوي او د دنيا ټوله نارينه او ښځينه پر دې خبره موافق دي چي د ښځي د زينت او سينګار او ښايست اصلي ځای او مرکز يوازي مخ دئ، ځکه مخ د ښځي هغه ځای دئ، چي تر نور بدن په مخ باندي ډېر مصرف کوي او د انسان ښايست هم خصوصاً په مخ کي وجود لري.

قرآنکريم هم ښځو ته د مخ د نه لڅولو حکم کړی دئ، او د ښځي لپاره په لڅ مخ د نامحرمو نارينه وو مجلس ته راتګ نه دئ جائز کړی او که زينت او سينګار وکړي بيا د نامحرمو نارينه وو مجلس ته راتګ خو بالکل جائز نه دئ.(۱)

يوه مؤمنه حياداره ښځه چي د هغې په زړه کي يوه ذره ايمان موجود وي د نامحرمو نارينه وو مخ ته بيا چي زينت او سينګار يې هم کړی وي نه راځي.

د ښځي تګ د نامحرمو نارينه وو مجلس ته چي زينت او سينګار يې هم کړی وي د څه مقصد لپاره ځي؟ او د زينتي او سينګار کړي ښځي تېرېدل د نامحرمو نارينه وو په مخ کي څه مقصد دئ؟

لهذا د مؤمني حياداري ښځي لپاره د زينت او سينګار سره د نامحرمو نارينه وو مخته راتګ او په سينګار کي اسراف کول يا په سينګار کي يو تر بله مقابله کول او په سينګار کي د شرعي حدودو څخه وتل دغه ټوله کارونه د ښځي او د هغې د کور او معاشرې لپاره نقصان رسوونکي کارونه دي.

د سينګار کولو شرطونه:

څرنګه چي ځان ښايسته کول يا سينګارول د ښځي طبيعي غوښتنه ده، خو شريعت مقدسه د ځان ښايسته کولو او سينګارولو لپاره څه شرطونه مقرر کړي دي، د هغو شرطو مطابق يې د ځان د ښايسته کولو او سينګارولو جواز ورکړی دئ.

۱: وَقُل لِّلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَىٰ جُيُوبِهِنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ....... النور اية ۳۱

ketabton.com - The Digital Library

هغه شرطونه په لاندې ډول ذکر کېږي:

اول:

خپل زينت به پټوي او خپل زينت به بل نامحرم ته نه ښکاره کوي، ځکه الله تعالی فرمايي:

وَلاَ يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلاَّ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَى جُيُوبِهِنَّ (۱) .

ترجمه: او دوی دي خپل زينت او ښايست نه ښکاره کوي مګر هغه چې ښکاره کېږي د هغه څخه (لکه پوړنی يا لباس) او دوی دي پر خپلو ګرېوانو باندې خپل پوړني واچوي.

او دا ډول بل ځای الله تعالی فرمايي:

وَقَرْنَ فِي بُيُوتِكُنَّ وَلاَ تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ الأُولَى....(۲)

ترجمه: او قرار ونيسئ (اې ښځو واوسېږئ) پخپلو کورونو کې او مه ښکاره کوئ (خپل ښايست بېګانه خلکو ته) د مخکنيو جاهلو (ښځو) په ډول د (ښايست) اظهار مه کوئ.

تشريح:

د اسلام تر راتګ مخکې د جاهليت په زمانه کې به ښځې بې پردې ګرځېدلې او د خپل بدن، لباس، ښايست او سينګار ښکاره کول او ښوول به يې په علانيه ډول سره کوله، دغه بد اخلاقي او بې حيايي د اسلام مقدس دين ناجائز او حرام وګرځوله او ښځو ته يې واضح حکم صادر کړ چې دوی دي پخپلو کورونو کې هستوګنه وکړي او د جاهليت د زمانې په شان دې د باندې نه وزي او نه دې د خپل حسن، جمال او سينګار نمايش او ښودنه کوي.

دوهم:

خپل زينت او سينګار د خپلو محارمو ماسوا بل چا ته ښکاره کول جائز نه دي، بلکې د ښځو لپاره ضروري دا دي چې د زينت او سينګار په کولو کې نيت

---

[1]: سورة النور: ۳۰ آيت

[2]: سورة الاحزاب: ۳۳ آيت

ketabton.com - The Digital Library

خاص د خپل خاوند د خوشحاله کولو او د خاوند د نظر، فکر او زړه د راجلبولو لپاره وکړي او د زینت او سینګار کولو مقصد هم د خاوند نظر او فکر ځانته را اړول دي.

لکه څرنګه چي الله تعالی په قرآنکریم کي فرمايي:

وَلاَ يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلاَّ لِبُعُولَتِهِنَّ أَوْ آبَائِهِنَّ أَوْ آبَاء بُعُولَتِهِنَّ أَوْ أَبْنَائِهِنَّ أَوْ أَبْنَاء بُعُولَتِهِنَّ (سورة النور: ۳۰ آيت)

ترجمه: او نه دي ښکاره کوي خپل مخ زینت ښایست (او ځای د ښایست) (هیچا ته) مګر د خپلو مېړونو (خاوندانو) لپاره (چي دغه د دي) یا خپلو پلرونو (او نیکه ګانو) یا د خاوندانو پلرونو یا خپلو زامنو (او لمسیانو) ته یا د خپلو خاوندانو زامنو ته یا خپلو وروڼو ته یا خپلو د وروڼو زامنو ته یا د خپلو خوندو زامنو ته یا خپلو ښځو ته یا هغه چا ته چي دوی يې مالکاني سوي وي یا د هغو نارينه وو څخه چي (ښځو ته) احتیاج (اړتیا) نه لري یا هغو هلکانو ته چي دوی د ښځو په اسرارو نه وي خبر.

تشریح:

ښایست او سینګار عرفاً خارجي او کسبي ارائش ته ویل کېږي، چي هغه د لباس یا زېور او نورو شیانو څخه حاصلېږي، ځکه چي د زیبائش (ښایست) لفظ هر قسم خلقي او کسبي زینت ته شامل دئ، او د ښایست پخپل ځان کي که څه هم څو درجې لري لهذا ښځو ته د خپل هیڅ قسم خلقي یا کسبي ښایست د خپلو محارمو سوا بل چا ته ښکاره کول او اظهارول جائز نه دي.

البته په دغو محارمو کي هم د مراتبو فرق سته، مثلاً هغه زینت او ښایست چي دا يې د خپل مېړه (خاوند) په مخ کي ښکاره کولای سي هغه د نورو محارمو په مخ کي نه سي څرګندولای.

یادونه:

د محارمو پېژندنه او د هغو تفصیل د مؤلف په هغه رساله کي چي (د ښځي د پردې شرعي حدود) په نامه ده وګورئ.

ketabton.com - The Digital Library

دريم شرط:

دا دئ چي هغه هم ډېر مهم شرط دئ چي اکثره ښځي په اوسني زمانه کي ور څخه ناخبره دي هغه دا چي ښځي دا فکر کوي چي موږ خو ښځي يو هم مثل يو او د نارينه په ډول شهوت موږ نه لرو، لهذا يوه ښځه د بلي ښځي ټوله بدن ته کتلای سي، بلکي داسي نه ده، ځکه د ښځي لپاره مطلق خپل زينت و خپل خاوند ته ښکاره کول جائز دي، بل چا ته په هغه اندازه باطني زينت ښکاره کول که څه هم ښځو ته وي جائز نه دي.

نبي کريم ﷺ فرمايي، چي: يو نارينه دي د بل نارينه عورت ته نه ګوري او يوه ښځه دي د بلي ښځي عورت ته نه ګوري، او دا ډول دوه نارينه دي په يوه بستره کي نه پرېوزي او نه دي دوې ښځي په يوه بستره کي پروزي (۱)

څلورم شرط:

دا دئ چي په سينګار کي به يې داسي شی نه وي استعمال کړی، چي د هغه په کولو سره ښځي ته د نارينه وو نظر او فکر ور واوړي، لکه پايزېبونه په پښو کول، ځکه د جاهليت په وخت کي به ښځو پايزېبونه په پښو کول نو کله چي به يې تګ کاوه نو د پايزېبو آوازونه نارينه وو اورېدل نو نارينه به يې ځان ته متوجه کړ، يا د خوشبويي (عطرو) په وهلو (لګولو) سره و ښځي ته د نارينه وو فکر کېږي، خصوصاً چي ښځه بيا د کور څخه ووزي.

نبي کريم ﷺ د دغه ډول عمل کوونکو ښځو په باره کي فرمايي:

عن ابی موسی رضی الله عنه عن النبی ﷺ قال: کل عين زانية، والمرأة اذا استعطرت فمرت بالمجلس فهی کذا کذا يعنی زانية (۲)

ترجمه: د حضرت ابو موسی رضی الله عنه څخه روايت دئ، چي نبي کريم ﷺ وفرمايل: هره سترګه زنا کوونکې ده، ښځه چي کله عطر (خوشبويي) ووهي نو پس د باندي ووزي د نارينه وو د مجلس سره تېره سي هغه داسي ده يعني

۱: (مسلم: کتاب الحيض، باب التحريم النظر الی العورات).

۲: (الترغيب والترهيب: ج ۳، ص ۸۴).

ketabton.com - The Digital Library

لکه زانيه ده.

پنځم شرط:

د مسلماني ښځي د زينت او سينګار لپاره يو شرط دا دئ، چي په زينت کي به يې د نارينه وو سره مشابهت نه وي کړی يا په سينګار او زينت کي به يې داسي شی نه وي استعمال کړي چي هغه د نارينه وو سره خاص وي يا په زينت او سينګار کي داسي يو عمل اختيار کړي چي هغه عمل په نارينه وو پوري خاص وي. ځکه حضرت ابن عباس ﷺ فرمايي، چي نبي کريم ﷺ لعنت کړی دئ پر هغو ښځو باندي چي د نارينه وو سره يې مشابهت کړی وي او پر هغو نارينه وو باندي چي د ښځو سره يې مشابهت کړی وي.

او دا حديث شريف يوه قاعده ده د مشابهت د نه جواز په باره کي او هغه مشابهت که په لباس کي وي يا په زينت او سينګار کي وي او يا په داسي نورو عملونو کي [1]

شپږم شرط:

دا دئ چي په زينت او سينګار کي به يې يو ناجايز عمل نه وي اختيار کړی، مثلاً د سر د کوڅيو پرې کول (په هغه اندازه چي د نارينوو سره مشابهت راسي)، يا وروځي کول يا د بلي ښځي وربښتان پر خپل سر باندي ايښوول يعني مښلول او داسي نور.

که څه هم د خاوند لپاره زينت او سينګار کول اولی او ښه کار دئ، خو هغه زينت او سينګار به يې د شريعت مقدسه مطابق وي البته که خاوند د هغې دزينت او سينګار غوښتنه کوله چي هغه په شريعت مقدسه کي جواز نه درلودی نو د خاوند لپاره دي د شريعت حکم نه پرېږدي.

---

[1]: لعن رسول الله ﷺ المشبهين من الرجال بالنساء والمتشبهات من النساء بالرجال (بخاري: كتاب اللباس، ج: ١٨ ص: ٢٣٩، ط: المكتبة الشاملة ورقم الحديث: ٥٤٣٥).
و هذا الحديث اصل في عدم جواز تشبه الرجال بالنساء والعكس في اللباس والزينة (احكام تجميل النساء، ص ١٠٨).

ketabton.com - The Digital Library

او نبي کریم ﷺ فرمايي، چي د مخلوق اطاعت (پیروي) د الله تعالی په ناراضي کي مه کوئ.

عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَا طَاعَةَ لِمَخْلُوقٍ فِي مَعْصِيَةِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ(١)

او په یو بل حدیث شریف کي نبي کریم ﷺ فرمايلي دي، چي: لعنت دي وي پر هغه چا باندي چي وریښتان ایږدي یا ورایږدي یا وروځي کوي یا یې ورکوي (٢)

اووم شرط:

په زینت او سینګار کي به یې د کفارو یا فاسقانو یا اهل کتاب ښځو سره مشابهت نه وي اختیار کړی او د مسلماني ښځي د زینت او سینګار په باره کي دا یو لوی شرط دئ، ځکه په دغه شرط سره د مسلماني ښځي فرق د فاسقانو او فاجرانو ښځو سره راځي.

او مسلماني ښځي ته الله تعالی د دنیا په ټولو ښځو کي یو خاص امتیاز ورکړی دئ مسلمانه ښځه د عامو ښځو په ډول نه ده، بلکي د مسلماني ښځي مرتبه ډېره لوړه ده او هغه د هغه چا څخه بېزاري اختیاروي چي د الله تعالی د احکامو لحاظ او مراعت نه کوي، که څه هم بعضي مسلماني ښځي له دغه شرط څخه غافلي دي الله تعالی دي دوی ته هدایت ورنصیب کړي (٣)

اتم شرط:

په زینت او سینګار کي به داسي شیان نه استعمالوي چي په هغه سره د چا صحت، شکل او صورت او بدن ته نقصان ورسېږي او په داسي شي باندي به زینت او سینګار نه کوي چي آینده نو رتاوانونه را منځته کړي.

١: مسند احمد ج: ٣ ص: ۴٧ ط: المکتبة الشاملة

٢: واشمه والمشتوشمه ... الخ (بخاري: کتاب النکاح، باب لا تطیع المرأة).

٣: و هذا شریط عظیم فی زینة المرأة المسلة و به تتمیز عن اهل الفسق والخنا و الفجور ... و هذا الشرط افعل کثراً فی مجتمعات النساء الیوم (احکام تجمیل النساء: ص ١١٢).

ketabton.com - The Digital Library

ځکه نبي کريم ﷺ فرمايي: لاضرر و لاضرار ... (۱)

دا حديث د زينت او سينګار په سلسله کې يو لوی اصل او قانون دئ، چې د هر هغه شي چې د هغه استعمال نقصان رسوونکی وي په هيڅ صورت کې يې استعمال جائز نه دئ، ځکه شريعت مقدسه د انسانانو د نفع د ډېربنت او د مفاسدو د کمښت ختمولو لپاره راغلی دئ.

الله تعالی چې کوم شيان حرام کړي دي د هغو يوازې او يوازې لامل دا دئ، چې په حراموالي کې د انسانانو د دنيا او آخرت نفع او ګټه وي که څه هم بعض وختونه د حراموالي حکمت زموږ څخه پټ وي. (۲)

نهم شرط:

دا دئ چې د شهرت د لباس څخه به پرهېز کوي، د شهرت د لباس څخه مقصد دا دئ چې د دومره زيات قيمتي لباس اغوستل چې د هغه په اغوستلو سره شوک په عامو خلکو کې جلا معلومېږي.

يا په بل عنوان باندې د شهرت لباس داسې لباس اغوستل چې ډېر کم قيمته او په اغوستلو سره يې شوک په عامو خلکو کې جدا معلومېږي، او دا هم يو ډول شهرت دئ.

او د هر ډول شهرت د لباس اغوستونکو لپاره د نبي کريم ﷺ د حديث ارشاد داسې فرمايي:

نبي کريم ﷺ فرمايي چا چې د شهرت لباس واغوستی د قيامت په ورځ به الله تعالی هغه ته د ذلت لباس ور واغوندي او بيا به په هغه کې اور ولګېږي.

تشريح:

په حديث شريف کې د شهرت څخه مراد دا دئ چې د شي ظاهروالی او ښکاره والی د دې لپاره چې په خلکو کې مشهوره سي او د شهرت اندازه د

---

[۱]: (ابن ماجه: کتاب الاحکام ص ۷۸۴، ج ۲، باب من بنی فی حقه ما يضر لجاره).

[۲]: ان شريعة الاسلاميه جاءت بجلب المصالح والمنافع وتکثيرها و دفع المفاسد والتقليل منها ... و الاصل فی هذا قول النبی ﷺ لاضرر و لاضرار (احکام تجميل النساء: ص ۱۱۲).

ketabton.com - The Digital Library

خپلي معاشرې او وطن و علاقې د خلکو دعاداتو څخه معلومېږي، چي د هغو د رواج او عاداتو څخه ډېر قیمتي یا کم قیمته لباس واغوندي، دا شهرت بلل کېږي.(۱)

لسم شرط:

د زینت او سینګار د شرطو څخه یو شرط دا دئ، چي پر مسلماني ښځي باندي دا لازمه ده چي په زینت او سینګار کي اعتدال وکړي، د اسراف څخه ځان وساتي، ځکه په اعتدال نه کولو سره څوک تبزیر او اسراف ته رسېږي او د دې بېره هم سته چي څوک دي په تکبر او لویي کي اخته سي او خپل مقصد چي محض زینت وو هغه ورڅخه پاته سي.

لهذا د اسراف کوونکو او اعتدال نه کوونکو په باره کي د الله تعالی جل جلاله ارشاد مبارک دئ(۲):

وَلَا تُبَذِّرۡ تَبۡذِيرًا ﴿٢٦﴾ إِنَّ ٱلۡمُبَذِّرِينَ كَانُوٓاْ إِخۡوَٰنَ ٱلشَّيَٰطِينِۖ وَكَانَ ٱلشَّيۡطَٰنُ لِرَبِّهِۦ كَفُورًا ﴿٢٧﴾ (سورة اسراء: ۲۶ – ۲۷ آیتونه)

ژباړه: تاسو زیات اسراف مه کوئ، باور وکړئ چي اسراف کونکي د شیطانانو وروڼه دي او شیطان خپل رب لره پوره ناشکره دئ.

یوولسم شرط:

دا دئ چي په زینت او سینګار کي به یې نیت صحیح وي یعني نیت به یې یوازي د زینت او سینګار کولو نه وي بلکي په زینت او سینګار کي به یې نیت دا وي چي د خاوند په مخ کي ښه وایسېږم او خاوند خپل حسن او زینت ته

---

(۱): من لبس ثوب شهرة فی الدینا البسه الله ثوب مذلة یوم القیامة، ثم الهبة فیه ناراً (ابن ماجه: لبس شهرة من الثیاب، ص ۲۵۷).

(۲): ولاتسرفوا انه لایحب المسرفین – لانه لا یحب الاسراف و قد ذکرنا ان المفروض من الستر هو یستربه العورة و اما غیره فانما هو علی دفع الاذی والتجمل (تفسیر الماتریدي، ج ۴، ص ۴۰۲).

ketabton.com - The Digital Library

را جلب کړم او د عامو ښځو په مخکې پاکه صافه معلومه سم. ځکه الله پاک هر چا ته پر نېک نیت باندي اجر او ثواب ورکوي.

نو که ښځه زینت او سینګار په دا نیت وکړي چي خاوند ته ښه معلومه او ښه وایسېږم نو الله پاک پر دغه نیت باندي ثواب ورکوي او دا ډول که ښځه د ښه لباس په اغوستلو کي او په زینت او سینګار کولو کي دا نیت وکړي چي په ښه لباس او زینت کي مي نیت د نورو ښځو ترغیب دئ چي نوري ښځي به هم ښه لباس وکړي چي هغه هم د شریعت موافق سي او د خیرن لباس او خیرن بدن څخه ځان وساتي تر څو چي د لباس او بدن د پاکۍ یې عادت سي که څه هم ډېري ښځي زینت او سینګار کوي او دا ډول ښه ښه لباسونه هم اغوندي خو په کور کي د خاوند لپاره یې نه کوي، بلکي چي دوی یوې ښادۍ ته ځي نو زینت او سینګار کوي په دا نیت چي موږ د نورو ښځو په مخ کي ښې معلومي سو نو په دې نیت دوی اجر او ثواب نه سي پیدا کولای، بلکي دغه نیت د دوی لپاره د لویي او تکبر ذریعه او سبب ګرځي.

لهذا په زینت او سینګار کي ښه نیت مراعتول ضروري دي، ځکه چي اجر او ثواب پر نیت باندي مرتب دئ.

إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ (١٨) (سورة لقمان: ١٨ آیت) ([1])

ژباړه: باور وکړئ چي الله ﷻ په کبر سره تګ کونکی او فخر کونکی نه خوښوي

[1]: انما الاعمال بالنیات و انما لکل امرئ ما نوی ... فهجرته الی ما هجر الیه (بخاري: ص ۱، ج ۱).

د تعلیم الاسلام ویب پاڼې له خوا:
www.taleemulislam-radio.com

ketabton.com - The Digital Library

دریم فصل

د ښځو د وربښتانو په اړه

د ښځو لپاره د سر د وېښتانو پرې کول (لنډول) جائز دي؟

خصوصاً د ښځي د جمال او زینت یو جزء په وېښتانو کي هم دئ او د وېښتانو اوږدوالی او ډېروالی د ښځي لپاره د جمال او زینت نښاني ده او بیا خصوصاً په تېره سوې زمانه کي د ښځو لپاره اوږده وېښتان پرېښودل د ښځو پر زینت او جمال باندي دلالت کوي.

آن تر دې چي د صحابیاتو ﷺ څخه یوې صحابي ام سلمة ﷺ د نبي کریم ﷺ څخه سوال وکړ چي یا رسول الله ﷺ! زما د سر کوڅۍ سختي اودل سوي دي نو د جنابت د غسل پر مهال د وېښتانو د کوڅیو خلاصېدل ضروري دي که یا؟

نبي کریم ﷺ ورته وفرمایل: چي ستا لپاره درې واره اوبه پر سر باندي اچول کافي دي (چي د وېښتانو بېخو ته ورسېږي) بیا پر نور بدن باندي اوبه واچوه نو ته به پاکه سې.

دا حدیث د صحابیاتو د وېښتانو پر اوږدوالي باندي دلالت کوي.

او دا ډول د ازواجو مطهراتو ﷺ د وېښتانو په باره کي حضرت ابو سلمة ﷺ بن عبدالرحمن روایت کړی دئ، فرمایي چي زه او د حضرت عائشي ﷺ رضعي ورور د حضرت عائشې ﷺ و حضور ته حاضر سوو، نو د حضرت عائشې ﷺ رضعي ورور د حضرت عائشې ﷺ څخه د نبي کریم ﷺ د جنابت د غسل په اړه وپوښتل.

ketabton.com - The Digital Library

حضرت عائشې رضي الله عنها یو لوښی د پیالې په اندازه راوغوښتی نو دې غسل پکښې وکړ، زموږ او د دې مبارکې په مابین کې پرده وه ... حضرت ابو سلمه رضي الله عنه بن عبدالرحمن فرمایي چې د نبي کریم صلی الله علیه وسلم د ازواجو مطهراتو وېښتان د وفره (تر اوږو ځخه کښته) په اندازه وه.

د دغه حدیث شریف څخه دوې خبرې معلومې سوې اول دا چې د نبي کریم صلی الله علیه وسلم په ژوند کې د ازواجو مطهراتو وېښتان نه وه پرې (لنډ)، دوهمه خبره دا چې وېښتان د ښځې لپاره یو نوع مهم زینت دئ، خصوصاً چې د ښځې وېښتان څومره ډېر وي او اوږده وي.

په مخکنیو وختو کې چې به د ښځې خاوند مړ سو نو مېرمن به یې وېښتان کوچني (لنډ) کړه، ځکه چې په زینت کې یې د عدې د تېرېدو تر وخته پوري کموالی راسي.

مګر د څه مودې څخه وروسته هغه عمل (د وېښتانو لنډول) چې د ښځې د بدرنګۍ او د نه ښایست او نه زینت نښانه وه په اوسني وخت کې هغه د زینت او سینګار نښانه جوړه سوې ده.

لهذا د ښځو لپاره د سر د وېښتانو دوفره د اندازې څخه چې تر اوږو د لاندې حصې پورې یې اندازه ده د (صحیح قول مطابق) تر هغه کمول یا لنډول یا د وېښتانو دومره کوچني کول یا لنډول چې د نارینه وو سره یا فاسقو او فاجرو ښځو سره یې مشابهت راسي جائز نه دي، بلکي مکروه تحریمي دي.

که څه هم د خاوند په غوښتنه وي ځکه د الله تعالی ناراضه کول د بنده (مخلوق) د راضي کېدو لپاره جائز نه دي، البته په حج کې یې د ټوله سر د وېښتانو څخه د ګوتې د یوه بند په اندازه پرې کول جایز دي.(۱)

---

[1] : عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ رَافِعٍ مَوْلَى أُمِّ سَلَمَةَ عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ قَالَتْ قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنِّي امْرَأَةٌ أَشُدُّ ضَفْرَ رَأْسِي فَأَنْقُضُهُ لِغُسْلِ الْجَنَابَةِ قَالَ لَا إِنَّمَا يَكْفِيكِ أَنْ تَحْثِيَ عَلَى رَأْسِكِ ثَلَاثَ حَثَيَاتٍ ثُمَّ تُفِيضِينَ عَلَيْكِ الْمَاءَ فَتَطْهُرِينَ ، صحيح مسلم ، ج : ۲ ص : ۲۱۸ ط : المكتبة الشاملة ، ورقم الحديث : ۴۹۷

عَنْ أَبِي بَكْرِ بْنِ حَفْصٍ عَنْ أَبِي سَلَمَةَ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ قَالَ دَخَلْتُ عَلَى عَائِشَةَ أَنَا وَأَخُوهَا مِنْ الرَّضَاعَةِ فَسَأَلَهَا عَنْ

ketabton.com - The Digital Library

د ښځي لپاره د سر د مخ (پېکي) وېښتان پرېکول یا لنډول جائز دي؟

د سر د مخ د طرف (پېکي) پرېکولو یا لنډولو ته په عربي ژبه کي قـصّـه وایي، نو د پېکي په پرې کولو یا لنډولو کي یا کله په اوږدوالي کي د ښځي په زینت یا ښایست والي کي زیاتوالی راولي او د ښځي لپاره زینت کول جائز دي.

لهذا د ښځي لپاره د پېکي وېښتان پرې کول یا اوږدول دواړه جائز دي، البته د فاسقو او فاجرو ښځو سره یا د نارینه وو سره به یې مشابهت نه وي کړی.(۱)

د ښځي لپاره د سر د وېښتانو پرېکول جائز دي؟

د ښځي لپاره د سر د وېښتانو د پرې کېدو حکم په مخکنۍ مسئله کي ذکر سو او د ښځي لپاره د سر د وېښتانو د تراشلو حکم دا دئ که د سر د وېښتانو پرېکول محض د فېشن او زینت لپاره وي جائز نه دي، البته بعض

غُسْلِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنَ الْجَنَابَةِ فَدَعَتْ بِإِنَاءٍ قَدْرِ الصَّاعِ فَاغْتَسَلَتْ وَبَيْنَنَا وَبَيْنَهَا سِتْرٌ وَأَفْرَغَتْ عَلَى رَأْسِهَا ثَلَاثًا قَالَ وَكَانَ أَزْوَاجُ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَأْخُذْنَ مِنْ رُءُوسِهِنَّ حَتَّى تَكُونَ كَالْوَفْرَةِ ، مسلم كتاب الحيض ، ج : ۲ ص : ۲۰۰ ط : المكتبة الشاملة ورقم الحديث : ٤٨١

فی الدر المختار عن المجنبی اقطعت شعر رأسها اثمت و لعنت زاد فی البزایه و ان یأذن الزوج لانه لا طاقة لمخلوق فی معصیة الخالق ... فی الاشباه ... و تمنع من حلق رأسها ای حلق شعر راسها ... ان المراد بحلق راسها ازالته سواء کان بحلق او قص او نتف او نورة فلیحرر و المراد بعدم الجواز کراهة التحریم (درالمختار : ، ج : ٦ ص : ۷۲۷، ط: المکتبة الشاملة امداد الفتاوی: ج ۴، ص ۲۲۷ – ۲۲۸).

و فریق یری الا باحة لکنه یشرط عدم التشبه بالرجال والکافر ... و فی هذه الحالة کرهه لها (فتاوی هیئة کبار العلماء: ج ۲، ص ۳۲۹).

[1]: و قد شاع فی هذه الآونة ان تقص المرأة شعرها من الأمام فقط و تسمی هذه الطریقة (الـقَـصّة) و قد تکون بحیث تغطی الجبهة فقط او اقصر قلیلاً او اطول قلیلاً و قد اشار الی جواز ذلک بعض العلماء المعاصرین بالشروط السابقه ... الخ.

و فریق یری الاباحة لکنه یشترط عدم التشبه بالرجال و لا الکافرات (احکام تجمیل النساء: ص ۱۲۹).

ketabton.com - The Digital Library

اوقات د سر د وېښتانو سرونه دوه درې (ښاخونه) وکړي او د هغه وجې د سر وېښتان تویېږي نو بیا یې پرېکول جائز دي. یا په وېښتانو کې کله فرق وي بعضې کوچني وي بعضې غټ وي نو د کوچنیو وېښتانو د غټولو لپاره که د کوچنیو وېښتانو سرونه پرېکړي نو هم جائز دي.(۱)

د ښځې لپاره د ناجوړۍ یا بل عذر د وجې د سر وېښتان خریل یا ډېر کوچني کول جائز دي؟

که چیرې د ښځې په سر کې یوه داسې ناجوړي پیدا سې چې د هغې تداوي د سر د وېښتانو سره یا د سر د وېښتانو د اوږدوالی سره نه سي کېدای نو د دغه شرعي عذر پر بناء باندې د سر خریل یا د وېښتانو کوچني کول جائز دي تر څو چې دغه ناجوړي ختمېږي او د ناجوړۍ تر ختمېدو وروسته بیا یې کوچني کول یې جائز نه دي.(۲)

د فېشن او زینت لپاره ښځې کولای سي چې د سر په وېښتانو کې مختلف ډیزاینونه جوړ کې؟

ښځه د خپل ښایست او زینت د لا زیاتوالي لپاره پخپلو وېښتانو کې هر ډول ډیزاین او اندازه اختیارولای سي، البته د لاندې ذکر سوو شرطونو به مراعت کوي:

۱. د وېښتانو په ډیزاین جوړولو یا د یوې خاصې اندازې په خپلولو کې به د وېښتانو پرېکول یا لنډول نه وي.
۲. د وېښتانو د ډیزاین په جوړولو کې به د یوې کافرې یا فاسقې او فاجرې ښځې سره مشابهت نه وي کړی یا د هغې سره به یې د مشابهت په نیت دغه انداز نه وي خپل کړی.
۳. د وېښتانو په ډیزاین جوړولو کې به یې نیت خاص د خپل خاوند د

۱: فتاوی رحمیه: ج ۱۰، ص ۱۲۰.
۲: و لو حلقت المرأة راسها فان فعلت لوجع اصابها لا بأس به و ان فعلت تشبها بالرجل فهو مکروه (هندیه: ج ۵، ص ۴۲۸).

ketabton.com - The Digital Library

خوښي یا خوشحالۍ لپاره کړی وي.

۴. د وېښتانو په ډېزاین جوړولو کي به دومره وخت نه مصرفوي چې په نورو ضروري او مهمو کارو کي خلل پیدا سي. یا دومره پیسې په مصرف کي چې هغه د اسراف اندازې ته ورسېږي.(۱)

د ښځي لپاره د سر وېښتان د بوک په ډول پر سر باندي یو ځای کول جائز دي؟

مخکنیو ښځو د زینت او جمال لپاره یا د خلکو فکر ځان ته د را اړولو لپاره د سر ټول وېښتان به یې پر سر باندي لوړ جمع او بند کړل، نو د سر کیفیت او شکل به د اوښ د بوک په ډول معلومېدی.

د داسي وېښتانو د انداز د خپلونکو ښځو په باره کي نبي کریم ﷺ فرمایي:

دوې طایفې (ټولۍ) د اور د خاوندانو څخه دي، چې هغه دوې ټولۍ ما نه دي لیدلي، د دوی سره داسي څوک وه چې د هغوی سره به د غوا د لکۍ په ډول چلاخي وې په هغه باندي به خلک وهي، د هغه دوو صنفو (ډولو) څخه یو ډول هغه ښځي دي چې لباس یې اغوستی وي مګر لڅي به وې (چې د بدن جوړ به یې ور څخه معلومېږي، د ډېر تنکوالی څخه یا ډېر نازکوالي څخه).

دوهم صنف (ډول) هغه ښځي چې د خلکو زړونه فحشاء او بدو ته مائلوي، او د دوی مائله کوونکي دي زنا او د هغه لاملونو ته، نو دغو ښځو به د سر وېښتان د اوښ د بوک په ډول جوړول، دغه ښځي به جنت ته نه سي داخلي او نه به د جنت بوی تر پزه کړي که څه هم د جنت بوی رسېږي تر کومه ځایه

---

[1]: عن ابن عمر رضي الله عنه قال قال رسول الله ﷺ من تشبه بقوم فهوه منهم (مشکوة: ج ۲، ص ۳۷۵).

ای من تشبه نفسه بالکفار مثلاً فی اللباس و غیره (مرقات: کتاب اللباس، ج ۸، ص ۱۵۵).

الاصل فی الاشیاء الاباحة عند بعض الحنفیه ... وفی الهدایة من فصل الحداد ان الاباحة اصل (الاشباه و النظائر: (ج ۱، ص ۲۰۸ — القاعدة الثالثة).

ketabton.com - The Digital Library

پوري.

او په بل روايت کي نبي کريم ﷺ ملعوني (لعنت پر سوی د الله د رحمت څخه ليري) بلل سوي دي.

لهذا د ښځي لپاره د خپل سر وېښتان په داسي شکل او انداز باندي جوړول چي هغه د ټولو وېښتانو د سر پر لوړه حصه باندي جمع کول لکه د اوښ بوک جائز نه دي.

البته هغه ډول وېښتان چي د سر د شا پر حصه باندي يې جمع کړي وي يا د سر پر بله حصله باندي يې جمع کړي وي لکه په اوسني وخت کي چي بعضي ښځي د کور د خدمت (کار) په وخت کي د وېښتانو د حفاظت لپاره يې دغه انداز عملي کړی دئ جائز دئ (۱)

تر څه وخت پوري د وېښتانو پرې کول يا کوچني کول جائز دي؟

د هغو نجونو لپاره چي عمر يې نهو کلونو ته رسېدلی وي، د وېښتانو پرې کول د نورو لويو ښځو په ډول جائز نه دي او د داسي نجونو لپاره چي عمر يې د نهو کلونو څخه کم وي نو د ښايست او زينت يا د بل جائز مقصد لپاره يې د وېښتانو پرې کول يا کوچني کول جائز دي، البته د کافرانو او فاسقانو د مشابهت څخه ځان ساتل ضروري دي.(۲)

پيدائشي وېښتان خريل يا پرې کول ضروري دي؟

په بعضو علاقو او کورنيو کي دا رواج وي چي د کوچنيو نجونو د سر وېښتان نه ورخروي، بلکي له دغه وخت څخه همدغه وېښتان غټ سي او دا

۱: عن ابی هريرة رضی الله عنه قال قال رسول الله ﷺ صنفان من اهل النار ... و نساء کاسيات عاريات مميلات مائلات رؤسهن کاسنمة البخت المائلة لايدخلن الجنة و لا يجدن ريحها و ان ريحها ليوجد من مسيرة کذا کذا (احسن الفتاوی: ج ۸، ص ۷۴ – مسلم: کتاب اللباس والزينة، ص ۲۰۵، ج ۲).

۲: قال العلامة ابن عابدين رحمه الله بل فی محرمات المنع و بنت لتسع فصاعداً مشتهاة اتفاقاً الخ (ردالمختار: ج ۳، ص ۶۴۰).

ketabton.com - The Digital Library

شرعاً جائز نه دي ځکه نبي کريم ﷺ فرمايي، چي: کله چي يو کوچنی وزېږي نو پر اوومه ورځ يې عقيقه (پسه حلال) کړئ او نوم پر کښېږدئ او دا ډول يې سر ورخروئ، که څه هم د سر خريلو په باره کي د اوو کلونو روايت هم راغلی دئ.[1]

د مصنوعي (جوړ سوو) وېښتانو د ايښودلو حکم:

په اوسني وخت کي د وېښتانو ايښودل د خلکو يو عام عادت او رواج دئ. هغه دا چي بعضي نارينه چي نزله (د سر وېښتان يې) ختلې وي يا بعضي هغه ښځي چي د سر وېشتان يې کم وي يا لنډ وي د زينت لپاره نور وېښتان ايږدي، چي د کمو وېښتانو ځای په ډک کړي يا پر هغه لنډو وېښتانو باندي نور وېښتان مښلوي چي هغه په اوږده سي، نو دغه وېښتان چي ورښودل کېږي کله د بل انسان يا د يو حيوان وېښتان وي، د حيوان وېښتان کله پاک وي کله نجس، يا مصنوعي وېښتان د يوې مادې څخه جوړ سوي وي لکه د ټوکره د تار څخه، يا داسي نور...

او دغه ډول وېښتان پر دوه قسمه ايښودل کېږي:

اول ډول دا چي د همېشه لپاره ايښودل سوي چي بيا نه ايسته کېږي.

دوهم ډول هغه دي چي عارضي ايښودل سوي وي که وغواړي ايښودلای سي او بيا يې ايسته کولای سي. د وېښتانو د ايښودلو دواړه صورتونه (ډولونه) که دائمي وي که عارضي وي که ايښوونکی وي او که ور ايښودونکی وي د ټولو په باره کي نبي کريم ﷺ فرمايي:

د حضرت عبدالله بن عمر ﷺ څخه روايت دئ، چي نبي کريم ﷺ وفرمايل، چي: د الله تعالی لعنت دي وي پر هغو ښځو باندي (چي د وېښتانو د اوږدوالي لپاره يا کموالي د وجي د بل نارينه يا ښځينه وېښتان) د خپلو وېښتانو سره يا د بل د وېښتانو سره ورمښلوي او پر هغه ښځه باندي هم د الله تعالی لعنت دئ چي بلي ښځي ته ووايي چي د بل وېښتان زما پر وېښتانو

---

[1]: (ترمذي: ج۱، ص ۱۸۳).

ketabton.com - The Digital Library

باندي راومښلوه (۱)

حضرت حيمد بن عبدالرحمن بن عوف رضي الله عنه فرمايي چي ما حضرت معاويه بن ابو سفيان رضي الله عنه د حج په کال (په کوم کال چي هغه د خپل خلافت په زمانه کي حج کوی) پر منبر باندي څه ويل ما واورېدل. ده د وېښتانو يوه پنچه د يوه خادم په لاس کي وليدله وې فرمايل: چي ستاسي علماء چيري دي، ما د نبي کريم صلی الله علیه وسلم د دغسي کړونو څخه منع کول اورېدلي دي او ده وفرمايل، چي: بني اسرائيل ځکه هلاک سول چي د هغوی ښځو دغه (د وېښتانو ايښودل يا ورايښودل) شروع کړل (۲)

لهذا د وېښتانو په ايښودلو کي د يوه انسان لپاره د بل انسان وېښتان ايښودل يا د نجس العين حيوان وېښتان ايښودل جائز نه دي بلکي حرام دي.

البته هغه وېښتان چي د حيوان وي د نجس العين حيوان نه وي يا مصنوعي وېښتان يې د يوه شي (مادې) څخه جوړ کړي وي هغه دايمي ايښودل سوي وي يا عارضي جائز دي.

او د دائمي ايښودلو په صورت کي د غسل کولو يا مسح کولو پر مهال يې ايسته کول ضروري نه دي ځکه د سر جزء ګرځي.

او د عارضي ايښودلو په صورت کي د غسل او مسح کولو پر مهال يې ايسته کول ضروري دي.

۱: عن ابن عمر رضي الله عنه ان رسول الله صلی الله علیه وسلم قال: لعن الله الواصلة والمستوصلة والوا شمة والمستوشمة (بخاري: باب الوصل،)

او حضرت اسماء بنت ابوبکر صديق رضي الله عنها فرمايي چي نبي کريم صلی الله علیه وسلم وفرمايل، چي: د وېښتانو پر مښلوونکو او ورمښلوونکيو باندي د الله تعالی لعنت وي.

عن اسماء رضي الله عنها بنت ابي بکر قالت لعن... الواصلة والمستوصلة (بخاری: باب الوصل، ص ۸۷۹، ج ۲).

۲: عن حميد بن عبد الرحمن بن عوف انه سمع معاوية بن ابی سفيان عام حج و هو على المنبر و هو يقول و تناول... اين علماؤکم سمعت رسول الله ينهى عن مثل هذه و يقول انما هلکت بنو اسرائيل حين اتخذ هذه نساؤهم. (بخاري: ص ۸۷۸، ج ۲).

ketabton.com - The Digital Library

يادونه:

د ايښودلو وېښتانو که دائمي وي او که عارضي وي د ښځي د نامحرم په مخکي او په لمانځه کي د اصل وېښتانو حکم لري يعني ايښودل سوي وېښتان د ښځي هم عورت بلل کېږي.(۱)

د ښځو لپاره د سر د وېښتانو رنګول جائز دي؟

ښځي د خپل سر د وېښتانو د ښايسته کولو لپاره د کېمياوي مادو څخه جوړ سوي رنګونه هغه که سور رنګ وي يا ژړ يا تور ته نژدې رنګ وي يا په نکريزو باندي رنګوي جائز دي او دا ډول که د ښځي وېښتان په کم عمر کي يا د يوې ناجوړۍ د وجي سپين سوي وي په تور رنګ باندي تورول يې هم جائز دي.

د دغه عذر پرته د نورو ښځو چي عمر يې د وېښتانو سپين کېدو ته رسېدلی وي جائز نه دي. البته د ټولو رنګو د استعمال لپاره مناسب دا دئ چي د وېښتانو په رنګولو کي وخت ضايع او عبث نه کړي او دا ډول يې دومره پرله پسې استعمال نه کړي چي بالاخره يې د مجبورۍ پر اساس رنګوي يا د ډېر رنګ د استعمال د وجي وېښتان ورسپين کړي نو بيا مجبوراً يې رنګوي چي سپين وېښتان ښکاره نه سي.(۲)

۱: الوصل بشعر الادمی حرام و کذلک الوصل بشعر نجس من غير الادمی ... قال العثمانی حفظه الله و الذی يظهر من کتب الحنفية ان الراجع عندهم القول الثانی و هو تخصيص الحرمة بشعر الادمی ... و لا بأس للمرأة ان تجعل فی قرونها و ذوائبها شيأً من الوبر ... و به ظهر ان اتخاذ القرا مل (و هی خيوط مرير) للنساء جائز ... الخ (تکملة فتح الملهم: ج ۴، ص ۱۹۱ – فتاوی هنديه: ج ۵، ص ۳۵۸ – جديد فقهي مسائل: ج ۱، ص ۳۰۱).

۲: أما خضاب المرأة شعرها لتتزين لزوجها فقد اجاز قتادة کما اخرج عنه عبد الرزاق مصنفه و کذا اجازه اسحاق ... ابن قدامة فی المغنی (ج ۱، ص ۷۶ – تکمله فتح الملهم: ج ۴، ص ۱۵۰) قال النووي: والاصح والأوفق للسنة استحباب خضب الشيب للرجل و المرأة بصفرة او بحمرة (شرح صحيح مسلم: ج ۱۴، ص ۸۰)

ketabton.com - The Digital Library

د ښځي لپاره وروځي کښل (کول يا نري کول) جائز دي؟

په اوسني زمانه کي د فېشن څخه يو دا هم دئ، چي ښځي د خپلو وروځو د باريک (نري) ښکاره کولو لپاره په تکليف سره د وروځو کناري (څنډي) کوچنۍ کوي يا يې کاږي، نو که يې پخپله وکاږي يا يې بل څوک ور وکاږي جائز نه دي بلکي حرام دي. البته يو هغه وېښتان وي چي عادتاً په وروځو کي نه بلل کېږي بلکي د وروځو څخه ماسوا پر تندي باندي راغلي وي نو د هغو وېښتانو کښل جائز دي

او په حديث شريف کي نبي کريم ﷺ پر کښونکو (نري کوونکو) او ورکښونکو (چي غوښتنه د کښلو ورڅخه کوي) لعنت ويلی دئ، يعني دغه عمل کوونکي دي د الله تعالی د رحمت څخه ليري وي.

پاملرنه:

هغه ښځي چي د وروځو د نري کولو يا کښلو په عمل باندي اخته وي د دوی لپاره دا فکر په کار دئ، چي د الله تعالی نبي ﷺ د دغه عمل کوونکو ښځو ته بدعايي (ښرا) کړې ده، هغه دا چي د دغه عمل کوونکي دي د الله تعالی له رحمت څخه ليري وي، دا د الله تعالی د نبي ﷺ بدعاء ده او موږ چي د يو عام ښه کس د بدعاء څخه هم ځان ساتو نو د الله د نبي د بدعايي څخه ځان ساتل څومره زموږ لپاره ضروري او لازمي دي.

لهذا د ټولو مسلمانو ښځو لپاره لازمي ده، چي د الله تعالی د نبي ﷺ د دغه بدعاء څخه ځان وساتي او د ښرا څخه د ځان ساتل هغه وخت راتلای سي چي موږ دغه د وروځو کښل يا نري کولو څخه پرهېز وکړو (۱)

عن ابي الدرداء ﷺ مرفوعاً من خضب بالسواد سود الله وجهه يوم القيامة (كنزالعمال: ج ٦، ص ٦٧١ – احكام تجميل النساء: ص ١٧٩).

[1]: حدثنا اسحق بن ابراهيم ... عن عبدالله قال لعن الله الواشمات والمستوشمات والنامصات و المتنمصات ... الخ (مسلم: ج : ١١ ، ص : ٥٣ ، ط : المكتبة الشاملة ورقم الحديث : ٣٩٦٦).

ketabton.com - The Digital Library

د ښځي لپاره پر مخ باندي راغلي (شنه سوي) وېښتان کښل جائز دي؟

د ښځي لپاره د هغه ځای ځخه وېښتان کښل چي عادتاً د انسان پر هغه ځای باندي وېښتان نه شنه کېږي لکه تندی، بارخوګان، غاړه نو که وېښتان پر راشنه سي کښل يې جائز دي، البته چونکه د وېښته عادت دا دئ، چي په کښلو يا غچي کولو باندي د وخت په تېرېدو سره نور ډېرېږي او بل دا چي په کښلو کي يو ډول پر ځان باندي تکليف او اذيت تېرېدل هم دي او دسترګو ديد ته هم تاوان رسوي، په هغه صورت کي چي په تار باندي يې کاږي او که د کريم يه پاوډر په ذريعه يې کاږي، که څه هم دغه وجه نه وي خو په اوله وجه سره يې نه کښل اولی او ښه کار دئ.

دوهم که پر هغه ځای باندي وېښتان را شنه سي چي عادتاً د ښځي پر هغو ځايو باندي وېښتان نه شنه کېږي لکه ږيره، برېتونه نو د داسي وېښتانو د شنه کېدو په صورت کي د ښځي لپاره يې کښل ضروري او لازمي دي.(۱)

د ښځي لپاره د لاسو (بازوګانو) پښو (پنډيو او ورنو) وېښتان خريل جائز دي؟

د ښځو لپاره د بازوګانو او پنډيو وېښتان که د بال صفا په ذريعه وي يا د بل کريم په ذريعه وي ليري کول يې جائز دي، ځکه چي د ښځي په حق کي زينت مطلوب او مقصود دئ او د لاسو و پښو د وېښتانو په ليري کولو کي د خلقت تبدلي هم نه راځي او دا ډول په هغه کي څه دوکه هم نه معلومېږي ځکه يې د وېښتانو ليري کېدل جائز دي.

قوله: النامصات الخ انمص (بفتح النون و سكون الميم) نتف الشعر: و نمصت المرأة الشعر اى نتفته والنامصة هى التى تنتف شعر الوجه ... المتنمصة من تأمرا مرأة اخرى بنتف الشعر عن نفسها و اكثر ما تفعله النساء فى الحواجب و اطراف الوجه ابتغاء للحسن والزينة و هو حرام بنص هذا الحديث اما اذانبتت للمرأة لحية او شارب او عنفقة فاخذها حلال عند الحنفية رحمهم الله (تكملة فتح الملهم: ج ۴، ص ۱۹۵).

۱: و فى الشامية (قوله النامصة) ذكره فى الاختيار ايضاً والمغرب النمص نتف الشعر و منه ... فلو كان فى وجهها شعر ينفر زوجها عنها بسببه ففى تحريم ازالته بعد لأن الزينة للنساء مطلوبه للتحسين ... فلا تحرم ازالته بل تستحب (در المختار: ج ۶، ۳۸۳ ايچ ايم سعيد).

ketabton.com - The Digital Library

البته که چيري يې د وېښتانو په پرې کولو کي څه تکليف او اذيت وي نو نه پرې کول يې بهتره او ښه کار دئ.(۱)

د ښځي لپاره د زيرناف او بغلو د وېښتانو د خريلو حکم:

د زيرناف او بغلو د وېښتانو د خريلو (ليري کولو) د ښځي او نارينه لپاره مستقله شرعي مسئله ده او د فطرت په لسو شيانو کي داخل دئ لهذا د زيرناف او بغلو وېښتان په هفته کي يو وار پرې کول په کار دي، يا په پنځلسو ورځو کي يې پرې کول ضرور دي.

مګر د څلوېښتو ورځو پوري تأخير (ځنډ) ورکول ګناه بلل کېږي مکروه تحريمي دي.

او د وېښتانو ليري کول که څه هم د هر شي په ذريعه يې ليري کول جائز دي مګر د ښځي لپاره د پوډرو يا يو ډول کريم دي د هغه استعمال د چړې (د ماشين د چړې) پر ځای مناسب دئ او د نارينه وو لپاره دواړه مناسب دي(۲)

د ښځي هغه وېښتان چي پخپله يې پرې کړي وي يا خودبخوده ختلي وي نو څه به په کوي؟

د ښځي لپاره هغه وېښتان چي پرې کول يې پخپله موده کي ضروري وي لکه د زيرناف او بغلو وېښتان يا هغه د سر وېښتان چي خودبخوده تويېږي يا ښځه يې قصداً پرې کوي په دواړو صورتو کي د وېښتانو په خاوره کي پټول ښه او بهتر کار دئ يا په داسي ځای کي بايد کښېښنودل سي چي هلته نجاست نه وي يعني په غسل خانه يا پای خانه (بيت الخلاء) کي يې غورځول په کار نه

۱: والحاصل: ان كل ما يفعل فى الجسم من زيادة او نقص من اجل الزينة ... و اما ماتزينت به المرأة لزوجها من تحمير الأيدى او الشفاء والعارضين بما لا يلتبس بأصل الخلقة فانه ليس داخلا فى النهى عندا جمهور العلماء (تكمله فتح الملهم: ج ۴، ص.۱۹۵).

۲: و يستحب حلق عانته و تنظيف بدنه بالاغتسال فى كل اسبوع مرةً والافضل يوم الجمعة و جاز فى كل خمسة عشرة و كره تركه و راء الاربعين. قال العلامة الشامي رحمه الله ولا عزر فيما وراء الاربعين و يستحق الوعيد (رد المختار: ج ۶، ص ۴۰۶ كتاب الحظر والاباحة – مرقات: ص ۲۱۲، ج ۸، باب الترجل).

ketabton.com - The Digital Library

دي، بلکي مکروه دي.

ځکه دا د انسان جزء دي او انسان محترم او معظم دئ باید احترام او عزت يې وسي او د دې احترام په هغه صورت کي کېدای سي چي د هغه جزء حفاظت وسي او په فتاوای هنديه کي دا خبره ذکر سوې ده چي د نارينه او ښځي لپاره چي د وسواس او بد فکری يو لامل هم دادئ چي دوی نوکان او وېښتان بې ځايه غورځوي. (۱)

۱: فاذا قلم اظفاره او جز شعره ينبغی ان يدفن ذلک الظفر و الشعر المجزوز فان رمی به لا بأس و ان القا فی الکنيف او فی المغسل يکره ذلک (حاشية الطحطاوی علی الدر المختار: ج ۴، ص ۲۰۲، کتاب الحظر و الاباحه).

ketabton.com - The Digital Library

څلورم فصل

د سينګار او زينت د شيانو په اړه دئ

د خاوند لپاره د زينت او سينګار کولو حکم:

* زينت او سينګار د ښځي فطري حق دئ او هره ښځه طبعاً حسين والى او ښايست خوښوي او دا غواړي چي زه ښه وايسېږم، خصوصاً بيا پر ښځي باندي لازم دي چي د خاوند لپاره د شريعت مقدسه په حدودو کي زينت او سينګار وکړي او د ښځي پر زينت او سينګار باندي هم هغه وخت اجر او ثواب مرتب کېداى سي، چي د خاوند لپاره يې کړې وي او دا ډول په شريعت مقدسه کي د هغي ښځي لپاره چي نکاح (واده) يې کړې وي په خيرن لباس او خيرن بدن ګرځېدل مکروه دي، بلکي په شريعت مقدسه کي خاوند ته دا اجازه ستنه که مېرمن يې د ده لپاره سينګار نه کوي نو تاديباً دي څه محدوده سزا ورکړي، ځکه چي پر مېرمن باندي د خاوند دا حق دئ، چي دا به خپل خاوند ته ځان سينګاروي.

البته په زينت او سينګار کي هغه کېمياوي دواوي استعمالول چي د انسان د وجود اعضاوو ته ضرر رسوونکي وي جائز نه دي، که څه هم د خاوند لپاره زينت او سينګار کوي.[1]

---

[1]: استعمال أدوات التجمل كتحمير الشفاء لابأس به و كذا تحمير الخدود فلا بأس به لاسيماً للمتزوجة.

تجمل المرأة لزوجها فى الحدود الشروعه ... ليس هناك ضرر طبى ... من استخدام المكياجات (المغنى، ج ۱، ص ۱٦۸، بحوالهٔ احكام تجميل النساء: ص ۲۰۱).

ketabton.com - The Digital Library

د ميک اپ (د سرخي او سفېدي کولو) حکم:

د زينت، سينګار او ميک اپ (سرخی او سفېدي) استعمال د ښځي لپاره چي نکاح (واده) يې کړې وي جائز خو ځه بلکي د خاوند لپاره خصوصاً ښه او بهترين عمل دئ.

خو البته زينت او سينګار د ميک اپ (سرخی او سفيدي) د استعمال شيان اکثر په اوسني وخت کي د نورو خارجي وطنو څخه راځي، لکه: پاوډر، کريم، لوشن او داسي نور د زينت او ميک اپ (سرخی او سفېدي) د شيانو په جوړېدو کي د خنزير يا مردار سوو حيواناتو وازګي استعمالېږي او هغه شرعاً حرام دي.

سوال اوس دا دئ، چي د دغو شيانو استعمال شرعاً جائز دئ کنه؟

په جواب کي بايد وويل سي که دغه د خنزير يا مردارو سوو حيواناتو وازګي يقيني پکښې وي او د يوې کېمياوي دوا په ذريعه يې حقيقت او ماهيت بدل سوی نه وي نو استعمال يې جائز نه دئ.

او که په دغو شيانو (کريم، پاوډر، لوشن او سرخي) کي يوازي د حرامو شيانو د استعمال شک کېدی نو محض د شک پر بنياد باندي د دغو شيانو استعمال نه حرامېږي، تر څو چي يقين نه وي.

او دا ډول که د دغو شيانو (کريم، پاوډر، سرخي او لوشن) په جوړېدو کي يقيني حرام او حلال دواړه استعالېدل او د هغو حرامو شيانو حقيقت او ماهيت د کېمياوي دواوو په ذريعه بدل سوی وي نو په دغه صورت کي يې د دغه شيانو استعمال جائز دئ.

ځکه چي اوس يې اصلي حقيقت او ماهيت بدل سوی دئ.[1]

---

[1]: قال العلامة الحصكفی رحمه الله و يطهر زيت تنجس بجعله صابوناً به يفتی للبلوی.
و قال ابن عابدين رحمه الله ثم هذه المسئله فرعوها علی قول محمد بالطهارة بانقلاب العين الذی عليه الفتوی اختياره اكثر المشائخ ... فصار صابوناً يكون طاهر لتبدل الحقيقة (ردالمختار: باب الانجاس).

ketabton.com - The Digital Library

د مېلمنو او کور به ښځو لپاره د زینت او سینګار کولو حکم:

په اکثره ځایو کي داسي وي چي ښځي یو ځای مېلمنې وي نو زینت او سینګار کوي هغه نو کله پخپله کور کي زینت او سینګار وکړي یا ولاړه سي آرایشګاه ته هلته په ځان سینګار وکړي او دا ډول کور به ښځي چي دوی ته مېلمنې راځي نو دوی هم د مخکي مېلمنو په ډول پخپل کور کي ځان سینګار کړي یا ولاړي سي آرایشګاه ته هلته ځان سینګار کړي او د دواړو که مېلمنې وي که کوربه ښځي وي په دې نیت ځان سینګاروي چي زه ښه وایسېږم یوازي د دغه نیت لپاره ډېري پیسې مصرفوي.

لهذا دغه خیالات او نیتونه یوازي په احساس کمتري کي لوېدل دي، نو د دغو شخه ځان ساتل په کار دي او دغه سینګار او مصرف چي دې ښځو په ځان وکړ دایې د بل لپاره سینګار او مصرف وکړي.

نبي کریم ﷺ د هغو ښځو په باره کي چي د بل لپاره یې سینګار کړی وي فرمایي چي په اجنبیانو (پردیو) کي د زینت سره تلونکې ښځه داسي ده لکه د قیامت د ورځي په تاریکه کي چي په هغې کي هیڅ نور نه وي.

د دې حدیث شخه معلومه سوه چي د بل لپاره زینت کول د قیامت په ورځ به په هغه تاریکیو کي وي، الله تعالی دي موږ او تاسي د قیامت د تاریکیو شخه وساتي.[۱]

د خاوند شخه ماسوا د نورو محارمو په مخکي د سینګار کولو حکم:

د خاوند شخه ماسوا د نورو هغه محارمو چي د ګرد عمر لپاره یې نکاح نه سي ورسره صحیح کېدای لکه پلار، ورور، وراره، خوریی، اکا، ماما او داسي نورو په مخ کي زینت او سینګار کول د ښځي لپاره في نفسه خو جائز دي، البته په اوسنۍ زمانه کي د اکثرو خلکو په زړو کي فساد ډېر دئ او په اکثرو کورو کي د زړو د فساد او د اخلاقو د فساد اسباب موجود دي لکه تلوېزیون، وي

---

[۱]: عن میمونة بنت سعد رضي الله عنها قالت قال رسول الله ﷺ مثل الرافلة فی الزینة فی غیر اهلها کمثل ظلمة یوم القیامة لا نور لها (ترمذي: باب ما جاء فی کراهیة خروج النساء،)

ketabton.com - The Digital Library

سي آر، او داسي نور اسباب او بیا خصوصاً په هغو کورو کي چي د خاوند قریبان لکه د خاوند ورور، د اکا زوی او داسي نور هم یو ځای ورسره اوسي، نو د دغو وجوهاتو پر بنیاد باندي د ښځي لپاره د پردیو په مخکي خو بالکل جائز نه دئ او د خپلو محارمو په مخکي د ښځي لپاره زینت او سینګار کول مناسب نه دي، ځکه د فتنې څخه نه سي خالي کېدای، لهذا پرهېز ورڅخه کول په کار دي.(۱)

د ښځي لپاره د لب شیرین کولو حکم:

په اوسني وخت کي ښځي د زینت او سینګار لپاره پر شونډانو د لب شرین په نامه یو ډول سور رنګ استعمالوي او دغه لب شرین (لپ سټیک) دوه قسمه دئ، یو قسم یې هغه دئ چي کله پر شونډانو باندي استعمال سي نو د ډېري غوړزګی له وجي د اوداسه او غسل کولو په صورت کي اوبه اصل شونډانو ته یا د شونډانو پوست ته نه رسېږي.

او دوهم قسم یې هغه (لب شرین) دئ، چي کله پر شونډانو باندي استعمال سي نو د اوداسه او غسل کولو په صورت کي اوبه اصل شونډانو ته یا د شونډانو پوست ته رسېږي.

نو لهذا في نفسه د دواړو قسمونو (ډولونو) لب شرین استعمال جائز دئ، البته د اوداسه او غسل کولو په صورت کي د اول قسم (ډول) لب شرین له شونډانو څخه پاکول ضروري دي، تر څو په اوداسه او غسل کولو کي اوبه اصل شونډانو ته یا د شونډانو پوست ته ورسېږي او که د اوداسه سره دغه اول ډول لب شرین استعمال کړی وو نو د لمانځه د ادا کولو پر مهال یې پاکول ضروري نه دي.(۲)

۱: (حواله احسن الفتاوی: ج ۸، ص ۶۸).

۲: و اما التحمیر و نحوه فیجوز باذن الزوج و فی داخل البیت و یحرم بغیر اذن الزوج و خارج المنزل (الفقة الاسلامي و ادلته: ج ۴، ص ۲۶۸۳، کتاب الحظر والاباحة).

و قال العلامة الحصکفي رحمه الله علیه: و لا یمنع الطهارة بخلاف نحو عجین.

ketabton.com - The Digital Library

د ښځي لپاره د باڼوګانو د رنګولو حکم:

ښځي بعض اوقات د زينت او سينګار لپاره خپل باڼوګانو ته رنګ ورکوي او د باڼوګانو رنګول پر دوه ډوله دي يو هغه مادې استعمالېږي، چي د اوداسه او غسل کولو په صورت کي اوبه اصل وېښتانو ته نه رسېږي، په دغو صورت کي که څه هم د باڼوګانو رنګول جائز دي خو د اوداسه او غسل په کولو کي يې د رنګ ليري کول يا زائلول ضروري دي تر څو اوبه اصل وېښتانو ته ورسېږي، او په هغه اوداسه او غسل باندي لمونځ صحيح سي.

دوهم ډول د باڼوګانو په رنګولو کي هغه مادې استعمالېږي چي د اوداسه او غسل په کولو کي اوبه اصل وېښتانو ته رسېږي نو د دغه رنګ استعمالول جائز دي او د اوداسه او غسل کولو په صورت کي يې ليري کول او زائلول هم ضروري نه دي(۱)

د ښځو لپاره د سترګو مصنوعي (نقلي) باڼوګانو ايښودل يا پر اصلي باندي نور مښلول جائز دي؟

ښځي د زينت لپاره پر خپلو باڼوګانو باندي مصنوعي (نقلي) باڼوګان لګوي (مښلوي) ځکه چي بيا د دوى باڼوګان ګڼ او اوږده معلوم سي، د دغو باڼوګانو د لګولو (مښلولو) لپاره يو ډول مخصوص لوشن (کريم) او ماده ده، چي په هغه باندي مښلي که څه هم بعض اوقات د څه وخت (څو ساعتو) لپاره دغه باڼوګان لګول کېږي، د باڼوګانو د لګولو (مښلولو) د حکم دوه لحاظه دي يو طبي لحاظه دئ او يو فقهي لحاظه دئ.

و قال ابن عابدين رحمه الله ای لعلک و شمع و قشر سمک ... فی شرح المنية فی العجين و استظهر المنع لان فيه لزوجة و صلابة تمنع نفوذ الماء (ردالمختار : مطلب فی ابحاث الغسل،)

[1]: و يجب ای يفرض غسل کل ما يمکن من البدن بلا حرج مرة کأذن و سرة و شارب، حاجب... و لا يمع الطهارة و نيم ای خرء ذباب ... و لو جرمه به يفنی (فتاوی محموديه: ج ۱۹، ص ۳۳۲ –الدر المختار : مطلب ابحاث الغسل،)

ketabton.com - The Digital Library

د طبي لحاظه دومره عرضول کافي دي چي د دغه مصنوعي (نقلي) باڼوګانو پر اصلي باڼوګانو مښلول پر اصلي باڼوګانو باندي زور راولي او پر طبيعي نشو و نما او پوست هم ورڅخه متأثر کېږي او دوهم دا چي پخپله د باڼوګانو د مښلولو لوشن (کريم) نقصان رسونکی دئ او خصوصاً د باڼوګانو تعلق بيا خاص د سترګو سره دي او سترګي نازک او هم باريک عضوي بلل کېږي او تاوان ژر ور رسېږي.

لهذا طبيبان د مصنوعي (نقلي) باڼوګانو پر اصل باڼوګانو باندي د مښلولو اجازه نه ورکوي نو پرهېز ورڅخه کول په کار دي.

او د فقهي د لحاظه د مصنوعي (نقلي) باڼوګانو لګول چي د بل انسان او نجس العينْ حيوان و ښېتان نه وي جائز دي.

که چيري دغه باڼوګان دائمي لګول سوي وه نو جزء يې ګرځي د اوداسه او غسل کولو په صورت کي يې ليري کول ضروري نه دي او که عارضي لګول سوي وه، چي بيرته په اسانۍ سره ايسته کېدای سي او يا که پاته سي نو اوبه نه ور رسېدلې نو د اوداسه او غسل کولو په صورت کي د دغه ډول باڼوګانو ليري کول ضروري دي تر څو چي اودس او غسل يې صحيح سي.[1]

د ښځي لپاره پر تندي، شونډانو يا نور بدن باندي خالونه وهل جائز دي؟

د تېري زمانې څخه د ښايست لپاره خصوصاً په ښځو کي دا عادت را روان دئ چي پر تندي باندي د ښايست لپاره خال وهي او بعض نارينه هم په

---

[1]: الوصل بشعر الادمي حرام و كذلك الوصل بشعر نجس من غير الادمي ... قال العثمانی حفظه الله تعالی والذی يظهر من كتب الحنفية ان الراجح عندهم القول الثاني و هو تخصيص الرحمة بشعر الادمی ... و لا بأس للمرأة ان تجعل فی قرنها و ذوائبها شيأ من الوبر ... و به ظهر ان اتخاذ القرامل (و هو خيوط حرير) للنساء جائز الخ (تكمله فتح الملهم: ج ۴، ص ۱۹۱).

قال الطبيب ابوبكر ... مادة اتثبيت الرموش الصناعية تؤثر على الرموش الطبيعية ... و ينصح الحباء الرمد بعدم استخدامها على الاطلاق (احكام تجميل النساء: ص ۱۹۲).

ketabton.com - The Digital Library

دغه ناوړه عمل باندي مبتلا دي چي پر لاسو باندي يا د بدن پر يو بل ځای باندي د ستني په ذريعه يا د يوې بلې آلې په ذريعه خالونه پر بدن باندي زخم جوړ کړي بيا په هغه زخم کي رانجه يا اهاک واچوي نو د جوړېدو وروسته شين معلومېږي، نو هغه که خپل نوم يا نور نقش او عکسونه پر بدن باندي ليکلي يا رسم کړي وي او په اوسني وخت کي دغه عمل د کفارو د ملکو ښځه د فېشن په طريقه او شکل کي د مسلمانانو په ملکو کي رائج سوي دي، چي د دغه عمل ښځه خصوصاً نوي ځوانان او نجوني متأثره سوي دي.

نبي کريم ﷺ پر خال وهونکي او ور وهونکي ښځي باندي د الله تعالی لعنت ويلی دي.

لهذا د ښځو او نارينه وو لپاره پر تندي يا شونډانو يا د بدن پر نورو اعضاوو باندي د ښايست لپاره خالونه وهل جائز نه دي او که د کوچنۍ نجلۍ پر تندي يا شونډانو خالونه ووهي نو ګناه يې پر وهونکي ده نه پر کوچنۍ نجلۍ باندي.[1]

د غاښو باريک (نري) کول جائز دي؟

د ښايست د زياتوب لپاره بعضي ښځي د مخ د طرف غاښونه په يوه ذريعه سره نري کوي يا د ښايست لپاره د غاښو په مابين کي خلاء (پراخي) راولي نو د دغسي ښځو چي د ښايست او زينت لپاره د غاښو په مابين کي خلاء (جلا والی) راولي نبي کريم ﷺ پر هغوی باندي لعنت ويلی دئ او پر هغه چا باندي يې لعنت ويلی دئ، چي د الله تعالی د خلقت بدلونکی وي. لهذا د ښځي او نارينه وو لپاره د غاښو باريک (نري کول) او د غاښو په مابين کي خلاء

---

[1]: عن ابن عمر رضي الله عنه رسول الله ﷺ لعن الواصلة و المستوصلة و الواشمة والمستوشمة.
قوله: والواشمة والمستوشمة اما الواشمة ففاعلة والوشم و هو ان تغدز ابرة و نحوها فی ظهر الكف او المعصم، او الشفة من بدن المرأة حتی يسل الدم ... و الوشم حرام بنص هذا الحديث علی الفاعلة والمفعول لها باختيارها والطالبة له و قد يفعل بالبنت و هی طفلة فتأثم الفاعلة ... لعدم تكليفها (تكمله فتح الملهم: ج ۴، ص ۱۹۳).

ketabton.com - The Digital Library

(جلاوالی) راوستل جائز نه دي.(۱)

د ښځي لپاره د سرو زرو يا سپينو زرو غاښونه ايښوول يا د هغو پوښونه ورکول جائز دي؟

بعض اوقات د انسان يو يا دوه غاښونه ښوري يا يې بالکل وکاږي نو د غاښو د ښوريدو په صورت کي د نارينه او ښځو لپاره هغه غاښو ته د سرو زرو يا سپينو زرو پوښ (خول) ورکول يا د سرو يا سپينو زرو په تار باندي تړل يا هغه غاښونه کښل د هغو پر ځای باندي نور د سرو يا سپينو زرو غاښونه ايښودل جائز دي.

البته د سرو زرو پر ځای که د سپينو زرو غاښونه کښېښودل سي نو په اتفاق به هم عمل وسي او اولی او بهتر هم دي.

لهذا د سرو زرو او سپينو زرو غاښونه ايښوول دواړه جائز دئ خو د سپينو زرو غاښونه اولی او بهتر دي.

يادونه:

هر هغه غاښونه چي دائماً يعني چي بيا نه ايستل کېږي، ايښودل سوي وي نو د اوداسه او غسل کولو په صورت کي ليري کول يا ايسته کول ضروري نه دي اودس او غسل ورسره صحيح کېږي او که دائماً ايښودل سوي نه وي نو د اوداسه او او غسل کولو په صورت کي ليري کول ضروري دي تر څو چي اودس او غسل يې صحيح سي.(۲)

۱: عن عبدالله قال: لعن الله الواشمات او مستوشمات والنامصات و المتنمصات و المتفلجات للحسن المغيرات خلق الله.

قوله: والمتفلجات: جمع المتفلجة و هی المرأة التی تبرد مابين اسنانها (بالمبرد) الثنايا والرباعيات لتحدث فرجة بينها ... و يقال له ايضاً الوشر (تکملة فتح الملهم: ج ۴، ص ۱۹۵).

۲: ولا يشد سنة المتحرک بذهب بل بفضة وجوزهما محمد رحمه الله ... فعندالامام يتخذ ذلک من الفضة فقط و عندالامام محمد رحمه الله يتخذ من الذهب ايضاً. (الدرالمختار مع رد

ketabton.com - The Digital Library

د ښځو لپاره د سرو او سپينو زرو د استعمال حکم:

د ښځو لپاره د سرو او سپينو زرو امېل، والي، بنګړي، انګشترۍ او داسي نور د ټولو استعمال د علماوو په اتفاق سره جائز دئ او د نارينه وو لپاره يې استعمال بالاتفاق ناجائز او حرام دئ. البته د نارينه وو لپاره يوازي تر يوه مثقال په کمه اندازه د سپينو زرو د انګشترۍ استعمال جائز دئ.(۱)

يوازي د اظهار او نمايش لپاره د سپينو زرو استعمال جايز دئ؟

د سرو او سپينو زرو استعمال په نيت د نمايش او په هغه کي په دې نيت ځان ښکاره کول جائز نه دي ځکه نبي کريم ﷺ فرمايي: اې د ښځو معاشرې (ټولني)! ايا په سپينو زرو سره ستاسي ښايست نه راځي.

خبردار! ستاسي څخه چي کومه ښځه د اظهار او ځان ښکاره کولو لپاره سره زر استعمالوي د دغه اظهار د وجي څخه به خامخا پر هغه باندي دوی ته عذاب ورکول کېږي.(۲)

د ښځو لپاره داسي زېور استعمالول چي اواز لرونکي وي جائز دي؟

څه ډول چي د نارينه وو لپاره ښځو ته کتل د نارينه د نفس د راپورته کېدو

المختار: ج ٦، ص ٣٦٢، فصل فی اللبس، سعيد).

قال رحمه الله (و شد السن بالفضة) ای يحل شد السن المتحرک بالفضة ولا يحل بالذهب و هذا عند ابی حنيفة رحمه الله و ابي يوسف رحمه الله و الاصل الحرمة فيهما فاذا حل التضبيب باحرهما حل بالاخر ... و قد زالت بالادنی و هو الفضة ... الخ (تبيين الحقايق: ج ۷، ص ٣٦، فصل فی النظر و المس – فتاوی محموديه: ج ۱۹، ص ٣٤٩).

۱: عن ابی موسی اشعري رضي الله عنه رسول الله ﷺ قال: حرم لباس الحرير والذهب علی ذکور امتی و احل لاناثهم (الترمذي: ج ۱، ص ٣٠٢).

قال العلامة ظفر احمد العثماني رحمه الله و فيه ايضاً يجوز للنساء لبس انواع الحلی کلها من الذهب والفضة والخاتم والحلقة والسوار و الخلخال و الطوق والعقد التعاويذ والقلائد و غيرها (اعلاء السنن: ج ۱۷، ص ٢٨٩).

۲: عن اخت لحذيفة ان رسول الله ﷺ يا معشر النساء اما لکن فی الفضة ما تحلين به اما انه ليس منکن امرأة تحلی ذهبا تظهره الا عذبه به (رواه ابو داود، مشکوة: ج ۱، ص ٣٧٩).

ketabton.com - The Digital Library

سبب کېږي، دا ډول د ښځو آواز او پر دوی باندي هغه آواز لرونکي زېور هم د نارینه وو د نفس د راپورته کولو سبب جوړېږي او د دې څخه ماسوا په بې شمېره احادیثو کي دا خبره واضح سوې ده، چي د هري کنتې (ږغ لرونکي) سره شیطان وي.

حضرت مفتي محمد شفیع صاحب رحمة الله علیه فرمایي، چي: د آیت په شروع کي ښځي د نارینه په مخکي د خپل زینت د ښکاره کولو څخه منع سوي وې (وَلاَ يُبْدِيْنَ زِيْنَتَهُنَّ) او د دغه آیت په آخر کي نور هم تاکید دئ، چي د ښایست ځایونه لکه: سر، سینه او داسي نور دي خو خامخا پټول ضروري دي او دا ډول د خپل مخفي زینت ښکاره کول هر ډول چي وي جائز نه دي.

په زېوراتو کي داسي شی لګول چي هغه آواز لرونکی وي یا یو زېور د بل زېور سره د جنګېدو په صورت کي چي آواز کوونکی وي او هغه آواز نامحرم نارینه واوري د دا ډول زېوراتو استعمال د ښځو لپاره د دغه آیات له نظره جائز نه دئ او ډېر فقهاء فرمایي چي د زېور آواز د نامحرمو نارینه وو باندي اورېدل په دغه آیت باندي ناجائز بلل سوي دي.

نو پخپله د ښځي آواز اورېدل د دغه څخه هم ډېر سخت ناجائز دي.

لهذا د ښځو لپاره هر هغه اواز لرونکی زېور یا چي د هغه په جنګېدو سره آواز ورڅخه پیدا کېږي استعمال یې جائز نه دئ البته مناسب دا دئ، چي د څلورو بنګړیو پر ځای چي نري وي دوه غورس (پنډ) بنګړي جوړ کړي تر څو د آواز پیدا کېدو بېره لیري سي (۱)

۱: عن بنانة مولاة عبدالرحمن بن حیان الانصاري کانت عند عائشة رضي الله عنها اذ دخلت علیها بجاریة و علیها جلاجل یصوتن فقالت لا تدخلنها علی الاأن تقطعن جلاجلها سمعت رسول الله صلی الله علیه وسلم یقول لا تدخل الملائکة بیتاً فیه جرس (مشکوة: ص ۳۷۹).

عن عمر بن خطاب رضي الله عنه قال: سمعت رسول الله صلی الله علیه وسلم یقول مع کل جرس شیطان (مشکوة: ص ۳۷۹ – معارف القرآن: ج ٦، ص ٤٠٦، سورة النور).

ketabton.com - The Digital Library

د ښځو لپاره د سرو او سپینو زرو ماسوا اوسپنه، پیتل او داسي نور استعمال جائز دئ؟

شریعت مطهره د هر ډول سرو او سپینو زرو استعمال د ښځو لپاره جائز کړی دئ. البته په اوسني وخت کي د زېوراتو په توګه د وسپني، پیتل او داسي نورو معادنو څخه جوړ امېلونه، بنګړي، والي، انګشترۍ او داسي نور ښځي د زینت لپاره استعمالوي، د ښځو لپاره د دغه معادنو څخه د جوړو د زینت د شیانو د استعمالولو په حکم کي د علماوو د مکروه تحریمي او تنزیهي بېلا بېل نظرونه دي.

لهذا د اوسپني، پیتل او داسي نورو معادنو څخه جوړ د ښځي د زینت شیان لکه امېل، بنګړي، والي او داسي نور د استعمال څخه پرهېز کول ښه او بهتر کار دئ، ځکه چي د استعمال په صورت کي یې څه نه څه کراهت سته.(۱)

د پلاستیک او ښیښه یي بنګړو په لاسول جائز دي؟

د پلاستیک او ښیښه یي بنګړو په لاسول د ښځو لپاره جائز دي، البته د ښیښې یا هغه پلاستیکي بنګړي چي اواز لرونکي وي په داسي ځای کي یې په لاسول جائز نه دي چي د هغوی آواز تر نامحرمو نارینه وو تر غوږو پوري رسېږي.(۲)

۱: قال العلامة ابن عابدین رحمه الله تحت قوله : (فیحرم بغیرها) و فی الجوهرة و التختم بالحدید و الصفر و النحاس و الرصاص مکروه للرجال والنساء (درالمختار: ج ٦، ص ۳۵۹).
و اما المعدن الحدید فلعله غیر هذه الانواع ... والأحوط الترک (امدادالاحکام: ج ۴، ص ۳۵۹ – فتاوی رشیدیه: ص ۴۹۱).

۲: ولا یتختم بغیرها کحجر و ذهب وحدید و صفر و رصاص و زجاج وغیرها (تنویرالابصار: کتاب الکراهة فصل افی اللباس).
یجوز للنساء لبس انواع الحلی کلها من الذهب والفضة والخاتم والحلقة والسوار والخلخال والطوق (اعلأن السنن: ج ۱۷، ص ۲۸۹، کتاب الحظر).

ketabton.com - The Digital Library

د ښځو لپاره د پایزېبونو په پښو کول جائز دي؟

اسلام ښځو ته د پردې (حجاب) کولو حکم کړی دئ او د هر هغه عمل کولو څخه يې منع کړې ده، چې هغه د بې حیایۍ باعث کېږي. ځکه د ښځي لپاره پایزېبونه په پښو کول یو ډول بې حیایي ده او بعضي اوقات د دغه وجي غټي غټي فتنې او فسادونه جوړېږي.

دوهم دا چې پایزېبونه په پښو کول د شرعي پردې (حجاب) سره منافي دي ځکه الله تعالی د پردې کولو په اړه فرمايي:

وَلاَ يَضْرِبْنَ بِأَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِن زِينَتِهِنَّ (سورة النور: ۳۰ آيت)

ترجمه: او دوی (ښځي) دي خپلي پښې (د ځمکي سره) نه وهي د دې لپاره چي معلوم سي هغه څه چې دوی (ښځي) يې پټوي د خپل زينت څخه.

يعني دوی (ښځي) دي داسي تګ نه کوي چي هغه پټ زينت چي د پ کړی وي معلوم سي.

لهذا هر هغه د ښایست شی چي هغه د استعمال په صورت کي اواز کوونکی وي لکه پایزېبونه په پښو کول یا د ده په ډول نور داسي شیان استعمالول جائز نه دئ بلکي حرام دئ. (۱)

په داسي حال کي چي د ښځي اسم الله په غاړه وي پای خانې یا غسل خانې ته تګ جائز دئ؟

په ښځو کي د اسم الله په نامه باندي د سرو زرو یا سپينو زرو د غاړې يو ګل دئ، پر هغه ګل باندي د (الله ﷻ) په لفظ باندي د الله نوم مبارک ليکل سوی وي، که څه هم په عامو حالاتو کي د اسم الله په نامه د زرو څخه جوړ سوی

۱: وعن بنانة مولاة عبد الرحمن بن حبان الانصاري كانت عند عائشة رضي الله عنها اذا دخلت عليها بجارية و عليه جلاجل يصوتن فقالت لاتدخلها علي الا ان تقطعن جلاجلها سمعت رسول الله ﷺ لاتدخل الملائكة بيتاً فيه جرس (مشكوة: كتاب اللباس، ص ۳۷۹ - امداد الاحكام: ج ۴، ص ۱۳۷).

ketabton.com - The Digital Library

ګل په غاړه کول جائز دي، البته د پای خانې (مکان) او غسلخانې ته د تګ په صورت کې که دغه د الله نوم په يو تو کر يا بل شي کې پټ يا پيچلی نه وي نو د غاړې څخه يې ليري کول يا کښل ضروري دي.

او که په يو تو کر کې پټ يا پيچلی وي يعني پوړنی پر واچوي او يا يې په کميس کې واچوي بيا پروا نه لري د غاړې څخه خلاصول نه غواړي.(۱)

د ښځو لپاره داسې ساعت په لاسول چې سره يا سپين زر پکښې استعمال سوی جائز دي؟

د ښځو لپاره که څه هم د سرو او سپينو زرو استعمال که هغه لږ اندازه وي يا ډېره اندازه وي جائز دي، البته که د استعمال په هغو شيانو کې سره زر استعمال سي چې د هغه سرو زرو استعمال يې مقصود دي نه وي، بلکي مقصود اصلاً هغه بل شی وي. لکه هغه ساعت چې په هغه کې سره زر استعمال سوي وي ځکه د ساعت څخه مقصود د وخت معلومول دي د سرو زرو استعمال يې پکښې غير مقصود دي دئ.

لهذا د ښځو لپاره هغه ساعت چې په هغه کې سره زر يا سپين زر استعمال سوی وي جائز نه دئ او د نارينه وو لپاره بيا په طريقه اولی جائز نه دئ بلکي حرام دئ.(۲)

د ښځو لپاره داسې ساعت په لاسول چې لاسبند يې د اوسپنې يا پيتل وي جائز دئ؟

د اوسپنې يا پيتل استعمال دوه صورته لري:

يو صورت هغه دئ، چې د اوسپنې يا پيتل په لاسول بذات (پخپله) مقصود وي لکه اکثر اوقات يې خلک د زينت او فېشن لپاره يې په لاسوي لکه بنګړي يا زنځير.

۱: عن انس ﷺ قال كان رسول الله ﷺ اذا دخل الخلاء وضع خاتمه (ابو داود: ص ۴، ج ۱)

۲: و يحرم استعمال الذهب والفضة للرجال والنساء فى الآنية ووسائل الكتابة والزينة... كما لايجوز الساعات والاقلام... الخ (الفقة الاسلامى وادلته: ج ۴، ص ۲۶۳۲).

ketabton.com - The Digital Library

دوهم هغه صورت دئ چي اوسپنه یا پیتل او داسي نور بذات خود (پخپله) مقصود نه وي بلکي د بل شي د بندولو لپاره استعمالیږي، لکه ساعتونه چي مقصود یې د ساعت لاس بند نه دئ بلکي ساعت دئ خو د لاس بند په ذریعه ساعت بند وي.

لهذا بذات خود خالي اوسپنه یا پیتل د زینت لپاره په لاسول جائز نه دي او هغه اوسپنه یا پیتل چي مقصود یې د اوسپني یا پیتل په لاسول نه وي بلکي یوازي په هغه باندي بندول مقصود وي جائز دي.(۱)

د ښځي لپاره داسي انګشتري په ګوته کول چي غمي یې د ډبري یا بل شي وي جائز دي؟

د ښځو لپاره داسي انګشتري په ګوته کول چي غمی یې د ډبري وي یا د ډبري د جنس څخه یا د بل شي وي جائز دئ(۲)

د ښځو لپاره د پزي او غوږو سوري کول جائز دي؟

ښځه که لویه یا کوچنۍ وي د پزي او غوږو سوري کول د زینت لپاره چي په پزه باندي تیک وکړي او په غوږو باندي والي وځړوي جائز دي. ځکه د ښځو دغه عمل د نبي کریم ﷺ په زمانه کي هم وو سره د دې چي نبي کریم ﷺ د ښځو په دغه عمل خبر وو دوی یې د دغه عمل څخه منع کړي نه دي.

لهذا د پزي او غوږو سوري کول د لویي ښځي لپاره او کوچنۍ نجلۍ لپاره جائز دي.(۳)

---

[1]: یغتفر فی التوابع مالا یغتفر فی غیرها (الاشباه والنظائر: ص ۱۲۱ – احکام الفتاوی: ج ۸، ص ۲۱۳).

[2]: والاباحة ضرورة التختم والنموذج ... والحلقة هی المعتبرة لأن قوام الخاتم بهما و لا معتبر بالفص حتی یجوز من الحجر (تبیین الحقائق: فصل فی اللباس، ص ۳۵–۳۶، ج ۷).

[3]: لا بأس بکی البهائم للعلامة و ثقب اذن الطفل من البنات لانهم کانوا یفعلونه فی زمن رسول الله ﷺ من غیر انکار (رد المختار: ج ۶، ص ۳۸۸، فصل فی البیع، سعید)

ketabton.com - The Digital Library

د ښځو لپاره د لاسو او پښو د سره کېدو حکم:

د ښځو لپاره د لاسو او پښو سره کېدل د ډېر وخت څخه د ښځو عادت دئ، په اوسني وخت کي هم ښځي د خپلو لاسو او پښو د زينت لپاره په نکروځو باندي د خپلو لاسو پر رسته او چپه طرفو او د پوښو پر راسته طرف نقش او نګار او په مختلفو ډيزاينو باندي سره کوي.

د ښځو لپاره په هر ډول ډيزاين باندي لاسونه او پښې په نکروځو سره کول جائز خو څه بلکي بهتر او افضل کار دئ.

ځکه حضرت عائشة رضي الله عنها فرمايي، چي: يوه ښځه په ستر کي نبي کريم ﷺ ته راغله د دې سره يو خط وو غوښتل يې چي نبي کريم ﷺ ته يې ورکړي کله چي دې نبي کريم ﷺ ته خط ونيوى نبي کريم ﷺ خپل لاس ورڅخه را ايسته کړ او نبي کريم ﷺ وفرمايل: ما ته نه ده معلومه چي دغه لاس د نارينه دئ او که د ښځي؟

هغې ښځي ورته وويل: نه! دا د ښځي لاس دئ، نبي کريم ﷺ وفرمايل: که ښځه يې نو خپل نوکانو يعني لاسونو ته تغير ورکړه، يعني په نکروځو يې سره کړه.

لهذا د ښځو لپاره لاسونه او پښې په نکروځو سره سره کول افضل کار دئ.

البته د لمونځو په وخت کي پر لاسو او پښو باندي نکروځي ايښوول مناسب نه دي، ځکه چي د لمانځه د قضا يا تأخير ببره سته.

دوهم په بعضو علاقو کي د ښاديو پر مهال ښځي د لاسو او پښو د سره کېدو لپاره خاص يو پروګرام جوړوي چي په هغه کي داسي عملونه تر سره کېږي چي د شرعي حدودو څخه دباندي وي، لکه عکسونه اخيستل، نامحرم

الاستفسار: هل يجوز ثقب أنف النساء؟ الاستبشار ... ان كان للتزين يجوز كما فى ثقب الاذن ... يجوز قياساً على ثقب الأذن (نفع المفتى والسائل: مجموعة الرسائل اللكهنوى، ج ۴، ص ۱۹۴).

ketabton.com - The Digital Library

نارينه او ښځينه يو ځای کېدل.

دريم: په بعضو کورنيو کي دا رواج وي چي د ناوي کور ته زوم ورولي هلته يې لاس ورسره کوي او په دغه رواجي محفلو کي لکه مخکي چي وويل سوه د شرعي حدودو پايمالېده رامنځته کېږي.

نو د دغسي رواجي محفلو څخه لازماً هره ښځه بايد ځان وساتي که څه هم بذات خود لاسونه او پښې سره کول مباح دي، خو د نورو وجوهاتو پر بنياد باندي ناجائز کېږي. (۱)

د ښځو لپاره د لويو نوکانو د پرېښوولو حکم:

شريعت مقدسه د نوکانو پرې کول د فطرت له کارو څخه بللي دي او د هغه لپاره يې ورځ هم ټاکلې ده، يعني په هفته کي يو وار پرې کول يې مستحب دي او د پنځلسو ورځو وروسته يې پرې کول جائز او تر څلوېښتو ورځو پوري يې ځنډول مکروه دي.

او ډېري ښځي د فېشن په توګه د لاسو ټوله نوکان او نارينه د لاس د کوچنۍ ګوتي نوک غټوي د نوکانو غټول د څو وجوهاتو پر بنياد باندي جائز نه دي:

اول:

د نوکانو غټول د هندوانو د ښځو (هندوانيانو) او فاسقو، فاجرانو ښځو عادت دئ د هغوی سره مشابهت راځي او د هغوی سره مشابهت جائز نه دئ.

دوهم:

د انسان د فطرت د کارو خلاف دئ.

---

(۱): عَنْ صَفِيَّةَ بِنْتِ عِصْمَةَ عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ أَوْمَتْ امْرَأَةٌ مِنْ وَرَاءِ سِتْرٍ بِيَدِهَا كِتَابٌ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَبَضَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَدَهُ فَقَالَ مَا أَدْرِي أَيَدُ رَجُلٍ أَمْ يَدُ امْرَأَةٍ قَالَتْ بَلْ امْرَأَةٌ قَالَ لَوْ كُنْتِ امْرَأَةً لَغَيَّرْتِ أَظْفَارَكِ يَعْنِي بِالْحِنَّاءِ(ابوداود ج ۱۱ ص : ۲۱۹ ط : المكتبة الشاملة ورقم الحديث : ۳۶۳۵)

و اما ما تزينت به المرأة لزوجها من تحمير الايدی او الشفاه او العارضين بما لا يلتبس بأصل الخلقة فانه ليس داخلا فی النهی عند جمهور العلماء (تکمله فتح الملهم: ج ۴، ص ۱۹۵).

ketabton.com - The Digital Library

دريم:

د نوکانو غځول د انسان د رزق د کموالي سبب جوړیږي. يعني کوم څوک چي نوکان غځوي پرې کوي يې نه الله پاک د هغه رزق کموي.

لهذا د ښځو او نارينه وو لپاره د لاسو ټوله نوکان پرېښودل يا يو د کوچنۍ ګوتي نوک د فېشن لپاره غټ پرېښودل جائز نه دي او غټ نوکان د کم رزقۍ سبب هم دي.(۱)

د ښځو لپاره د نوکانو رنګول جائز دي؟

د نوکانو رنګول د ډېر وخت څخه په ښځو کي د زينت لپاره عادت دي، کله به ښځو خپل نوکان په زعفرانو، کله په نکروځو باندي رنګول او نور مختلف شيان به يې استعمالول او په اوسنۍ زمانه کي هم د ښځو د نوکانو د رنګېدو رواج او عادت سته او د نوکانو رنګول د ښځو د لاسو او پښو زينت پکښې مقصود وي نو د ښځو لپاره د لاسو او پښو د نوکانو رنګول په هر ډول يا په هر رنګ باندي رنګول جائز دي.

البته په اوسني وخت کي چي کوم د ښځو د نوکانو د رنګېدو لپاره کوم رنګونه په بوتلانو يا ښيښو کي راځي هغه اکثر هغه ډول رنګونه وي چي کله پر نوکانو باندي استعمال سي نو د اوداسه او غسل کولو په صورت کي اصل نوکانو ته اوبه نه رسيږي، او اصل نوکانو ته اوبه رسول ضروري دي.

لهذا که څه هم پخپله د ښځو لپاره د نوکانو رنګول جائز دي مګر هغه رنګونه چي د اوداسه او غسل کولو په صورت کي چي د اوبو منع کوونکي وي هغه رنګونه د لاسو او پښو د نوکانو څخه د اوداسه او غسل کولو په وخت کي ليري کول يا زائلول ضروري دي، تر څو اودس او غسل صحت ته ورسيږي.(۲)

۱: قال العلامة التمرتاشي رحمه الله: و ليستحب قلم اظافيرة يوم الجمعة) و كونه بعد الصلوة افضل الا اذا اخره اليه تاخيراً فاحشاً فيكره لان من كان ظفره طويلا كان رزقه ضيقاً ... الخ (تنوير الابصار مع شرح الدر المختار: ج ۵، ص ۳۸۷، فصل فی النظر).

۲: و عنها قالت اومت امرأة من وراء ستر و فی يدها كتاب الی رسول الله فقبض النبی ﷺ

ketabton.com - The Digital Library

د ښځو لپاره نقلي (مصنوعي) لوی نوکان ایښودل جائز دي؟

په اوسنیو اکثرو ښځو کي دا عادت دئ، چي په ښادیو کي نقلي (مصنوعي) غټ غټ نوکان پخپله ایږدي یا خصوصاً ناوي ته یې لازمي ورایږدي، په شریعت مقدسه کي خپل اصلي نوکان غټول یا نقلي نوکان ایښودل جائز نه دي، ځکه شریعت مقدسه د نوکانو د پرې کولو موده (وخت) د مسلمانانو لپاره ټاکلې ده، د مودې تر آخري وخت پوري چي نوکان پرې نه کړي نو هغه څوک ګنهکار بلل کېږي.

او دوهم د لویو نوکانو پرېښودل یا نقلي نوکان ایښوول د فاسقو او فاجرو او کافرو ښځو سره مشابهت راځي او شریعت مقدسه ټول مسلمانان د کفارو سره د مشابهت کولو څخه منع کړي دي، ځکه کوم څوک چي د دوی سره مشابهت کوي د قیامت په ورځ به د هغوی حشر (راپورته کېده) د کفارو سره وي.

لهذا د ښځو لپاره نقلي لوی لوی نوکان ایښوول جائز نه دي.[1]

د ښځو لپاره د جګي کوړۍ لرونکي بوټ یا چمپل په پښو کول جائز دي؟

شریعت مقدسه ښځې د نارینه وو سره د مشابهت کولو څخه منع کړي دي، او نارینه یې د ښځو سره د مشابهت کولو څخه منع کړي دي.

لهذا په عرف او رواج کي چي کوم بوټونه یا چمپلان پر مخ باندي تړل کېږي او خلاصېږي او یا تر پښې شا ته تړل کېږي او خلاصېږي. د بوټو او چنپلانو اصل معیار پر عرف باندي دئ. یعني کوم بوټونه او چمپلان چي په

یده فقال ما ادری اید رجل ام ید امرأة فقالت بل ید امرأة قال لو کنت امرأة لغیرت اظفارک یعنی بالحناء (رواه ابو داود: کتاب اللباس: ص ۵۵۸، ج ۲).

او لزق باصل ظفره طین یابس او رطب لم یجز (هندیه: ج ۱، ص ۲).

[1]: قال النبی ﷺ من تشبه بقوم فهو منهم.

و هذا الامر قد یتحقق فیه الشبه المحرم بالکافرات او الفاسقات، لأصل فی ظاهر المسلمة ان یکون ظفرها مقلماً قصیراً لا معفی طویلاً (احکام تجمیل النساء: ص ۲۳۲).

ketabton.com - The Digital Library

عرف کې د نارینه سره خاص وي هغه بوټونه او چنپلان د ښځو لپاره په پښو کېدل جائز نه دي او کوم بوټونه چې په عرف او رواج کې د ښځو لپاره خاص وي نو د هغو په پښو کول د نارینه وو لپاره جائز نه دي.(۱)

د ښځو لپاره خوشبو (عطر) وهل جائز دي؟

د ښځو لپاره خوشبو (عطر) وهل بذات خود جائز دي البته په هغه صورتو کې چې د خوشبو (عطرو) بوی تر نامحرم نارینه پورې رسېږي یا د یو ضرورت لپاره د کور څخه د وتلو پر مهال خوشبو (عطر) وهل او یا په هغه کور کې چې د خاوند ماسوا نور د خاوند قریبان هم اوسي د عطرو وهل او داسې نور جائز نه دي.

ځکه نبي کریم ﷺ فرمایي، چې: ښځه کله عطر (خوشبویي) ووهي نو وروسته دباندې ووزي د (نارینه وو) د مجلس سره تېره سي هغه داسې یعني لکه زانیه ده.

یعني نبي کریم ﷺ د هغې ښځې چې عطر په ځان باندې ووهي دباندې د نارینه وو د مجلس یا د نارینه وو سره تېرېږي نو د دغې ښځې مشابهت نبي کریم ﷺ د زانیې او فاسقې سره ورکړی(۲۸).

د عدت په وخت کې د ښځې لپاره زینت او سینګار کول جائز دي؟

د کومې ښځې چې خاوند (مېړه) مړ سي یا کومې ښځې ته چې خاوند (مېړه) طلاق ورکړي نو د عدت تر ختمېدو پورې د خاوند په کور کې اوسېدل ضروري دي، بېله سخت ضرورته د خاوند د کور څخه وتل جائز نه دي او دا ډول د عدت تر ختمېدو پورې به زینت نه کوي او نه به د زینت او سینګار

۱: عن ابن ابي ملیکة قال قیل لعائشة رضی الله عنها ان امرأة تلبس النعل قالت لعن رسول الله ﷺ الرجلة من النساء (رواه ابو داود :)

(۲۸) عن ابی موسی رضی الله عنه عن النبي ﷺ قال کل عین زانیة والمرأة اذا استعطرت ... یعني زانیة (الترغیب والترهیب: ج ۳، ص ۸۴).

ketabton.com - The Digital Library

شيان استعمالوي، لکه ښايسته لباس، ځان جوړول، سره يا سپين زر استعمالول او داسې نور جائز نه دي[۲۹].

[۲۹] عن ام سلمة رضي الله عنها عن النبي ﷺ قال المتوفى عنها زوجها لا تلبس المعصفر من الثياب و لا المشطة و لا الحلى و لا ... و لا تكتحل (مشكوة المصابيح: ص ۲۸٦).

د تعليم الاسلام ويب پاڼې له خوا پر ليکه کيږي:
www.taleemulislam-radio.com

ketabton.com - The Digital Library

د تعلیم الاسلام ویب پاڼې له خوا پر لیکه کیږي:
www.taleemulislam-radio.com

د مؤلف نور تالیفات

١. د روژې فضائل او احکام
٢. د سفر احکام
٣. افهام صرف شرح ارشاد صرف
۴. د ښځو د پردې شرعي حدود
۵. د الله ذکر او د الله رحمتونه (ژباړه)
۶. تیسیر المنطق (ژباړه)
٧. سود د قرآن او حدیث په رڼا کې

جامعه اسلامیه اشرفیه
اوله ناحیه
کندهار ـ افغانستان

Jamia Islamia Ashrafiyah
Kandahar, Afghanistan

Thank you for reading

Find more e-books and articles on Ketabton - your multilingual digital library.

www.ketabton.com

Ketabton - Pashto, Farsi, Arabic & English